

LÄULIK

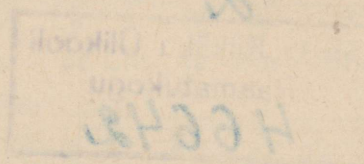
VIIKL

2146042

RIHO PÄTS

LAULIK VII

VII KLASSI
LAULUVARA

ARHIIVKOGU

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS
TALLINN 1960

Kinnitatud Eesti NSV Haridusministeeriumi poolt.

2

Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu
46642

ARHIIVKOGU

Nõukogude Liidu hümn

S. Mihhalkov ja G. El-Registan

Võimsalt, pidulikult

A. Aleksandrov

On va-ba-de rii-ki-de murdmatu Liidu loond
jää - da-vaks a - jaks suur Ve - ne-maa hõim. Sest
e - la-gu rah-vastest või-du-le vii - dud Nõu-
ko - gu - de Liit, te - ma üht - sus ja võim!
Au sul - le, I - sa-maa, va - ba ja
võitmatu, rahvaste sõp - ru - se, vendlu - se maa!
Kõr - gel me Nõu-ko-gu rah-va - lipp

The musical score is written on seven staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of two flats (B-flat and E-flat), and a common time signature (C). The music is marked with a forte dynamic (*f*) and includes accents (>) over several notes. The second staff continues the melody with similar markings. The third staff features a change in dynamics to *ff* (fortissimo) and includes a *mf* (mezzo-forte) marking. The fourth staff continues with *ff* dynamics. The fifth staff has a *mf* marking. The sixth staff returns to *ff* dynamics. The seventh staff concludes the piece with *ff* dynamics. The lyrics are written in Estonian and are aligned with the notes of the melody.

leh-vi-gu, või-dult meid võidule juh-ti-gu ta. Meil
 või-dult meid võidu-le juh-ti-gu ta! —

1. On vabade riikide murdmatu Liidu
 loond jäädavaks ajaks suur Venemaa hõim.
 Sest elagu rahvastest võidule viidud
 Nõukogude Liit, tema ühtsus ja võim!

Au sulle, Isamaa, vaba ja võitmatu,
 rahvaste sõpruse, vennluse maa!
 Kõrgel me Nõukogu rahvalipp lehvigu,
 võidult meid võidule juhtigu ta!

2. Meil tormidest helendas vabaduspäike,
 suur Lenin meil valgustas võitluste teid.
 Truuks rahvale Stalin meid kasvatas kõiki,
 tööks, kangelastegudeks innustas meid.

Au sulle, Isamaa, vaba ja võitmatu,
 rahvaste õnne ja õitsengu maa!
 Kõrgel me Nõukogu rahvalipp lehvigu,
 võidult meid võidule juhtigu ta!

3. Kõik nurjatud kallaletungijad väärab
 me lahinguis kasvanud võimas armee.
 Me võitluste hoog sugupõlvedeks määrab
 aus, kuulsuses hiilgama Isamaa tee.

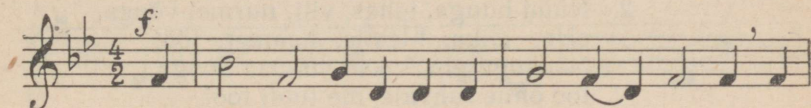
Au sulle, Isamaa, vaba ja võitmatu,
 rahvaste jäädava kuulsuse maa!
 Kõrgel me Nõukogu rahvalipp lehvigu,
 võidult meid võidule juhtigu ta!

Eesti NSV hümn

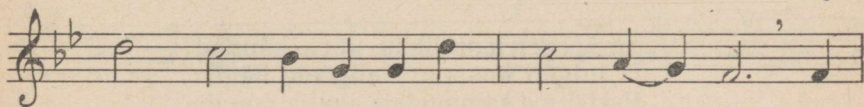
J. Semper

Võimsalt, pidulikult $\text{♩} = 11\text{öö}$

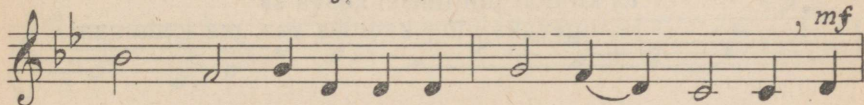
G. Ernesaks

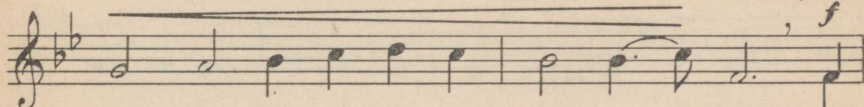
Jää kestma, Kale-vi-te kange rahvas ja

sei - sa kal-ju-na, me ko - du - maa! Ei

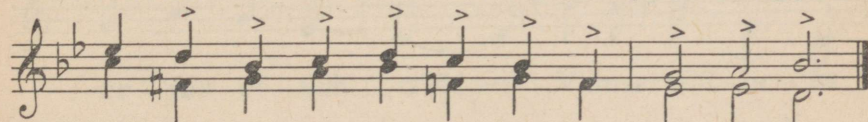
vai - bund kannatustes si - nu vah-vus, end

lä - bi sa-ja-n-di-test murd-sid sa. Ja

tõu - sid õits-vaks sot-sia - lis - mi maaks. et
marcato *) *allargando* **)

päi-ke - ne su päe-va - des-se pais-ta saaks.

*) *marcato* (markáto) — rõhutatult

***) *allargando* — laienedes

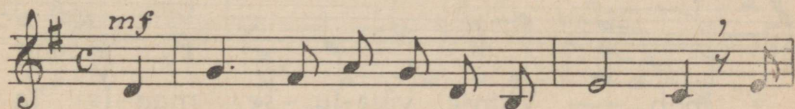
1. Jää kestma, Kalevite kange rahvas,
ja seisa kaljuna, me kodumaa!
Ei vaibund kannatustes sinu vahvus,
end läbi sajanditest murdsid sa.
Ja tõusid õitsvaks sotsialismimaaks,
et päikene su päevadesse paista saaks.
2. Nüüd huuga, tehas, vili, nurmel vooga,
sirp, lõika, alasile, haamer, löö!
Nõukogu elu, tuksu võimsa hooga,
too õnne rahvale, me tubli töö!
Me Liidu rahvaste ja riike seas
sa, Eesti, sammu esimeste kindlas reas!
3. Sa kõrgel leninlikku lippu kannad
ja julgelt kommunismi rada käid.
Partei me sammudele suuna annab
ja võidult võitudele viib ta meid.
Ta kindlal juhtimisel kasva sa
ja tugevaks ning kauniks saa, me kodumaa!

Internatsionaal

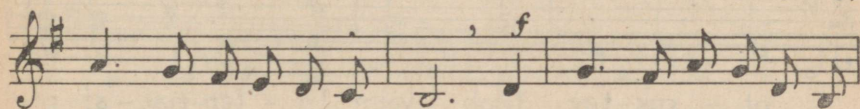
P. Pottier

Marsi tempos. Otsustavalt

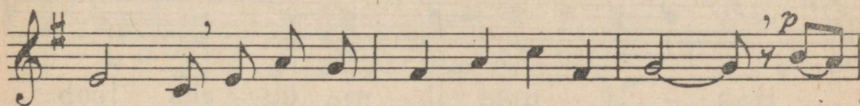
P. Degeyter

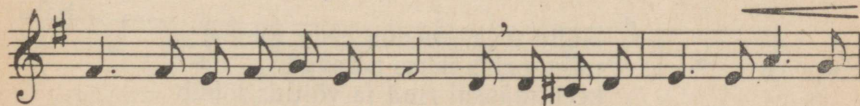
Nüüd ü - les, nee-dus ke-da rõ - hub, nälg,

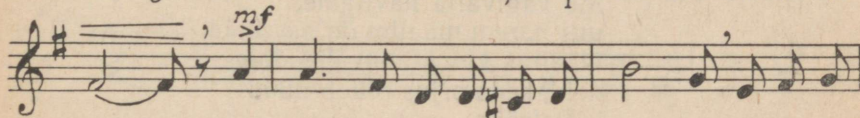
or - jus ik-kes hoia - vad. Keeb mässul rind ja võitlus

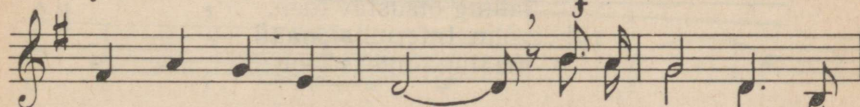
lõ - hub me or-ja - küt-ked, a-he - lad! — Me

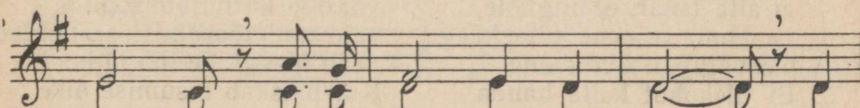
vä - gi-val-la hä-vi - ta-me, uus parem maailm on me

püüd, maa - ilm, kus võidul ü - len - da - me neid ke-da

or - jus rõ - hub nüüd. — Viimse võit-lu - se

maa - le la - hing ot - sus - tav toob, — võim

In - ter - nat - si - o - naa - li maa - il - ma uu - eks
 loob . — Viimse võit - lu - se maa - le la - hing
 ot - sus - tav toob , võim In - ter - nat - si - o -
 naa - li maa - il - ma uu - eks loob .

1. Nüüd üles, needus keda rõhub,
 nälg, orjus ikkes hoiavad,
 keeb mässul rind ja võitlus lõhub
 kõik orjakütke, ahelad.
 Me vägivalla hävitame,
 uus parem maailm on me püüd,
 maailm, kus võidul ülendame
 neid, keda orjus rõhub nüüd.

Refrään.

∴ Viimse võitluse maale
 lahing otsustav toob,
 võim Internatsionaali
 maailma uueks loob ∴

2. Ei vabadust saa taeva väega, 3. Ei õigust ilma valitseda
 ei aita tsaar, ei hiiglane, või olla kurnajate sool,
 vaid oma võimsa, julge käega vaid meil, töörahval, sest et teda
 me vägivalla võidame. peab üleval me töö ja hool.
 Et ülekohut heita hauda Kui paiskab tasumise äike
 ja õigust võita endile, kõik ahned koerad laiali,
 seks tõmba lõõtsa, tao rauda, ei sellepärast kustu päike,
 veel kuni raud on tuline. vaid paistab nii kui ennegi.

Refrään.

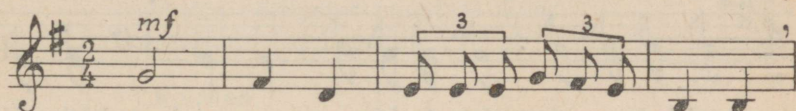
Refrään.

Partei meid juhib

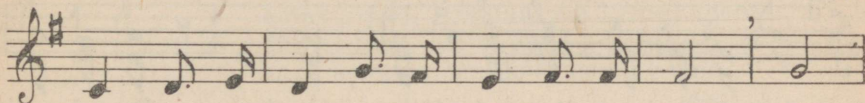
S. Mihhalkov

Pidulikult

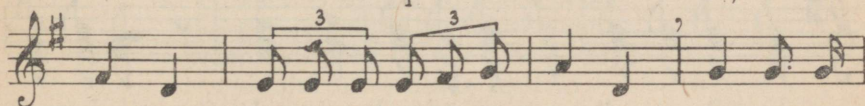
V. Muradeli

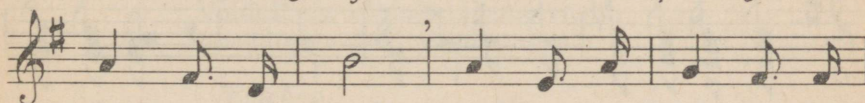
Aus - ta - gem neid, kes kard võitluisse tõu - sid,

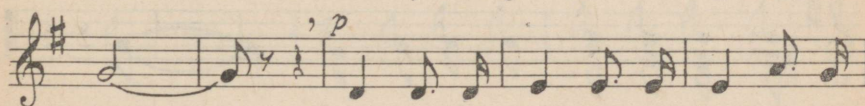
võit - ma - tult võim - sa par - tei mei - le löid, rah -

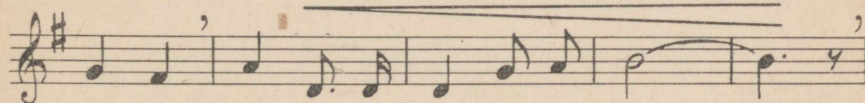
va - le õigust ja va - badust nõudsid, ning sel - le

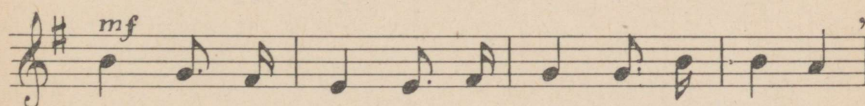
si - hi - le töid, ning sel - le si - hi - le

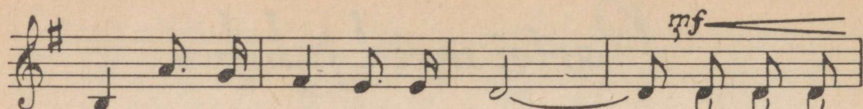
töid. — Ras - ke on rahvas - tel ol - nud tsa -

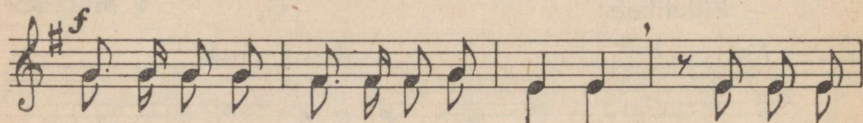
ris - mis sün - ge - te aas - ta - te tee. —

Siis a - ga võit - lu - ses, siis kõm - mu - nis - mis

le - nin - lik koi - tis i - dee . ——— Me rahvas

teabkui suureks jõuks ta hinges saa - vad kõik - võitvad

kus - tu - ma - tud Le - ni - ni i - deed. Partei meid

ju - hib, uu - ed a - va - ru - sed a - vab ja kommu -

nis - mi kõrgus - te - le ra - jab teed! Ja kommu -

nis - mi kõrgus - te - le ra - jab teed! —

2. Liitis partei meie rahvad ja koondas,
ühiseks pereks, kel ühine siht.
Nii oma töös oma õnne me loomas,
:: nii on partei meie juht! ::
Täide me mõtteid ja lootusi viies
kasvatab tugevaks meid,
rasketes võitlustes vaenlasi lüües
karastab rahvast partei.

Refrään.

Me rahvas teab kui suureks jõuks ta hinges
saavad
kõikvõitvad, kustumatud Lenini ideed.
Partei meid juhib, uued avarused avab
:: ja kommunismi kõrgustele rajab
teed! ::

3. Ei, meid ei kohuta võitluste raskus,
kõrged ja selged on tähised eel,
vaenlaste viha on nõrk meie vastu
:: kindlal me võitude teel! ::
Miljoneid meiega käsikäes astub,
tundmata taganemist!
Võidult me võidule läheme vastu,
eesmärgiks meil kommunism.

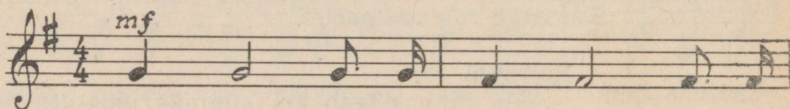
Refrään.

Noorsoo laul

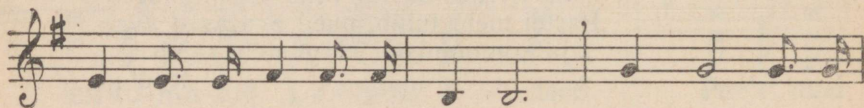
S. Mihhalkov

Marsi tempos, heroiliselt

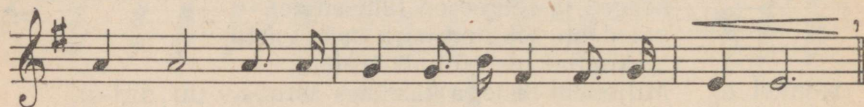
V. Muradeli

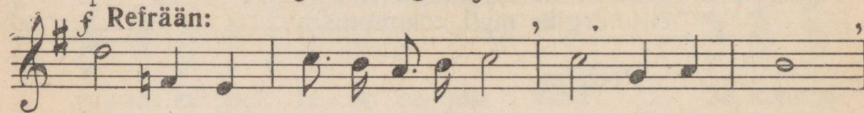
Noo - red kõi-gilt maa - delt , suur-te,

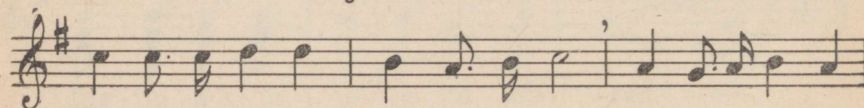
väi-kes-te rah-vaste liik-med, üh - te meie

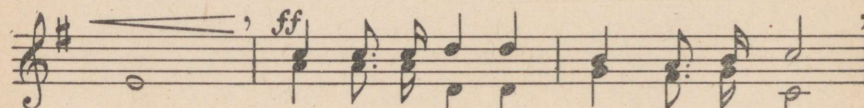
püü-ded ko-gu hingest ja sü-da-mest liit-kem!

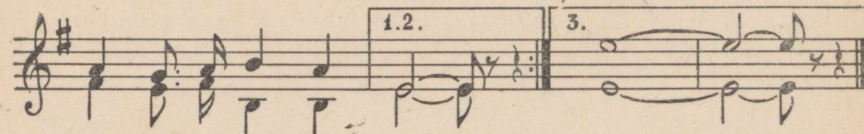
Või-del-da tõe ja ra-hu eest on meie soov,

nähku kõik e-mad , et nüüd me tee las-te-le õn-ne

toob. Näh-ku kõik e - mad , et nüüd me tee

las-te-le õn - ne toob. toob. ———

2. Noored
kõigilt maadelt,
meie sõprus on tugev ja kindel.
Võimas
rahulootus
koondas kõiki meid ühisel rindel.

Refrään.

Võidelda tõe ja rahu eest
on meie soov.
∴ Nähku kõik emad,
et nüüd me tee
lastele õnne toob ∴

3. Noored
kõigilt maadelt,
hirmu tuua meil' keegi ei suuda.
Teame —
võit jääb meile,
õige eesmärk meid võitmatuks muudab.

Refrään.

Komsomol

S. Mihhalkov

A. Novikov

Elavalt

mf

Võid maa - il - ma lä - bi käi - a, vii - maks

The first system of musical notation consists of a treble and bass staff. The treble staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a common time signature (C). The melody starts with a quarter note G4, followed by quarter notes A4, B4, C5, D5, E5, F#5, and G5. The bass staff begins with a bass clef and the same key and time signatures. The accompaniment starts with a quarter note G2, followed by quarter notes A2, B2, C3, D3, E3, F#3, and G3.

üt - le - ma pead sa: tub - li - mat ei noo - rust

The second system of musical notation continues the melody and accompaniment. The treble staff has a quarter note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, a quarter note C5, a quarter note D5, a quarter note E5, a quarter note F#5, and a quarter note G5. The bass staff has a quarter note G2, a quarter note A2, a quarter note B2, a quarter note C3, a quarter note D3, a quarter note E3, a quarter note F#3, and a quarter note G3.

lei - a kui meil Nõu - ko - gu - de maal. Hei!

The third system of musical notation continues the melody and accompaniment. The treble staff has a quarter note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, a quarter note C5, a quarter note D5, a quarter note E5, a quarter note F#5, and a quarter note G5. The bass staff has a quarter note G2, a quarter note A2, a quarter note B2, a quarter note C3, a quarter note D3, a quarter note E3, a quarter note F#3, and a quarter note G3.

Kes on e - si - rin - nas töö - del? Kom - so - mol, kom - so - mol!

The fourth system of musical notation continues the melody and accompaniment. The treble staff has a quarter note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, a quarter note C5, a quarter note D5, a quarter note E5, a quarter note F#5, and a quarter note G5. The bass staff has a quarter note G2, a quarter note A2, a quarter note B2, a quarter note C3, a quarter note D3, a quarter note E3, a quarter note F#3, and a quarter note G3.

Ja - la - väes ja me - re - tee - del? Kom - so - mol, kom - so - mol!

Kae - van - du - ses ja kol - hoo - sis, i - gas ma - jas

i - gas koo - lis, lin - na - des ja kü - la - des, me - re - *f*

del ja pil - ve - des. Kom - so - mol!

2. Teadusi me armastame,
ei me iial noruta.
Raamatutest teada saame,
kuidas õnne rajada. Hei!

Refrään.

Kes on esirinnas töodel?
Komsomol, komsomol!
Jalaväes ja mereteedel?
Komsomol, komsomol!
Kaevanduses ja kolhoosis,
igas majas, igas koolis,
linnades ja külades,
meredel ja pilvedes?
Komsomol!

3. Olgu töö! või olgu koolis
asjata ei räägita:
«Nendele, kes komsomolis —
miski pole võimata!» Hei!

Refrään.

Kommunistlike noorte laul

Operist «Noor Kaardivägi»

Allegro

A. Malõsko — M. Issakovski

J. Meitus

1. (*pp*) Ker-ki - gu ja leh-vi-gu uh-keltva-bas tuu - les.
2. (*f*) Vanglad meidei a - lis-ta, ea-les me ei nõr - ke,
3. (*ff*) 1. salmi kordamine

mf
noor-te kaar-di - väe - las-te pu-na-li - pud kõr - gel.
noor-te kaar-di - väe - las-te pu-na-lip - pe kan - des.

mf > > > *f* >
1-3. Tor - mis ja äi - ke - ses rün - da sa! Hei!

Võit-le sa, Noor Kaar-di - vä-gi, va - baks me maa!

Rahulaul

E. Dolmatovski

Marsi tempos

E. Arro

mf

Või-du - lip-pu-del ve-re-vail hel-ju-mas
tuul, või-mas ra-hu-tuul pai-tab me väl-ju-
tee on ra-hu-le a-vand me ko-du-maa
suur, rahvas val-vel meil, kin-del kui kal-ju.
f Nurm meil õit-se-le lööb, ke-va-de töidmeil'me
p väed. — Mei-e jõud kasvab töös, —
ff võit-jaks nüüd ra-hu jääb. — jääb. —

Kordamisel Lõpetamisel

 Meid, sa sõdade süütaja, kartma nüüd pead,

 tead, kuid lõpevad sõjateed pikad,

 kõikjal meiega koonduvad töörahva read,

 meie tulevik röömust on rikas.

Refrään.

 3. Et meil igäüks vabana elada võiks,

 teeme tugevaks kodumaa rajad,

 rahvas õnneteel sammub, sest teed viivad kõik

 kommunismi veel meie ajal.

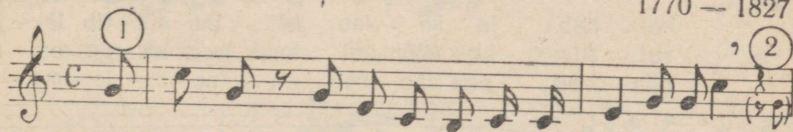
Refrään.

Nüüd laulgem

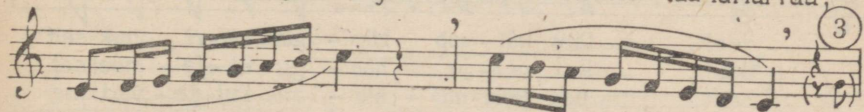
Kaanon 3-hääline

L. Beethoven
1770 — 1827

Elavalt

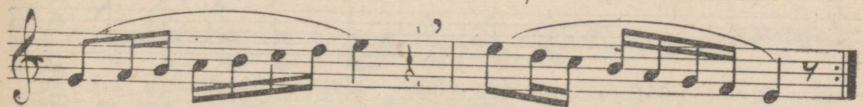

Nüüd laulgem ja hüüdkem röömsasti: laa-lal-lal-laa,

aa, _____

aa, _____

aa, _____

aa! _____

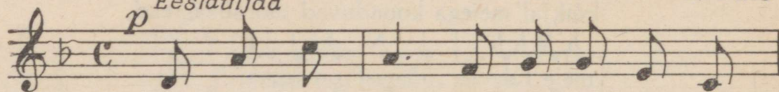
Lipp punab kõrgel

J. Sumakov

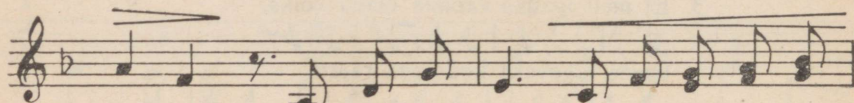
Mitte tötates

R. Päts

Eeslauljad

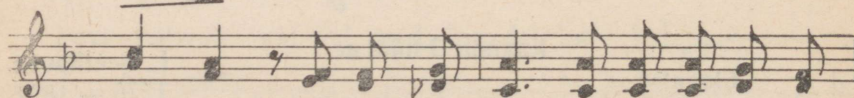
1. Lipp pu - nab kõr - gel õi - tes nur - me
2. Siin rõõm - sat nae - ru, kos - tab tu - hat
3. Oi, kal - lis ko - du - maa! Nüüd meist kõik

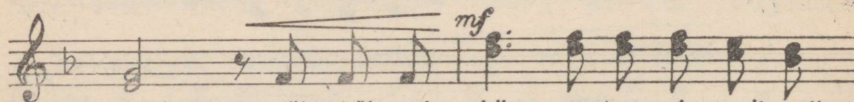
ko - hal, päev kus - tub, tae - vas e - ha kuld - sed
jut - tu — pead tul - vil mõt - teid, i - gat - su - si
näe - vad kui kest - va õn - ne i - sad, e - mad

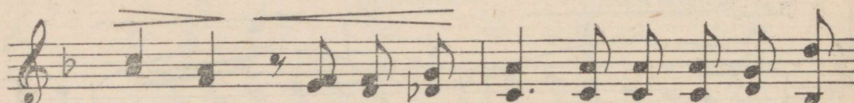
keed. Täht kül - vab kiir - gust, me - ri vaik - selt
häid, kui pal - ju hoo - gu, ul - ja - meel - set
lõid. Pea kom - mu - nis - mis kul - ge - vad me

ko - hab ja kõ - lab laul, kui sūt - tib lõk - ke
rut - tu, kes võõr - sil kuul meist kõi - ge es - malt
pää - vad, pea saa - bub en - ne - o - le - ma - tu

leek, täht kül - vab kiir - gust, me - ri vaik - selt
käib, kui pal - ju hoo - gu ul - ja - meel - set
võit, pea kom - mu - nis - mis kul - ge - vad me

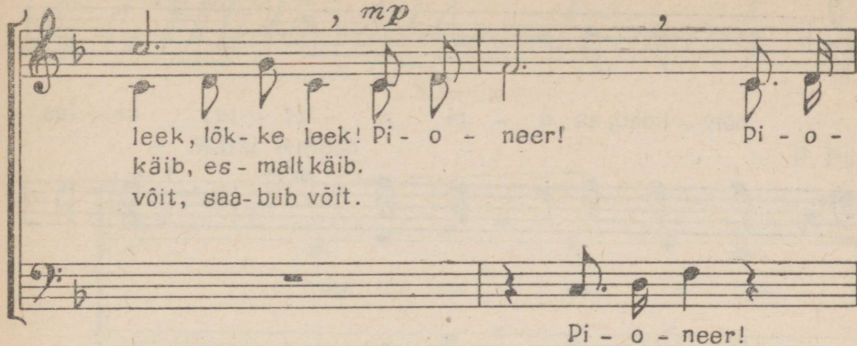

ko - hab ja kõ - lab laul kui sūt - tib lõk - ke
rut - tu, kes võõr - sil kuul meist kõi - ge es - malt
pää - vad, pea saa - bub en - ne - o - le - ma - tu

poco rit.

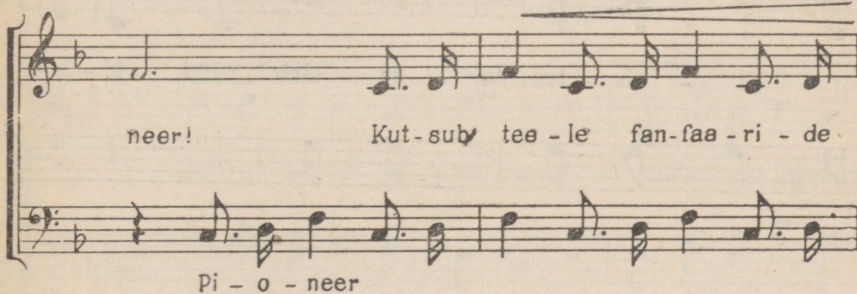
Marsi tempos

, *mp*

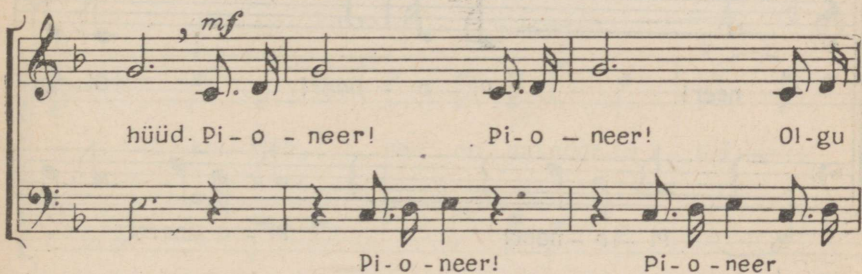
leek, lõk-ke leek! Pi - o - neer! Pi - o -
käib, es - malt käib.
võit, saa-bub võit.

Pi - o - neer!

neer! Kut-sub tee - le fan-faa - ri - de -

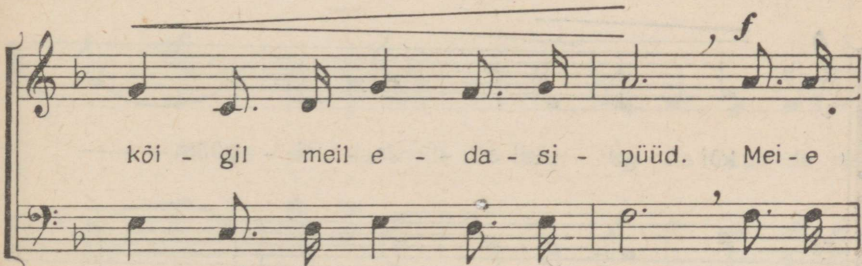
Pi - o - neer

mf

hüüd. Pi - o - neer! Pi - o - neer! Ol-gu

Pi - o - neer! Pi - o - neer

f

kõi - gil - meil e - da - si - püüd. Mei - e

põlv - kond, sa õ - pi ja tõt - ta, üi - las

u - nis - tus täi - de läeb nüüd. Pi - o -

neer! Pi - o - neer! Oi - gu
Pi - o - neer! Pi - o - neer!

kõi - gil meil e - da - si - püüd. —

Mida süda meilt nõuab

L. Ošanin

Marsi tempos

R. Päts

mf

1. Maa uu - es sä - ras loi - dab,

töö uu-si väl-ju vôi - dab, ää - si - del lõk-keid

koi - dab, see on me noor-te töö.—

mf

1-4 Mi - da sü - da meilt nõu - ab, se - da suu - da me

kõik, kommu - nist - li - kud noo - red, kommu -

nist - li - kud noo - red, meie töö on me au ja me

võit, kommu - nist - li - kud noo - red, kommu -

nist - li - kud noo - red, meie töö on me au ja me

1.2.3. 4. *ff*

võit. võit. Mei-e töö, mei-e töö, mei-e

ff *p*

töö on me au ja me võit! Me võit!

p *ff*

2. Jõed meil turbiine veavad,
kõrgahjud tõusma peavad,
ja meie noored teavad,
see on me õnn ja rõõm.

Refrään.

Mida süda meilt nõuab,
seda suudame kõik,
;: kommunistlikud noored,
kommunistlikud noored,
teie töö on me au ja me võit. ;:

3. Suuna partei meil annab,
käsu kui rahvas annab,
elugi võime anda
kohust et täita saaks.

Refrään.

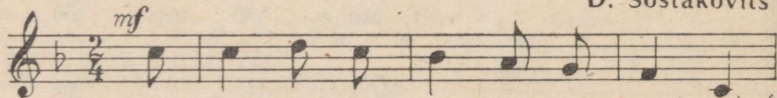
4. Kodumaa meil on kindel,
isade kombel mingem,
võitlema rahurindel,
sõjale kindlalt: ei!

Refrään.

Laul kohtujaist

Elavalt

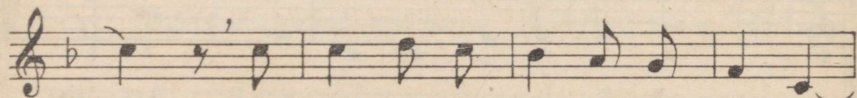
D. Šostakovič

Koit he - le - dalt vas - tu meid võ - tab,

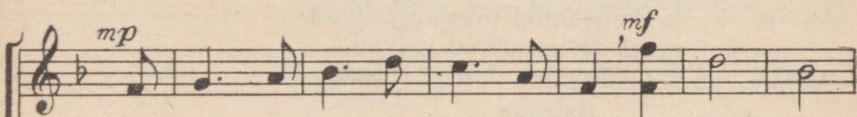
jõel ter - vi - tab vin - ge meid tuul.

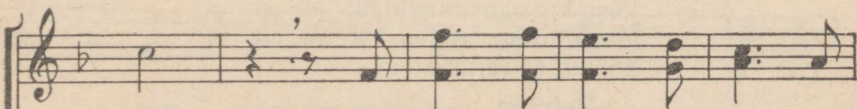
Miks kä - har-pea rõõm-salt ei töt - ta,

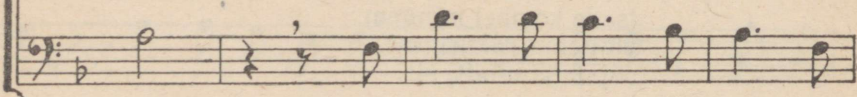
ju rök - ka-mas vi - le - de suu?

Sa nei - u tõe - se tõe - ta - tes, lööb tseh - his

kell. Maa koh - tab päe - va hõi - sa

tes, laul he - - li - - seb. ———

1. Koit heledalt vastu meid võtab,
jõel tervitab vinge meid tuul.
Miks käharpea rõõmsalt ei tõtta,
ju rõkkamas vilede suu?
Sa neiu, tõuse tõtates,
lööb tsehhis kell.
Maa kohtab päeva hõisates,
laul heliseb.
2. Sa laulude helinaid kuuled,
rõõm hõiskamas kõikjal su eel,
õrn naeratus kõikide huultel,
hell päikene kohtab sind teel.
Ta kiirgus reipalt valelev
sind erksaks teeb.
Maa kohtab päeva hõisates,
laul heliseb.
3. Koos ühiselt võite sa tuues,
me noorus, nüüd tungima pead,
niikaua kui saabuvad uued
meil' järgnevad nooruse read,
kes käivad sama vapralt teed,
kui isad eel.
Maa kohtab päeva hõisates,
laul heliseb.

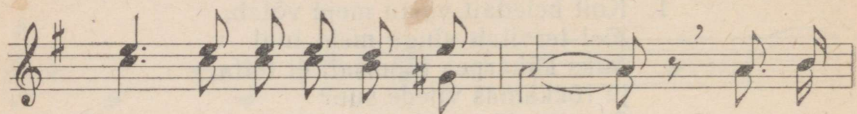
Laul Kodumaale

Marsi tempos. V. Lebedev-Kumatš

I. Dunajevski

1-4. Suur ja lai on maa, mis on mu ko-du, ri-kas

loo - dus - va - ra - dest ta pind, — sel - list

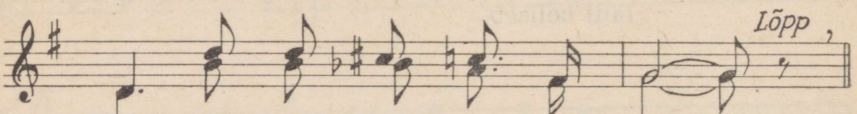
maad maa - il - mas teist ei lei - du, kus nii

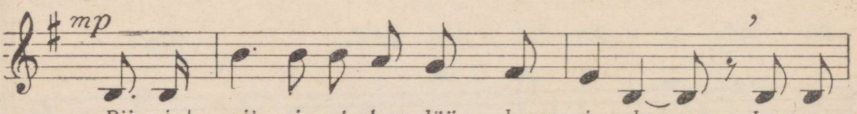
va - balt hin - ga - ta võib rind. Sel - list

maad maa - il - mas teist ei lei - du, kus nii

va - balt hin - ga - ta võib rind. —

1. Pii - rist pii - ri - ni, kus lääs, kus i - da, — kau - ges

lõu - nas, kar - gel põh - ja - ra'al i - ga -

üks on pe - re - mees ja te - da hoi - tud,

hin - na - tud on ko - du - maal. — Tui - kab

rõõ - mus e - lu i - gal ra - jal, na - gu

suur ja või - mas ve - te - voog. Noor - tel'

tee on lah - ti i - gal a - lal, va - nul'

aus - tus, hool - dus i - gal - pool. —

Algusest kuni sõnani „Lõpp“

Suur ja lai on maa, mis on mu kodu,
rikas loodusvaradest ta pind.
∴ Sellist maad maailmas teist ei leidu,
kus nii vabalt hingata võib rind. ∴

1. Piirist piirini, kus lääts, kus ida,
kauges lõunas, kargel põhjara'al
igauks on peremees ja teda
hoitud, hinnatud on kodumaal.
Tuikab rõõmus elu igal rajal
nagu suur ja võimas vetevoog.
Noortel' tee on lahti igal alal,
vanul' austus, hooldus igal pool.

Suur ja lai on maa . . .

2. Meie välju pilguga ei haara,
kõiki linnu meeleski ei pea,
sõna «seltsimees» meil parim aare,
millest kallimat ei sõna tea.
Kodu kõikjal, kus see sõna kaigub,
ei me põlga neegreid, kollaseid.
Sõna see on tuttav kõigis paigus,
igal pool ta leiab omakseid.

Suur ja lai on maa . . .

3. Kevadtuulte süleluse hõlmas
üha rõõmsam, virgem meie maa.
Ei me kombel keegi siin maailmas
naerda ega armastada saa.
Ent kui vaenlane meil' töötab kadu,
julgelt vastu talle läheme.
Nagu mõrsjat armastame kodu,
nagu hella ema hoiame.

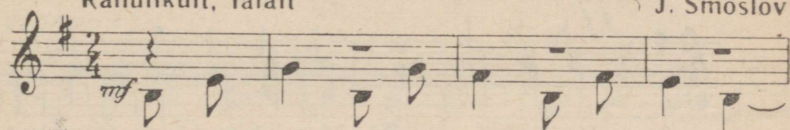
Suur ja lai on maa . . .

Kodumaa

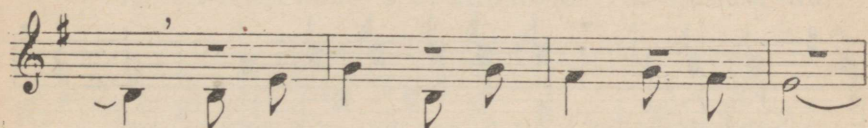
N. Suslennikov

Rahulikult, laialt

J. Smöslov

1. Pu - na - koi - dus kui päi - ke - ne tõu - seb, —

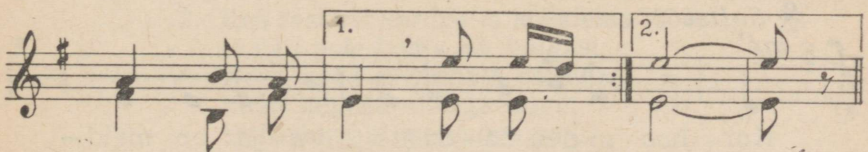
— sam - mun vai - nul ja põl - lu - teel ma.

— Te - re hom - mi - kust, väl - jad ja

õu - - ed, — kal - lis ko - du - ne

põ - li - ne maa! Te - re maa! —

Meie ühine pere kolhoosis
oma avaral nurmel on töö!

∴ Laanes kaiguvad kirveste hoobid,
uduhõlmas on metsade vöö. ∴

Lastis laevad on randunud kaldail.
Uhkelt heliseb laevuri laul.

∴ Volga — kaunitar, hinge sa valdad
vestes Venemaa ilust ja aust! ∴

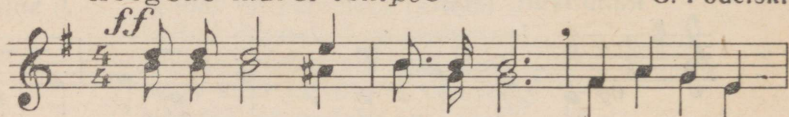
Õnnetähtede juurde laul kandub,
kostab Moskvasse, Kremliisse ta.
∴ Sulle südame olen ma andnud,
sind ma armastan, isade maa! ∴

Kodumaa kutsub

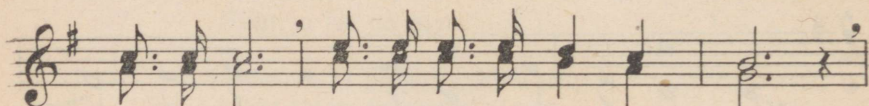
U. Laht

Hoogsas marsi tempos

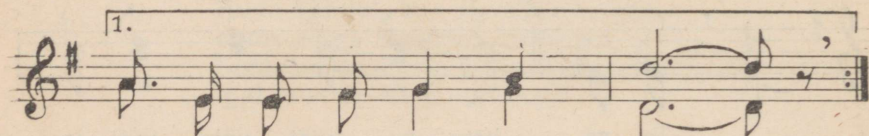
G. Podelski

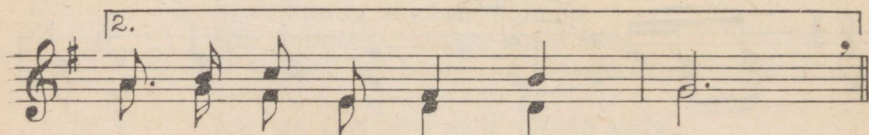
Ko-dumaa nüüd kutsub meid, rahvas kutsub,

selt-si-mees! Võit-lu-ses-se viib par - tei

kül - lu - se ja õn - ne eest. —

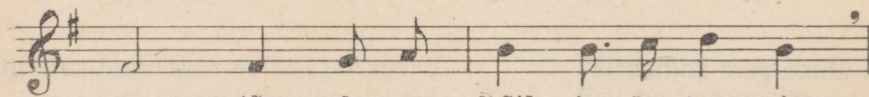

kül - lu - se ja õn - ne eest.

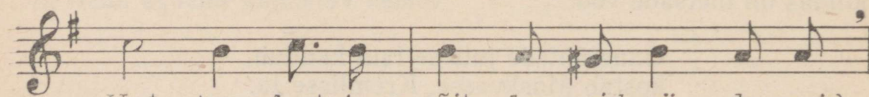
Solist

Kol - hoo-si-des hä - dasti va - ja on meid -

noort jõu - du on kõik - ja - le tar - vis.

Uut tea - dust ja võit - le - vaid sü - da-meid

maal oo - ta - vad põl - lud ja far - mid.

Koor

Ko-du-maa nüüd kut-sub meid rai-es-tik-ke

juu-ri-ma ras-kelt sün-nib uud-se-leib,

1.

ras - kelt sün - nib uu - dis - - maa.

2.

ras - kelt sün - nib uu - dis - - maa.

2. Kes raskusi kardab ja kõhklema lööb,
ei neil pole kohta me hulgas!
Need, keda ei hirmuta põllutöö,
nüüd julgesti meiega tulgu.
.: Kodumaal me suudame
vallutada laukasood!
Paesed pinnad muudame
karjarahkeks igal pool. .:.

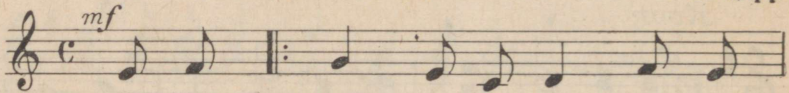
3. Kolhoosides hädasti vaja on meid —
noort jõudu on kõikjale tarvis.
Uut teadust ja võitlevaid südameid
maal ootavad põllud ja farmid.
.: Kodumaa nüüd kutsub meid,
rahvas kutsub, seltsimees!
Võitlusesse viib partei
külluse ja õnne eest. .:.

Laul Kodumaast

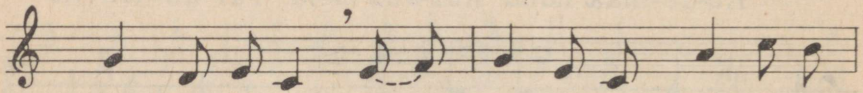
L. Tormis

Mõõdukalt pidulikult

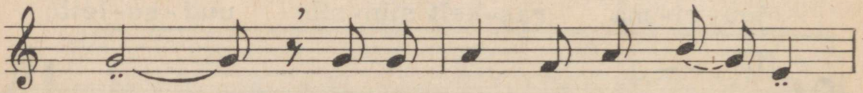
E. Kapp

1. Kõi - gist lau - lu - dest üks kõi - ge

arm - sam on meil, suu - rest ko - du - maast kõi - ne - leb

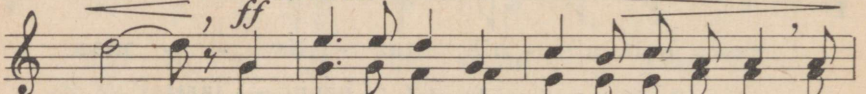

ta! — Ol - gu puh - ku - sel, tööl, olgu

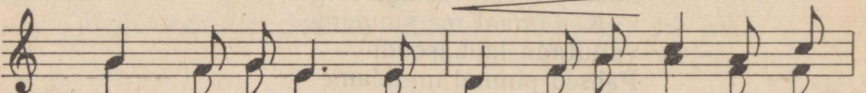

rän - na - kul on see laul ik - ka koos mei - e -

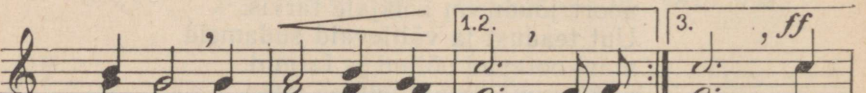
Refrään:

ga. — Suur Ko - du - maa, me sä - ra - vad sil - mad, nad

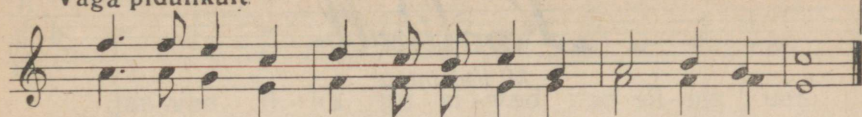

tä - na - vad sind, et rõõm - sa - maiks las - teks maa -

il - mas nüüd te - gid sa meid. 2. Lõõma meid. Suur

Väga pidulikult

Ko - du-maa, nii rõõm-sa-maiks las-teks te - gid sa meid.

2. Lõõma kõrgele lõke ja helenda leek,
sinu ümber me rõõmsasti koos.
Vaikib tuul, meri virvendab, uinuma jääb,
aga mängud ja laulud on hoos.

Refrään.

Suur Kodumaa, me säravad silmad
nad tänavad sind,
et rõõmsamaiks lasteks maailmas,
nüüd tegid sa meid.

3. Las mööduvad aastad, me kasvame töös,
meil korda on saata nii palju.
Meil on süda täis õnne ja rõõmsamalt lööb,
kui me kodumaast laulame laulu.

Refrään.

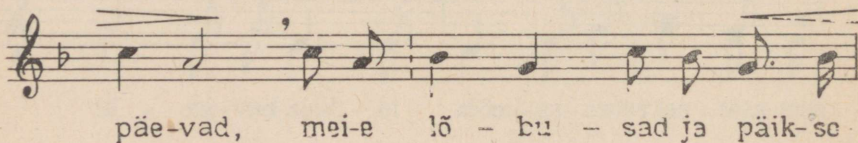
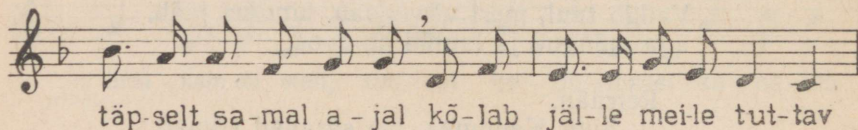
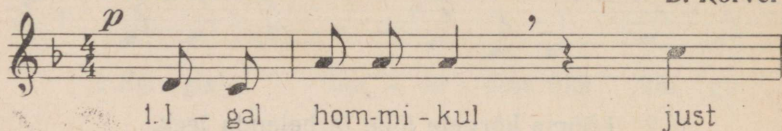
Suur Kodumaa, me säravad silmad
nad tänavad sind,
et rõõmsamaiks lasteks maailmas
nüüd tegid sa meid.
Suur Kodumaa, nii rõõmsamaiks lasteks
tegid sa meid.

Koolikell

M. Kesamaa

Mõnusalt

B. Kõrver

jää-vad, ik-ka pü-si-vad nad sil-me ees.

se - da si-nult rah-vas ja me maa!

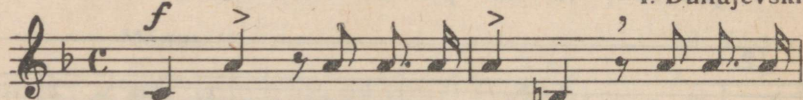
2. Igal hommikul nii täpselt ta meid kutsub,
meie armas sõber, tuttav koolikell.
Süda vastu talle rõõmust ruttu tuksub,
lähme klassidesse, sära silmadel.
Kell meid sõbralikult tundidesse hüüab,
hiljaks jääda sinna keegi meist ei saa.
Ole hoolas, ikka esirinda püüa.
Nõuab seda sinult rahvas ja me maa!

Entusiastide marss

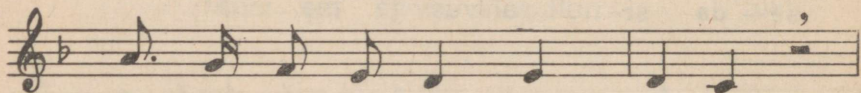
A. D'Aktill

Marsi tempos

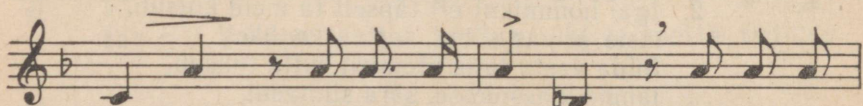
I. Dunajevski

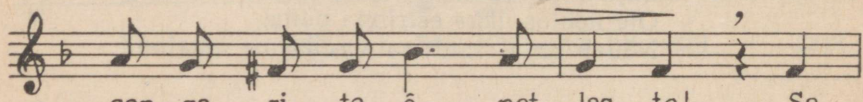
1. Kõik-jal, kus töö-de kee-ris, kus tõs-te-

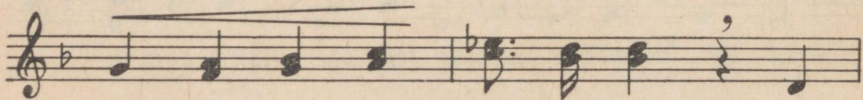
kraa-na ker-kib, va-sar pau-gub.

Ter-vist, sa mei-e ko-du, sa ko-du

san-ga-ri-te, õ-pet-las-te! Sa

step-pi-des, sa met-sa-des ja

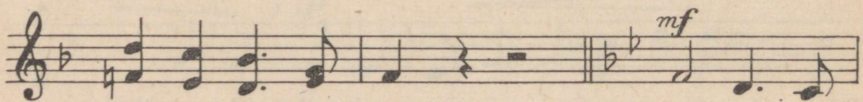

troo-pi-kas ning poo-lu-sel, sa lai-ud

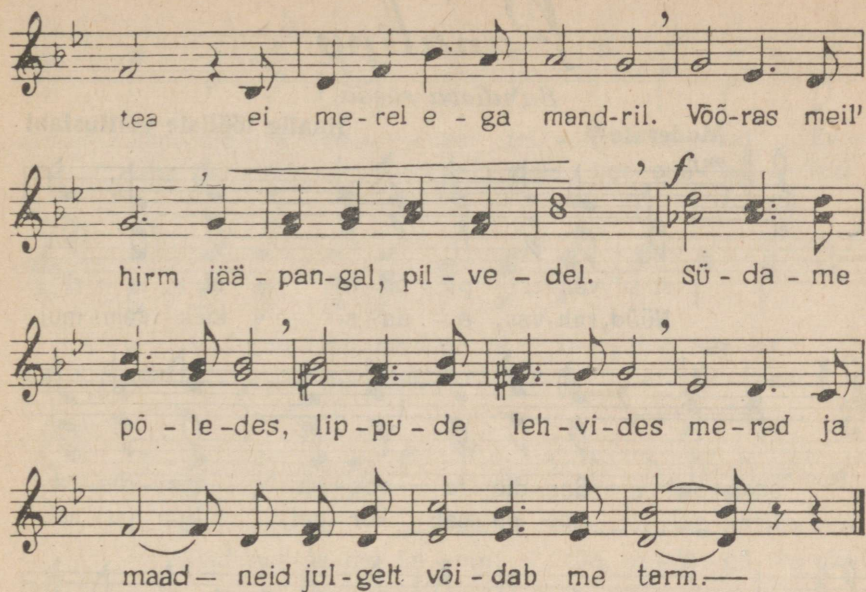
ää-re-tu, suur,ul-jas, võit-ma-tu, me ar-mas

Refrään

a-var ko-du-maa.

1-3 Tõk-keid ei

tea ei me-rel e - ga mand-ril. Võo-ras meil'
 hirm jää - pan-gal, pil - ve - del. Sü - da - me
 põ - le-des, lip - pu - de leh - vi - des me-red ja
 maad - neid jul - gelt vôi - dab me tarm.—

2. Julgelt me elus läeme,
 ei ruumi kõhklustele meie rinnas.
 Töös vaid au, kuulsust näeme,
 on töö kuj sangarlus meil kõrges hinnas.
 Kas kummardud tööpingile
 või kaljudesse raiud tee,
 ja uued unelmad sind üha kutsuvad
 ja selgib ees uus helge tee.
 Refraän.

3. Antud meil' kodu uhke,
 on aastatega uueks loodud sajand.
 Onne siin töötajatel,
 laul tööst ja armust meie teedel kajab.
 Me Kremli tähte hiilguses,
 me ülla elu kiirguses
 näeb ergas inimvaim, ükskõik mis ilmamail,
 et saanud tõeks suur, kaunis ülm.
 Refraän.

Punalipp

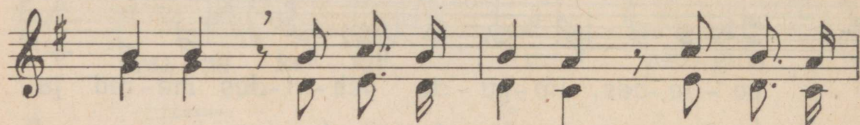
Bandiera rossa.

Moderato ♩

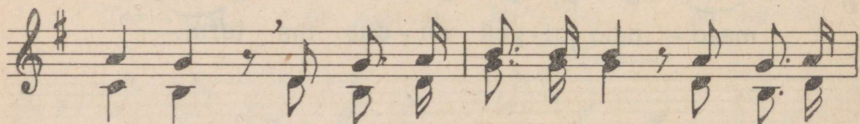
Itaalia tööliste võitluslaul

A - van-ti po - po-lo al - la ri -
Nüüd, rah-vas, e - da-si kõik sam-mul

scos-sa! Ban-die-ra ros-sa, ban-die-ra
ker-gel, lipp pu-nab kõr-gel, lipp pu-nab

ros-sa! A - van-ti po - po-lo al - la ri -
kõr-gel! Nüüd rah-vas, e - da-si kõik sam-mul

scos-sa! Ban-die-ra ros-sa tri-on-fe-ra!
ker-gel, lipp pu-nab kõr-gel, meid kut-sub ta.

Ban-die-ra ros - - sa tri - on - fe - ra!
Lipp pu - nab kõr - - gel meid kut-sub ta!

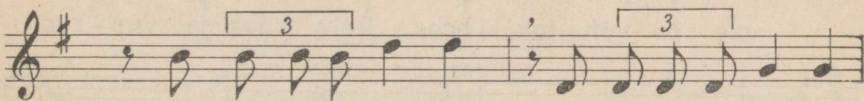
Ban-die-ra ros - - sa tri - on - fe - ra!
Lipp pu - nab kõr - - gel meid kut-sub ta!

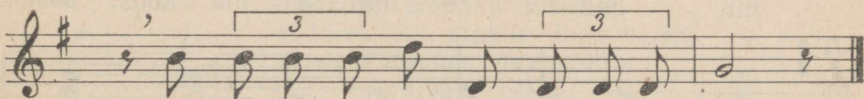
Ban - die - rä ros - - sa tri - on - fe - - ra! Ev -
Lipp pu - nab kôr - - gel, meid kut - sub ta. Teid .

vi - vai! com - mu - nis - mo e la li - ber - ta!
ter - vi - ta - me kom - mu - nism ja va - ba - dus!

Ev - vi - va Le - nin! Ev - vi - va la pa - ce
Sind aus - ta - me Le - nin! Ja e - la - gu ra - hu!

Ev - vi - va la pa - ce e li - ber - ta!
Meid va - ba - dus, ra - hu õn - ne - le viib!

Noor kaardivägi

A. Besõmenski

Marsi tempos

Vana tööliste mailaul

The musical score is written in G major (one sharp) and common time (C). It consists of seven staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a common time signature (C). The tempo is marked 'Marsi tempos' and the dynamics are marked 'f'. The lyrics are in Estonian. The score includes various musical notations such as notes, rests, and bar lines.

1. Nüüd koi - di - ku - le min - - gem kõik
vas - tu võit - lus - hoos. Relv käes ja vap - rus
hin - - ges nii teed me loo - me koos. Samm
kind - laks võit - lev selt - si - mees, lipp
kõr - ge - ma - le mei - ees! On töö - lis - ta - lu -
poe - ga - de noor kaar - di - vä - gi teel, on
töö - lis - ta - lu - poe - ga - de noor kaardi - vä - gi teel.

2. Me orjusteedel käinud,
me ikkes teinud tööd.
Ei teed me vaba näinud
kesk süngel mureööd.

Ja raske ahel orjuseilt
on kaua lasund hingel meil.
∴ Meil, noortel kaardiväelastel,
sealt algas võitlustee. ∴

3. Me töölispere orjas
päev-päevalt ääsi ees
ja teistele vaid korjas
ta rikkust eluteel.

Töös raskes karastus me vaim
ja julged võitlejad meist said.
∴ On töölis-talupoegade
noor kaardivägi teel. ∴

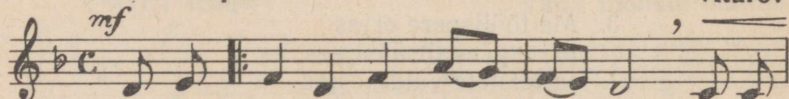
4. Nüüd tõstkem lipud julgelt,
meil koidab päiksetõus.
Töö-vabariiki tulge
kõik looma noorusjõul!

Me kõigi tuleviku heaks,
et tööst kõik maailm lugu peaks,
∴ on võitlemas meil selle eest
noor kaardivägi teel. ∴

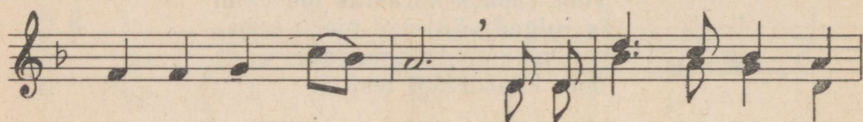
Mööda mägiteid ja orge

Marsi tempos

Aturov

1. Möö-da mä-gi-teid ja or-ge viis di-

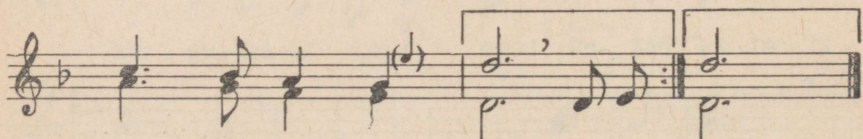
vii-si sõ-ja-tee võitma la-hin-gus Pri-

mor-jet, kindlust val-ge-te ar-meel, võitma

la-hin-gus Pri-mor-jet, kindlust

val-ge-te ar-meel. 2. Ve-res käik.

2. Veres värvund lippe kandes sammus vaprate koloön;
:: läks Amuuri partisane uljas, võitlev eskadron. ::
3. Ei neist aastaist kuulsus vaibu, seda aeg ei tumesta,
:: kuulsat partisanivõitu ei me rahvas unusta. ::
4. Karmid võitluspäevad rajus, Spasski tormijooksuööd
:: jäävad paistma võitluskäigus nagu tähistuled öös. ::
5. Puruks löödi atamanid, löödi vojevoodid kõik,
:: lõppes Vaiksel ookeanil võidurikas sõjakäik. ::

Kas tunned maad

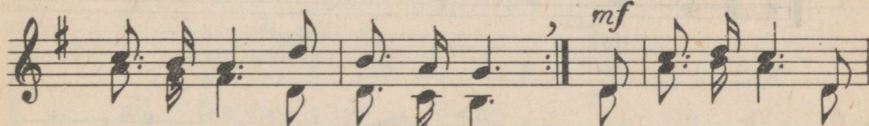
M. Veske

Parajalt

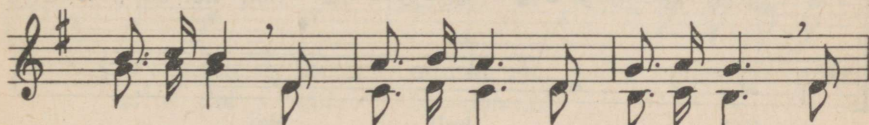
F. Berát

Kas tun-ned maad mis Peip-si ran-nalt käib
ja Mu-na-mä - e met-salt, mu - rult viib

Lää-ne-me - re kal-da-le See on see maa, kus
lah-ke Soo - me - la - he-le.

mi-nu häll kord kii - kus ja mu i - sa - del, sest

laul - gem nüüd ja ik - ka ka: — „See i - lus

maa on mi - nu ko - du - maa!”

2. Siin tervitavad metsaladvad nii lahkelt järvi, rohumaid, siin taevavihmal oras võrsub ja päike paitab viljapäid. See on see maa ...
3. Siin kasvab eesti meeste sugu ja sammub vabadusele, siin kasvab priskelt eesti neiu ja sirgub eesti mehele. See on see maa ...

Prantsuse helilooja laul. Muutus möödunud sajandil seoses M. Veske patriootilise tekstiga Eestis laialt populaarseks.

Tantsulugu

Rõõmsalt

Rootsi viis
T. Vettik

1-2. Hei, nei-ud, pei-ud, hei, vai-mud, kai-mud,
Hei, hei!

nüüd kii-ge al - la lau - le - ma! Hei, nei-ud, pei-ud,
Hei, hei! Hei,

hei, vai-mud, kai-mud, nüüd tant-su - lu - gu - löö - ma
hei! Hei, hei, hei!

1. Viu, viu, viu, viu, viu, viu, ai - li - lu - lii
2. Ui - dui - dui, ui - dui - dui, ai - li - lu - lii
1. Viu, viu, viu,
2. Ui - dui - dui,

mf

ai - li - lu - lii viu, viu, viu, viu, viu, viu,
 ai - li - lu - lii ui - dui - dui, ui - dui - dui,

viu, viu, viu, ai - li - lu - lii, ai - li - lu - lii,
 ui - dui - dui, ai - li - lu - lii, ai - li - lu - lii,

f

nii tantsu - lu - gu löö - me. Viu, viu viu,
 nii tantsu - lu - gu löö - me. Ui - dui - dui,

viu, viu, viu, viu, viu viu, nii - tantsu - lu - gu
 ui - dui - dui, ui - dui - dui

2.

viu, viu, viu,
 ui - dui - dui,

löö - me nii tantsu - lu - gu löö - me

Lõpetamiseks

f

Tral - - - lal, lal - lal - lal - laa!

Tral - lal - lal, lal - lal - lal, lal - lal - lal - laa!

Näärilaul

Eesti rahvaviisi järgi

R. Päts

Mõnusalt

mf

Jõud-ke jõu - de - pü - ha - ke - sed,

ni - ki nä - ki nää - ri - ke - sed!

Elavalt (tantsurütmis)

Saaksid lap - sed sai - a süü - a, va - nad me - hed

õ - lut juu - a, nai - sed noo - red tril - li - traHi,

poi - sid põ - hus pu - per - da - da! Jõudke jõu - de -

pü - ha - ke - sed, ni - ki - nä - ki nää - ri - ke - sed!

1. Jõudke jõudepühakesed,
niki-näki näärikesed!
Saaksid lapsed saia süüa,
vanad mehed õlut juua,
naised noored trilli-tralli,
poisid põhus puperdada!
Jõudke jõudepühakesed,
niki-näki näärikesed!
2. Jõudke jõudepühakesed,
niki-näki näärikesed!
Saaksid kullad kullimängu,
hellad hõimud hobumängu,
poisikesed pajamängu,
laadnamehed laevamängu.
Jõudke jõudepühakesed,
niki-näki näärikesed!
3. Jõudke jõudepühakesed,
niki-näki näärikesed!
Et saaks vorsti huule pääle,
kesvavetta keele pääle,
märjukesta mao pääle,
sihker-sahker sao pääle.
Jõudke jõudepühakesed,
niki-näki näärikesed!

Lõbusõit

Eesti rahvaluule

Lustiliselt

R. Päts

mf

1-2. Ta - le - ti - le, ta - le - ti - le,

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of one flat (B-flat) and a time signature of 2/4. It begins with a dynamic marking of *mf*. The lower staff is in bass clef with the same key signature and time signature. The lyrics '1-2. Ta - le - ti - le, ta - le - ti - le,' are written below the upper staff.

tus - kin, tas - kin, vis - kin, vas - kin, nii - ne - nas - kin,

The second system continues the melody and accompaniment. The upper staff shows the vocal line with lyrics 'tus - kin, tas - kin, vis - kin, vas - kin, nii - ne - nas - kin,'. The lower staff provides the piano accompaniment.

ta - le - ti - le, ta - le - ti - le, tus - kin, tas - kin,

The third system continues the piece. The upper staff has lyrics 'ta - le - ti - le, ta - le - ti - le, tus - kin, tas - kin,'. The lower staff continues the piano accompaniment.

vis - kin, vas - kin, nii - ne - nas - kin.

The fourth and final system on the page. The upper staff has lyrics 'vis - kin, vas - kin, nii - ne - nas - kin.' The lower staff concludes the piano accompaniment.

1. Regi mul kii - tis uu - ta lun - da.
 2. Här - ra - sed jäid häri - se - mai - e

hobu see kii - tis ku - lund rege - da, jä - nes noor - ta
 toh - te - rid jäid tori - se - mai - e, mi - na vae - ne

haa - va - met - sa, reba - ne pa - ju - rä - ga - da
 vää - na - kae - la pis - tan pöid - la kin - da - kaela.

Talvepolka

J. Koortmann

L. Normet

Polka tempos

kau - gelt
te - gi

mf

Tu - lid tui - sud tu - hi - na - ga
Lu - me memmgi ai - a ää - res uu - -

põh - ja - ra - jalt,
suu - red sil - mad,

- uuhh! ki - hu - ta - sid vu - hi - na - ga
kü - ki - ta - des han - ge vee - rel:

üm - ber mei - e ma - ja.
„Küll on al - les il - mad!”

uu - - uuhh! Kül - ma poi - sid
Tu - lid tui - sud

- lask - sid pol - ka val - la,
kau - gelt põh - ja ra - jalt,

ai - a tei - bas uu - - uuhh!
tu - hi - na - ga

pau-gu - ta - sid ma - ja - sei - nas ai - da - rääs-ta
 ki - hu - ta - sid vu - hi - na - ga üm - ber mei - e

kal - lal, pau - gu - ta - sid ma - ja - sei - nas
 ma - ja, ki - hu - ta - sid vu - hi - na - ga

Lõpp *mp*

ai - da - rääs-ta kal - lal. Uu - - - uuhh!
 üm - ber mei - e ma - ja.

Uu - - - uuhh!

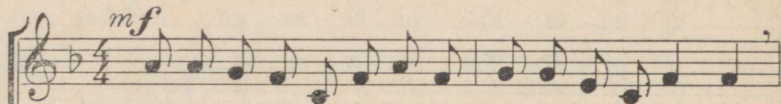
Korrata algusest sõnani, Lõpp!

Suusasõit

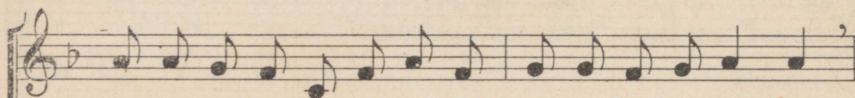
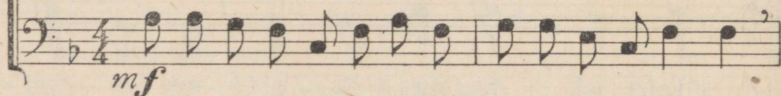
M. Nurme

Lõbusalt

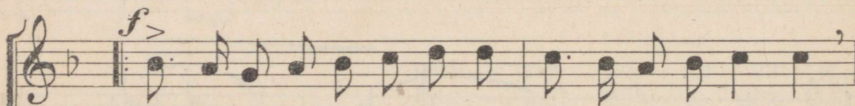
H. Toots

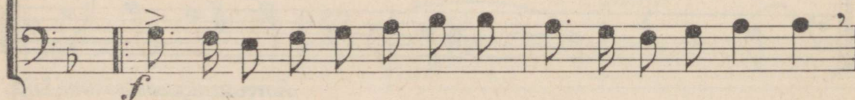
1. Tu-ledkoo-list lõu-na a-jal, lau-lu-vi-le kee-lel,
2. Kus on suu-sad, kus on saa-pad, röömsalt suuski si-lud,

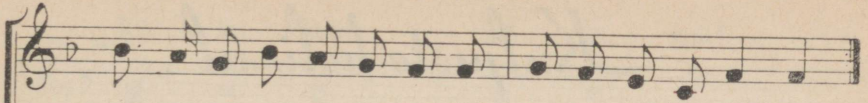

lund kui val-geid õi-si sa-jab jal-ge et-te tee-le.
küün-la-va-ha-ga neid vaa-pad, ilm on soe ja i-lus.

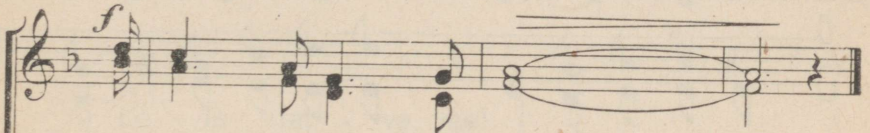
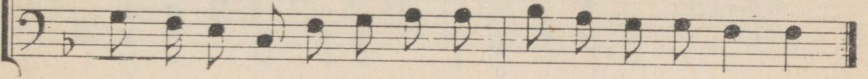

Räits-meid, räitsmeid näkku lan-geb, lan-geb ü-le sal-li,
Rut-tu, rut-tu suu-sa-mäele, mis kui magnet ki-sub,

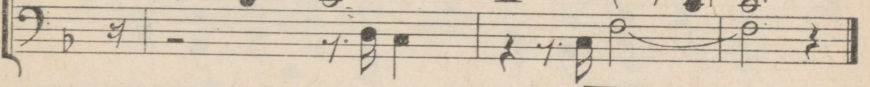

käed on vei-di kül-mast kanged te-hes lur-me-pal-li
o-ma kan-di pois-te väe-le o-led uh-ke pi-sut.

Hol-la, hol-la, hol-la! _____

f Hol-la! _____ Hol-la!

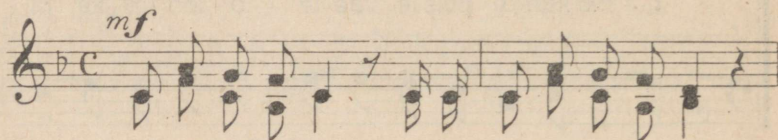

Hol-la, hol-la! _____

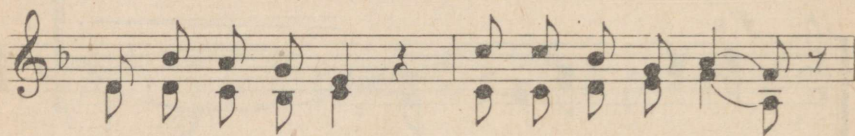
Kuljuste helinal

Röömsalt

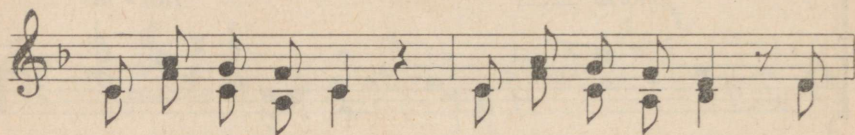
Ameerika rahvaviis

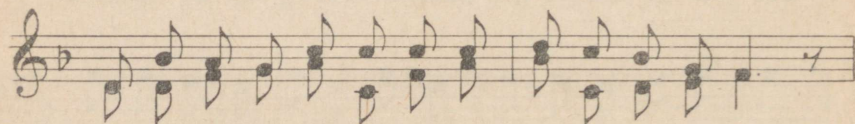
Ki - hu - tab me saan, lai al väl - jal, nur - me - teel.

Val - ges vai - bas maa, sõit - jail röö - mus meel.

Kõ - lab vask - ne kell, kul - jus kõik - su lööb, me

laul kord ul - jas, kord nii hell, teel kos - tab vaik - ses öös.

mp Kõ - la, kell! Kõ - la, kell!

Kõ - la, kõ - la, kõ - la, kõ - la,

Triangel

Kõ - la ter - ve tee!

kõ - la, kõ - la, kell! kõ - la, kõ - la, kõ - la,

Laul, me saat - ja, he - li - se, traa-vel

kell! Kõ - la, kõ - la, kõ - la, kell, kõ - la,

uh - ket sõi - tu tee! Kõ - la, kell!

kõ - la, kõ - la, kell, kõ - la, kell! Kõ - la, kõ - la,

The first system of music consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The key signature has one flat (B-flat). The melody is written in a style that suggests a vocal line with accompaniment. The lyrics are in Estonian. The first line of lyrics is 'uh - ket sõi - tu tee! Kõ - la, kell!'. The second line is 'kõ - la, kõ - la, kell, kõ - la, kell! Kõ - la, kõ - la,'. There is a wavy line above the second staff, possibly indicating a tremolo or a specific performance instruction.

Kõ - la, kell! Kõ - la ter - ve tee!

kõ - la, kõ - la, kõ - la, kõ - la, kell! Kõ - la, kõ - la, kõ - la!

The second system of music consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The key signature has one flat. The melody continues from the first system. The lyrics are in Estonian. The first line of lyrics is 'Kõ - la, kell! Kõ - la ter - ve tee!'. The second line is 'kõ - la, kõ - la, kõ - la, kõ - la, kell! Kõ - la, kõ - la, kõ - la!'. The music ends with a double bar line.

Laulme saat - ja, he - li - se, traavel uh - ket sõi - tu tee!

Kõ - la, kõ - la, kõ - la, kell, kõ - la, kõ - la, kõ - la, kell!

The third system of music consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The key signature has one flat. The melody continues from the second system. The lyrics are in Estonian. The first line of lyrics is 'Laulme saat - ja, he - li - se, traavel uh - ket sõi - tu tee!'. The second line is 'Kõ - la, kõ - la, kõ - la, kell, kõ - la, kõ - la, kõ - la, kell!'. The music ends with a double bar line.

Jalgpalli-kaanon

Mõõdukalt $\text{♩} = 116$

K. M. Kunz

The first system of music consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). It begins with a dynamic marking of *mf*. The lower staff is in bass clef with the same key signature and time signature. The lyrics are written below the notes.

O - le val - vel, õi - gel a - jal

O - le val-vel õi - gel

The second system of music consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). The lower staff is in bass clef with the same key signature and time signature. The lyrics are written below the notes.

pal-li hei-ta, lüü - a va-ja! Pih-ta an-na,

a - jal pal-li hei-ta, lüü - a va-ja! Pih-ta

The third system of music consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). The lower staff is in bass clef with the same key signature and time signature. The lyrics are written below the notes.

rün - da häs-ti, võit on vars-ti käes.

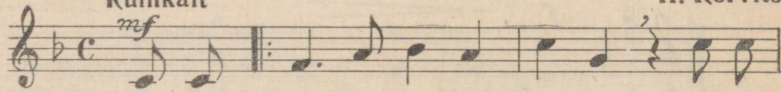
an - na rün - da häs-ti, võit on käes.

Nõukogude Armeele

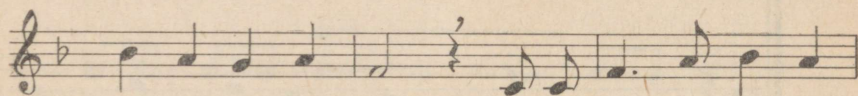
R. Parve

Rühikalt

H. Kõrvits

1. Tõu-se laul ja võim-salt ka - ja ü - le

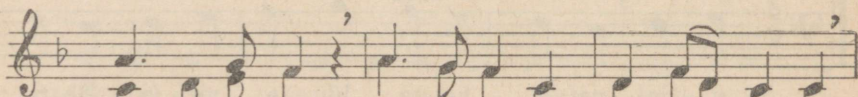
pii - ri - tu - ma maa, mei-e suu - re kuul-sa

a - ja eh-teks vää - ri - li - seks saa!

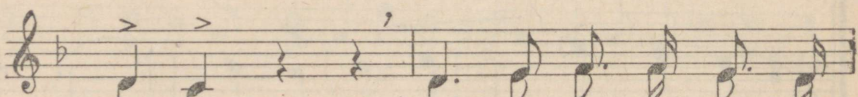
1-3. Si - nu kaits ta on me ran-nad, san - ga-ri - te

suur ar - mee. Kõr-gel või-du - lip - pu kan-nad,

et jääks kind-laks mei - e tee, mil - le la-hingu-tes

ra - jas mei - e kuul - sus - rik - kas

a - jas si - nu võit - lus me - hi - ne, si - nu
 võit - lus me - hi - ne 2 Lak - ka - ne.

2. Lakkamatult vasar raksub,
 lendab süstik, tõtleb pool.
 Kõigest sellest laulda maksab,
 laulda, sõber, igal pool.
 Refraän.

Sinu kaitsta on me rannad,
 sangarite suur armee.
 Kõrgel võidulippu kannad,
 et jääks kindlaks meie tee,
 mille lahingutes rajas
 meie kuulsusrikkas ajas
 sinu võitlus mehine,
 sinu võitlus mehine.

3. Kuldne vili väljul vohab,
 hõbelev on mere and.
 Meie õnnest männik kohab,
 kohab päikseline rand.
 Refraän.

Naistepäev koolis

S. Taev

Südamlikult

S. Taev

The musical score is written in G major (one flat) and 3/4 time. It consists of four staves of music with lyrics underneath. The first staff begins with a *mf* dynamic. The second staff includes a *f* dynamic with the instruction '(kordamisel p)'. The third and fourth staves are marked with first and second endings, respectively. The fourth staff ends with a *p* dynamic.

Peos neil lil - led, koo-li - tee - le e - mad,
lap - sed rut - ta - vad. Pi - du - päev teeb röömsaks
mee - le, ümb - rust kii - red kul - da -
vad. Pi - du - kii - red kul - da - vad.

2. Ma sain raamatu ja lilli.
Oh sa aeg! Kus põnevust!
∴ Sisse kirjutatud oli:
«Hea õppimise eest». ∴
3. Pidupingis tütrele, emal
rõõmuläige silmades:
∴ «See su esimene «medal»,
ärgu jäägu viimaseks!» ∴
4. Selle raamatu ma hoian
alles kogu eluaeg.
∴ Kui saan vanaks, kaane avan...
Meenub ilus kooliaeg. ∴

Emakesele

M. Lipp

Õrnalt

A. Kapp

E - ma - ke - ne, ei ma se - da jõu - a ii - al

u - nus - ta, kuis nii soo - jalt si - nu sü - da

mul - le tuk - sub ar - mu - ga. E - ma sü - da,

ar - mu sü - da, puh - tam, kal - lim il - ma pääl.

Ik - ka ta - han kii - ta se - da ku - ni kõ - lab

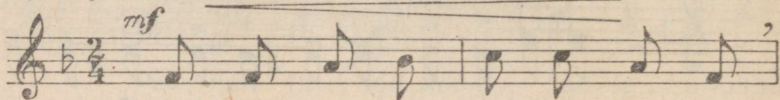
mi - nu hääl, ku - ni kõ - lab mi - nu hääl.

Jütre tänu

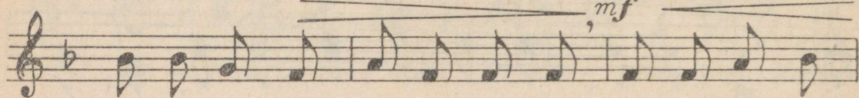
Rahvaluule

Südamlikult

Eesti rahvaviis

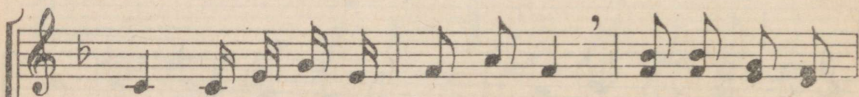
1. I - sa - ke - ne, taa - di - ke - ne,
2. O - le ter - ve, ei - de - ke - ne,

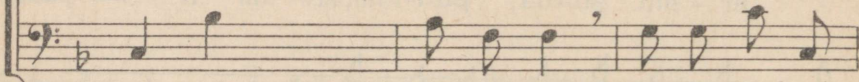
e - ma - ke - ne, memme - ke - ne, küll sa nä - gid
tei - sekster - ve taa - di - ke - ne, min - da nõn - da

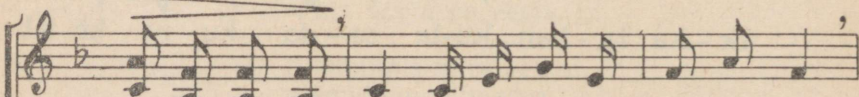
suu - re vae - va, kui sa min - da kas - va - ta - sid.
kas - va - ta - mast, kas - va - ta - mast, kal - lis - ta - mast.

Ai - li - lu, li - lu, li - lu - lii, ü - les tõst - sid,
suu juu - res

Ai, lii, li - lu - lii

hü - pa - ta - sid, ai, li - lu li - lu, li - lu - lii,
sui - su - ta - sid,

ai, lii, li - lu - lii,

ma - ha pa - nid, män - gi - ta - sid.
ka - hel kä - el kii - gu - ta - sid.

Sü - les hoid - sid süü - es - sa - gi, käe peal kand - sid
O - le ter - ve ei - de - ke - ne, tei - seks ter - ve

käi - es - sa - gi, rü - pes ru - kist lõi - ga - tes - sa,
taa - di - ke - ne, min - da nõn - da kas - va - ta - mast,

käi - sus li - nu kat - ku - des - sa
kas - va - ta - mast, kal - lis - fa - mast,

p
Ai, li - lu li - lu, li - lu - lii, et ei tul - nud
tä - nu tel - le
Ai iiii li - lu - lii

tuu-li pea - le, aï li - lu li - lu li - lu - lii,
 hau-as - sa - gi, aï lii, li - lu - lii.

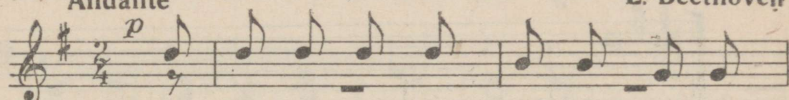
rit.
 e - ga vee - rend vih - ma - hoo - gu.
 mus - ta mul - la kes - ke - el - la.

Veetlevaim lill

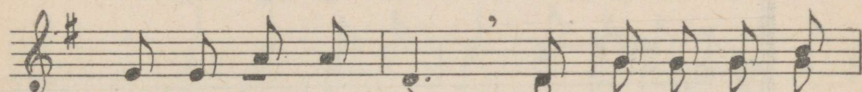
Bürger'i järgi

Andante

L. Beethoven

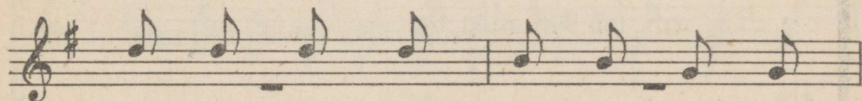
1. All o - rus lill lõi õit - se - le ja
2. Ja sel - lest lil - lest arm - sai - mast ma
3. Kuis ter - vet e - tu kau - nis - tab truult

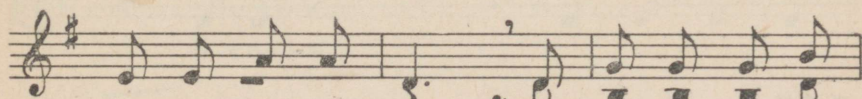
na - gu i - me näis, tõi mul - le hin - ge
o - ma lau - lu loon, üht pil - ti võ - lust
sul - le tuk - suv rind! Just lee - bus sü - dant

hel - lust see kui õh - tu - päik - se - läik. Nii
meel - di - vast te sil - me et - te toon. Ei
või - ta saab kuis lii - gu - tas see mind. Meis

kau - nis lill kui õn - ne - aim, kel
üks - ki nõi - dus ea - les küll too
ol - gu üi - las i - ga soov, kuifs

kul - last kal - lim õis! Ta kan - da ni - me
i - hal - da - tud head, ent kui too lill su
võ - lub, veet - leb see, ja hin - ge suu - rus

Veet - le - vaim küll õi - gu - se - ga võis.
lä - he - dal, end õn - ne - li - kuks pead.
õn - ne toob, nii lei - ad õi - ge tee.

Teekonna laul

Küirelt, lõbusalt

A. Neggo

A. Neggo

mf

I. Au - to teel lau - sa len - nul et - te

mf

kii - rus - tab lin - nust, vōi - mas moo - tor on tal

sees. Kō - tab laut hoog - sal tōt - tel, re - bib

tuul pu-na-rät-te, to-re sõi-ta kau-ge-

le! 1. 4. Hoi, hoi! Ik-ka e-da-si kōik-jal pūū-a,
E-da-si

e-da-si ik-ka pūū-a, ä-ra ma-ha
E-da-si

jää! To-re, len-na-ta on tuu-les, kas vōi
len-na-ta,

il-ma-ruu-mi suurde, minna i-ga sõb-ra juur-de | kä-si-

to-re len - na - ta kä-si-

käes. To-re len - na - ta on tuu - les, kas või

käes. To-re len - na - ta, to-re

il - ma - ruu - mi suur - de , min - na

len - - na - - ta, to - re

i - ga sõb - ra juur - de kä - si - käes.

len - - na - - ta kä - si - käes.

2. Valvsalt käi jalarännul,
kui on auto sul kannul —
muidu kannast ilma jääd!
Gaasi autojuht lisa,
mäkketõus muidu visa,
kallist aega kaotsi läeb.

Refrään.

Hoi, hoi!
Ikka edasi kõikjal püüa,
edasi ikka püüa,
ära maha jää!
;: Tore lennata on tuules,
kas või ilmaruumi suurde,
minna iga sõbra juurde käsikäes. ;:

3. Kulgeb tee metsas haljas,
üle jõe, laial väljal,
ees on avar silmapiir.
Uued ees külad, linnad
orus, mäel, kingurinnal.
Uusi sõpru kohtad siin.

Refrään.

4. Järsul teel ei me kohku —
kurvil väldime ohtu —
kui on hoolt, siis hästi kõik.
Kindlalt hoiame rooli,
hästi õpime koolis,
ikka on me päralt võit.

Refrään.

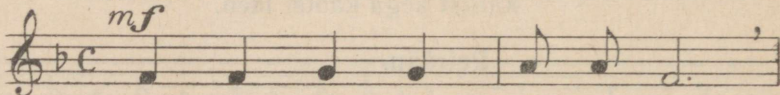
Tore mai!

M. Baratašvili

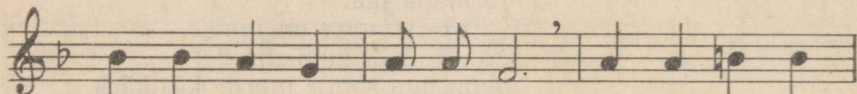
S. Tsintsadze

Rõõmsalt

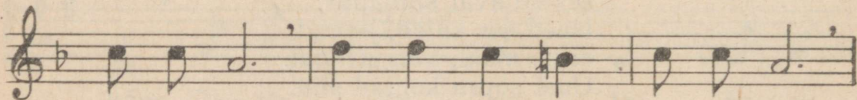
mf

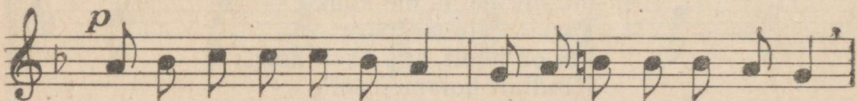
1. Käes on rõõ - mus, to - re mai,
2. Umb - rit - se - vad roo - sid mind,

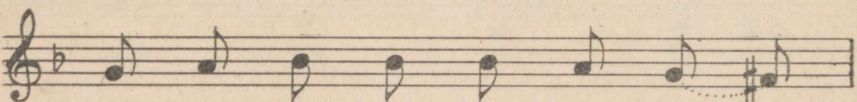
tae - vas si - nav, tae - vas lai! Kõik - jal mängleb
õi - te lõh - na kan - nab tuul. Mi - nu rõõ - must

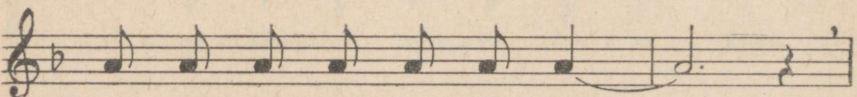
päik - se - kiir, a - var - du - nud ve - te - viir.
lau - lab lind, näeb mu õn - ne tae - vast kuu.

Me - si - lin - nud lendle - vad, õi - e - sä - ra ka - tab maad,
Pää - su - kes - tel vil - gaslend, tii - bu saa - vat tun - nen end.

kos - tab õõ - bi - ku - te häält
Kau - nis mai - kuu päik - se lõõm,

ai - ast, vii - na - mar - ja - mäelt. —
pii - ri - tu on mi - nu rõõm! —

mf

A - ba de - li, de - li, de - li, de - la, ___

a - ba, de - li, de - li, de - li, de - la, ___

a - ba, de - li, de - li, de - li, de - li, de - la -

p

oo, a - ba, de - li, de - li, de - li, de - la, ___

a - ba, de - li, de - li, de - li, de - la, ___

a - ba, de - li, de - li, de - li, de li, de - la,

1. 2. *f*

oo, ___ oo, ___ la - oo! ___

Mai tuli

J. Smuul

Mõõdukalt

G. Ernesaks

mf

Ju - ba Jü - ri - öö tu - ju - kais

il - ma - des o - li ai - ma - ta ke - va - de

al - gust. 0 - li päi - ke - ses ja õi - te

sil - ma - - des väi - ke pii - sa - ke soo - just ja

mp

val - gust. Mai tu - li ja hallad ta

soo - de päält kau - ge põh - ja - la tund - rus - se

, mf

a - jas. O - li lai - du - des, met - sa - des,

me-re pääl lin-nu - lau - lu - de e - ru - tav ka - ja.

2. Ja rannale lõbusaid laineid löi,
 tuuled riiyasid väinu ja lahti.
 :: Mai tuli, mai võitis ja päikese tõi,
 tegi südame suvele lahti. ::
 Mai tuli, ta hämarad hõõguvad ööd
 olid jaanikuu õhtute vennad.
 :: Süda rinnus on muutunud põlevaks sööks,
 teo rõõmust ja kevadest endast. ::

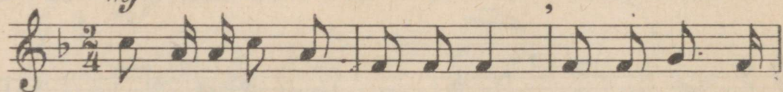
Küll sinust meri mehe teeb

M. Kesamaa

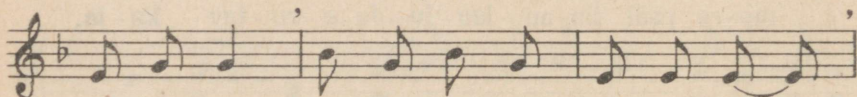
Elavusega

B. Kõrver

mf

1. Mis si-na maamees merest tead — ei tea hal - ba ,

ei tea head! Van-ker sind on tol - mu - ta - nud ,

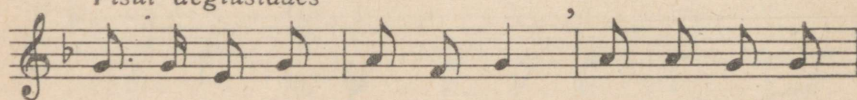

ve - si po - le vee - re - ta - nud . Van-ker meil on.

ra - tās - te - ta , ho - bu il - ma ran - gi - de - ta ,

Pisut aeglustades

kää - ru - de - ta on me teed , la - he - dad ja

si - ni - sed . 1.-3. Meil on vah - vad soo - di - me - hed .

Oi, oi, oi! Töö - des , lau - lus,

nal - ja te - hes . Oi, oi, oi! Tee - vad

sil - mi nei - le pii - gad , i - ga pilk neilt pois - se

kii - dab . Sa - da lai - net on neid kast - nud , tu - hat

tuult on ü - le as - tund . Ei sa ii - al nä - ha

saa sel - list pois - si kui - val maal .

pois - si kui - val maal .

2. Oh sina maamees, kukulind,
meri ammu ootab sind!
Laulab tuul siin vantides,
tõuseb laine tantsides.
Tuulehobud välejalgsed,
neiukesed punapalgsed
kaunimad on siin kui maal,
vallatud ja lõbusad.

Refrään.

Meil on vahvad soodimehed.
Oi, oi, oi!
Töodes, laulus, nalja tehes.
Oi, oi, oi!
Teevad silmi neile piigad,
iga pilk neilt poisse kiidab.
Sada lainet on neid kastnud,
tuhat tuult on üle astund.
Ei sa iial näha saa
sellist poissi kuival maal.

3. Küll sinust meri mehe teeb,
meelitavad laiad teed.
Näita neile mis sa oskad,
haara soodid, ohjaotsad.
Juhi laeva lennutades
ette valgeist kajakatest.
Ruunakene las sind veel
kaldal ootab koduteel.

Refrään.

Päike on õhtule läinud

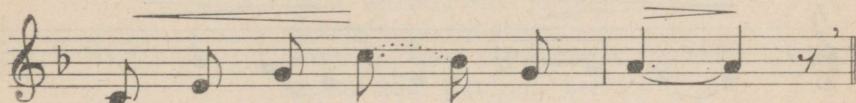
F. Kuhlbars

Rahvalik viis

Õrnalt.
mp Üksikud

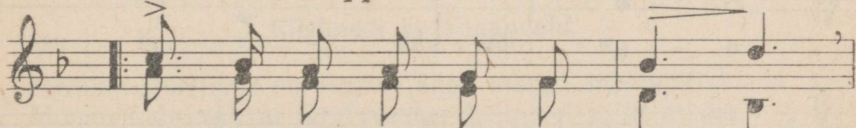

1. Päi - ke on õh - tu - le läi - nud,

õh - tu - le lä - he - me ka; —

Kõik (kordamisel *pp*)

va - len - dav u - du - vaip va - jub

ü - le me met - sa ja maa. —

- Haljaste põõsaste peidus
allikad auravad,
;: särava silmaga tähed
vagusalt vaatavad. ;:
- Kuukene kuldses paadis
purjetab üle me maa,
;: palistab mäge ja metsa
läikiva lõngaga. ;:
- Siin läbi õhtuse õhu
sammume lauluga;
;: lauldes me ast'sime õue,
lauldes me lahkume ka. ;:

Mängi, mängi, lõotsapill

R. Parve

L. Tauts

Valsi tempos

mf Eeslaulja

1. Me - ri hel - gib päik - se sä - ras,

loot - sik liug - leb ran - na - vees,

a - ga rōom - salt, paa - di - pä - ras

tōm - bab lõot - sa pil - li - mees.

1.-3. Män - gi, män - gi, lõot - sa - pill! —

Kost - ku lau - lud rōom - sas hoos! —

2. Üle mõõtmatute vete
laiub sinav taevakaar,
sõuab kindlalt teistest ette
kõige sitkem kätepaar.

Refrään.

Mängi, mängi, lõõtsapill!
Kostku laulud rõõmsas hoos! —
Need on kaunid hetked, mil
noored rõõmsalt koos!

3. Täna teistest ette jõudes
virvendaval rannaveel
teame, et kord ellu sõudes
on me käsi kindlam veel.

Refrään.

Küsimusi ja ülesandeid.

Millises helistikus on laul «Mängi, mängi, lõõtsapill»?
Moodustada valemi järgi vastav helireedel ja kolmkõla.
Mängida neid klaveril ja laulda.
Milline on paralleelne minoor?

Õhtulaul

Rahulikult ♩ = 116ök

Vana koolilaul

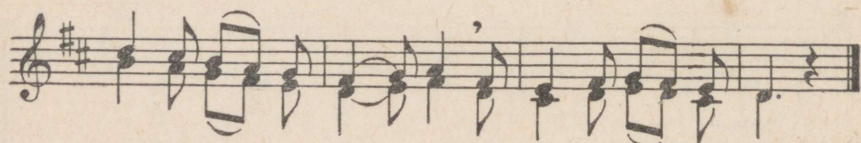
1. Nüüd saa - bu õh - tu - vai - kus me

nur - me - de - le sa! Õrn, hel - kiv e - ha -

pais - tus, me laul sind ter - vi - tab. Õrn,

hel - kiv e - ha - pais - tus, me laul sind ter - vi - tab.

2. Kui vaikseks jäänud kõikjal!
vaid tuul ei uinu veel,
∴ ja eemal salus hõiskab
üks ööbik õhtu eel. ∴;
3. Ju laotab alla orgu
end hämaruse tiib,
∴ ja kaseladval kõrgel
on kustund päiksekiir. ∴;
4. Nüüd saabu, õhtuvaikus,
me nurmedele sa!
∴; Õrn, helkiv ehapaistus,
me laul sind tervitab. ∴;

СЛЕТИ К НАМ, ТИХИЙ ВЕЧЕР

Старая школьная песня.

1. Слети к нам, тихий вечер,
на мирные поля.
Тебе поем мы песню,
вечерняя заря.
2. Как тихо всюду стало,
как воздух охладел!
И в ближней роще звонко
уж соловей пропел.
3. Темнеет уж в долине
и ночи близок час,
на маковке березы
последний луч погас.
4. Слети к нам, тихий вечер,
на мирные поля.
Тебе поем мы песню,
вечерняя заря.

Noorte naturalistide marss

M. Matussovski

Tempo di marcia*

I. Dunajevski

mf
1. Oh kui hu - vi - tav te - ha on

mat - ku! Sel - jas pau - nad ja kat - la - ke

meil, käi - me koos ku - ni päi - ke - ne

las - kub, möö - da ko - du - maa a - va - raid

teid. — Na - gu mäa - ra - tu lah - ti - ne

raa - mat lai - ub õil - mit - sev maa mei - e

* Marsi tempo

ees, — ja kui mõt - li - kult se - da sa

vaa - tad, oh, kui hu - vi - tav, sõb - rad, on

Refrään

see! — Mat - ka - teel — käib lõ - bus

noo - rus, soov meil. uu - ri - da on loo - dust, et me

roh - kem tea - da saaks. Teed meil

val - la, kus võib õn - ne - li - kum ol - la kui me

1. päikse - li - sel maal. 2. päikse - li - sel maal.

2. Kuis on telkides ööbida põnev,
leida padrikus otsemat teed,
mõista lindude lustlikku kõnet,
tunda loomade kombeid ja keelt.
Kõikjal lehtede kahin meid saadab,
oja laulust meil rõõmustab meel...
Nõnda käia ja targemaks saada —
oh, kui huvitav, sõbrad, on see!

Refrään.

Matkateel käib lõbus noorus,
soov meil uurida on loodust,
et me rohkem teada saaks.
Teed meil valla,
kus võib õnnelikum olla
kui me päikselisel maal.

3. Ja kui, lapsed, nii väga me sooviks,
kui me suurimaks püüdluseks see,
võime loodusesõpradest koolis
homme teadlasteks sirguda me!
Olla käskija looduse üle,
luua suuremat õitsengut veel,
teha tööd rahva õnneks ja hüveks —
oh, kui huvitav, sõbrad, on see!

Refrään.

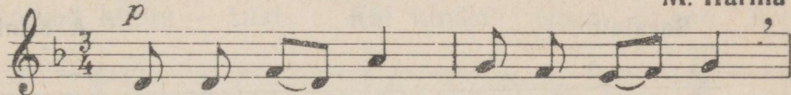
Ei saa mitte vaiki olla

Mõõdukalt

A. Haava

Eesti rahvaviis

M. Härma

Ei saa mit - te vai - ki ol - la,
Vai - ki - mi - ne o - leks va - le,

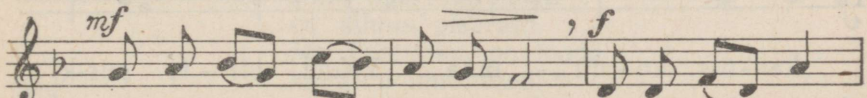
lau - lu - vii - si lõ - pe - ta. Ta - han - õi - ge
sun - niks sü - dant lõh - ke - ma.

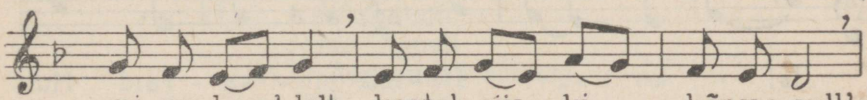
ta - sa laul - da, ta - sa kan - nelt

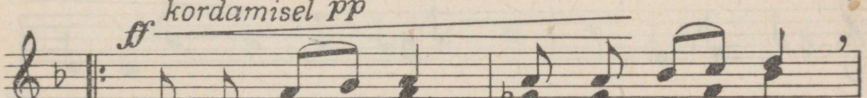
kõ - lis - ta, et ei sind mu kõi - ge kal - lim,

lau - lu - ga ma tü - li - ta. A - ga kui torm

mi - nu kand - lelt kostab siis - ki kõr - vu sull,

siis sa i - se o - led süü - di,

miks nii ar - mas o - led mull'!

Sind surmani küll tahan

L. Koidula

Parajalt

A. Kunileid
1845 — 1875

The musical score is written on a single staff in treble clef with a common time signature (C). It consists of ten lines of music. The first line begins with a mezzo-forte (*mf*) dynamic marking. The second line includes a first ending bracket above the notes. The third line features a forte (*f*) dynamic marking. The fourth line has a piano (*p*) dynamic marking. The fifth line includes a mezzo-forte (*mf*) dynamic marking. The sixth line has a forte (*f*) dynamic marking. The seventh line has a piano (*p*) dynamic marking. The eighth line has a mezzo-forte (*mf*) dynamic marking. The ninth line has a piano (*p*) dynamic marking. The tenth line has a mezzo-forte (*mf*) dynamic marking. The lyrics are written below the notes, with some words hyphenated across lines. The piece concludes with a double bar line.

mf

1 Sind sur - ma - ni küll ta - han ma

f

kal - liks pi - da - da , mu õit - sev Ees - ti

ra - - da , mu kau - nis ko - du - maa , mu

p

kau - nis ko - du - maa. 3. Kuid tih - ti siis - ki

mf

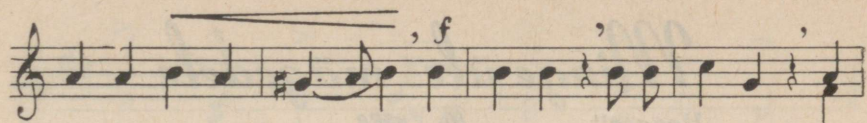
lei - an su sil - mis pi - sa - raid. Mu

f

Ees - ti - maa , oh loo - da : ka a - jad muu - tu -

p

vad. Meil tu - le - va - sed tun - nid vee!

toovad kin-ni - tust. Käi kindlalt! Nõua õi-gust. Aeg

an - nab a - ru - tust, aeg an - nab a - ru - tust.

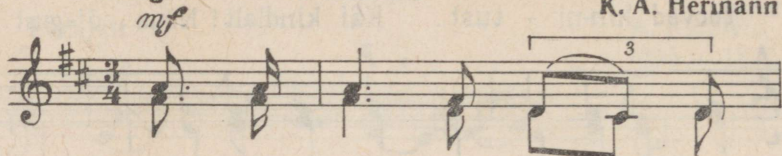
1. Sind surmani küll tahan
ma kalliks pidada,
mu õitsev Eesti rada,
∴ mu kaunis kodumaa. ∴∴
2. Mu Eesti vainud, jõed
ja minu emakeel,
teid kõrgeks kiita tahan
∴ ma surmatunnil veel. ∴∴
3. Kuid tihti siiki leian
su silmis pisaraid.
Mu Eestimaa, oh looda,
ka ajad muutuvad!
Meil tulevased tunnid
veel toovad kinnitust!
Käi kindlalt!
Nõua õigust!
∴ Aeg annab arutust. ∴∴

Minge üles mägedele

Hoogsalt

M. Veske

K. A. Herinann

1. Min - ge ü - les mä - ge -

de - le, tuu - le õr - na õ - hu - le! Vaat - ke

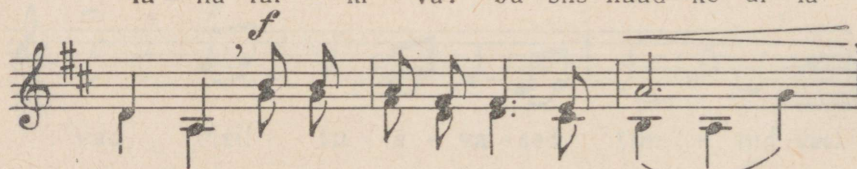
al - la o - ru põh - ja ü - le lil - le hiil - gu -

se! Vaat - ke kui - das o - ja keer - leb lä - bi

lu - ha läi - ki - va. Ja siis hüüd - ke al - la

or - gu 1-4. I - lus: 'o - led i - sa - maa!

2. Vaatke, metsad pilve poole
tõstvad latvu uhkuses!
Kuulge, kuidas kaasik kohab
lõhnavates lehtedes!
Vaatke, jõed, järved läikvad
metsas virvendusega!
Ja siis hüüdke metsa poole:
.: Ilus oled, isamaa! .:.
3. Vaatke, rohke rukis hällib
uhke nurme nõlvadel!
Tõuvili töötab anda
rohket saaki sügisel!
Viljapuude okste otsas
hiilgvad anded iluga!
Ja siis hüüdke üle nurme:
.: Ilus oled, isamaa! .:.
4. Vaatke karja lustipidu
leherikkas lepikus!
Kuulge karjalaste laulu
vastuhelkjas võsikus!
Vaatke, kuidas kõrgel võlvil
taevas helgib sinaga!
Ja siis hüüdke taeva poole:
.: Ilus olèd, isamaa! .:.

Küsimusi ja ülesandeid.

Millises helistikus on laul «Minge üles mägedele»?
Moodustada valemj järgi vastav heliredel ja kolmkõla.
Mängida neid klaveril ja laulda.
Milline on paralleelne minoor?

Kalamehe mõrsja

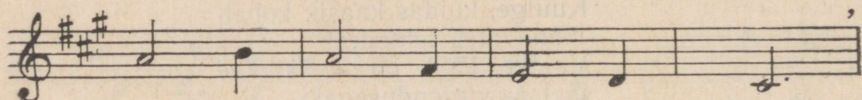
A. Haava

Hõljuvalt, valsi taktis

R. Päts

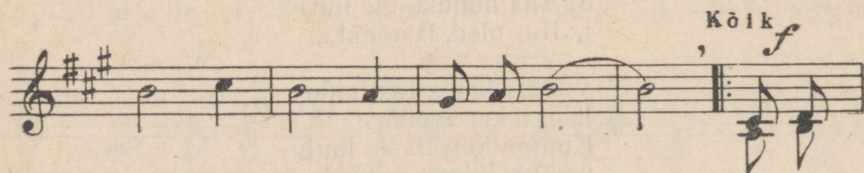
1. Mi - nu peig on ka - la - mees,

kõi - ge hool - sam kü. - la sees ;

tal on ve - ne, u - hi - uus,

uu - ed noo - dad jõ - e - suus. 1-3. Ri - di -

raa, — ri - di - raa, — ri - di -

ral - lal - lal - lal - laa, — ri - di -

raa, — ri - di - raa, — ri - di -

ral - lal - lal - lal - laa! —

2. Minu peig on lahke mees,
 sest ta on ka laulumees;
 ikka kõlab mere pääl
 tema ilus lauluhääl.
 Ri-di-raa, ri-di-raa jne.

3. Minu peig on kalamees,
 keegi terve küla sees
 veel ei tea midagi —
 pole teada vajagi, —
 ri-di-raa, ri-di-raa jne.

Kiigelaul

Eesti rahvaviis

M. Lüdigi

Hõljuvalt

1. Ve - li, hel - la vel - le - ke - ne,
2. Kii - gu, kii - gu kâr - ge - el - le,

tee meil kii - ke kii - du - mail! Ä - ra tee o - ja
ker - ki väst - se va - ru - ni, ü - le õr - re

ot - sa pea - le e - ga kae - vu kal - da - le.
pea - le par - re, tõu - se tam - me ta - la - ni.

mf

Neid läeb kii - ke kat - su - mai - e,
 Mis sealt näik - se nä - gi - jal - le?

mf

ar - vab oj - ja up - pu - vat, môt - leb vet - te
 Näik - se kol - me ui - bu - ke - st, i - gan ok - san

p *rit.* - - - -

vee - re - va - da, kar - dab kae - vu kal - du - da.
 o - ma u - bin, i - gan lad - van lau - lu - lind.

Küsimusi ja ülesandeid.

Millises helistikus on «Kiigelaul»?
 Moodustada valemi järgi vastav helireedel ja kolmkõla.
 Mängida neid klaveril ja laulda.
 Milline on paralleelne minoor?

Pill' oll' helle

Eesti rahvaluule

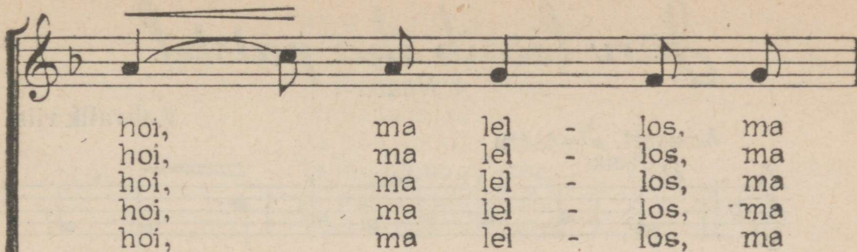
Setu viis
 R. Päts

Hoogsasti.

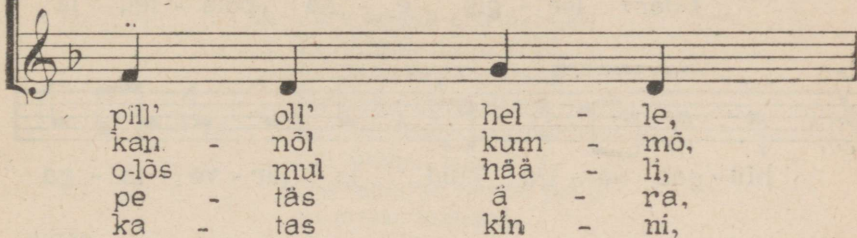
f Pill' oll' hel - le, pill' oll' hel - le,
mf Kan - nõl kum - mõ, kan - nõl kum - mõ,
f O - lõs mul hää - li, o - lõs mul hää - li,
mf Pe - täs ä - rä, pe - täs ä - rä.
f Ka - tas kin - ni. ka - tas kin - ni,

hel - le, pe - dä - jä - ne. Hoi, ma lel - los,
 kum - nõ, ka - da - ja - ne. Hoi, ma lel - los,
 hää - li i - ne - dä - ne. Hoi, ma lel - los,
 pe - täs pil - li - hää - le. Hoi, ma lel - los,
 ka - tas kandle - kee - le. Hoi, ma lel - los,

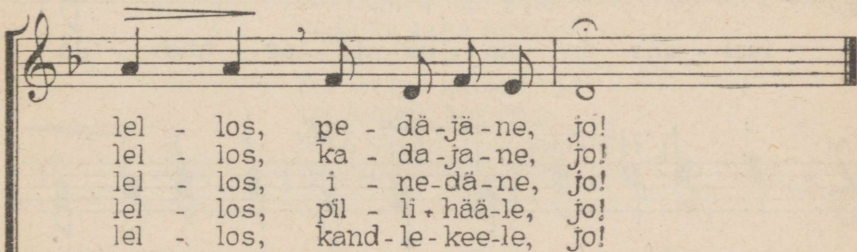
Pill' oll' hel - le,
 Kan - nõl kum - mõ.
 O - lõs mul hää - li,
 Pe - täs ä - rä,
 Ka - tas kin - ni,

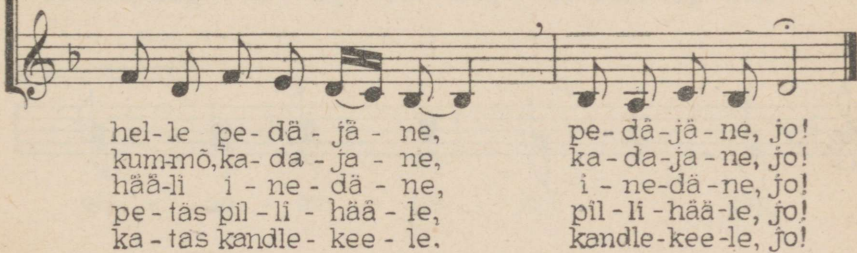
hoi, ma lel - los, ma
 hoi, ma lel - los, ma
 hoi, ma lel - los, ma
 hoi, ma lel - los, ma
 hoi, ma lel - los, ma

pill' oll' hel - le,
 kan - nõi kum - mö,
 o-lõs mul hää - li,
 pe - täs ä - ra,
 ka - tas kin - ni,

lel - los, pe - dä-jä-ne, jo!
 lel - los, ka - da-ja-ne, jo!
 lel - los, i - ne-dä-ne, jo!
 lel - los, pil - li - hää-le, jo!
 lel - los, kand-le-kee-le, jo!

hel-le pe-dä - jä - ne, pe-dä-jä - ne, jo!
 kum-mõ,ka-da - ja - ne, ka-da-ja - ne, jo!
 hää-li i - ne - dä - ne, i - ne-dä-ne, jo!
 pe - täs pil - li - hää - le, pil - li - hää-le, jo!
 ka - tas kandle - kee - le. kandle-kee-le, jo!

Küsimusi ja ülesandeid.

Millises helistikus on laul «Pill' oll' helle»?

Moodustada vastav heliredel ja kolmkõla.

Mängida neid klaveril ja laulda.

Milline on paralleelne mažoor?

Millises taktimõõdus on laul?

Milline on laulu tempo? Milline on laulu dünaamika? Koputada noodi järgi laulu rütmi.

Laulda noodi kaasabil.

Järv leegib eha paistel

A. Haava

Rahvalik viis

Armsalt. $\text{♩} = 110\text{ök}$

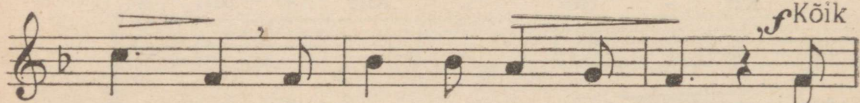
p Üksik

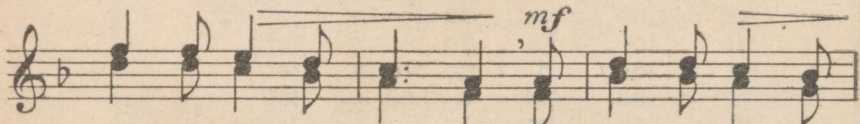
1. Järv lee - gib e - ha pais - tel, ta .

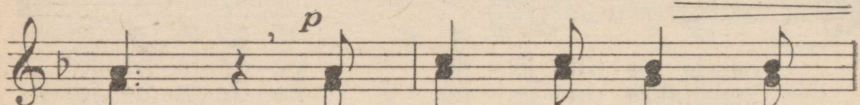
hiil - gab na - gu kuld, ja jär - ve ta - ga

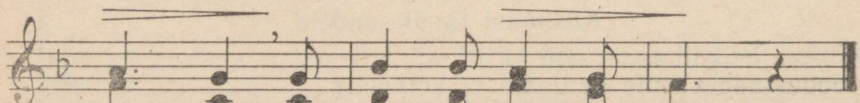
met - sas on nä - ha õit - se - tuld. Ja

kau - gel met - sa põu - es ju lii - gub muist - ne

jutt kui su - ve - öö - de

i - lu, kui õn - nis naer ja nutt.

2. Järv leegib eha paistel,
ta hiilgab nagu kuld,
ja järve taga metsas
on näha õitsetuld.
Ja udu kerkib, tõuseb,
ta hõljub nagu loor,
ja pühalikult särab
seal kõrgel tähtekoor.
3. Järv leegib eha paistel,
ta hiilgab nagu kuld,
ja järve taga metsas
on näha õitsetuld.
Ja vanemate vaimud
mu ümber lehvivad.
Ma mõistan nende juttu
ja metsa kohinat.
4. Järv leegib eha paistel,
ta hiilgab nagu kuld,
ja järve taga metsas
on näha õitsetuld.
See on mu kuldakallis,
mu kaunis kodumaa.
Kuid koidul, päik'se-paistel
veel palju kaunim ta.

Karjase laul

Mänglevalt

Eesti rahvaluule

Eesti rahvaviis

R. Päts

1. Ka - ri mi - nul
2. Kä - gu
3. Ka - ri mi - nul män - gib kaa - si - kus - sa,
ku - kub kuu - se ot - sas,
1. Ka - ri män - gib kaa - si - kus - sa,
2. Kä - gu
3. Ka - ri

tal - led tants - vad tal - ler - maal,
ta - re ta - ga tam - me ot sas
tal - led tants - vad tal - ler - maal,

i - se mi - na män - gin män - ni ot - sas,
kul - la nei - u, hel - la nei - u,
i - se mi - na män - gin män - ni ot - sas,
kuk - ku, kuk - ku,

kä - o po - jad põu - es - sa.
an - na mu po - jad kä - deje.
kä - o po - jad põu - es - sa.
kuk - ku, kuk - ku!

Meil aiaäärne tänavas

L. Koidula

Kaanon 2-häälneline

Eesti rahvavilsi

C. Kreek

Pikkamisi $\text{♩} = 116\text{k}$

mf

1. Meil ai - a - äär - ne tä - na - vas, kui

1. Meil ai - a - äär - ne tä - na -

ar - mas o - li see, kus kas - te - hei - nas

vas, kui ar - mas o - li see, — kus kas - te -

põl - vi - ni me lap - sed jooksi - me! —

hei - nas põl - vi - ni me lap - sed jooksi - me! —

2. Kus ehani ma mängisin
küll lille, rohuga,
kust vanataat käe kõrval mind
tõi tuppa magama.
3. Küll üle aia tahtsin siis
ta kombel vaadata.
«Laps, oota!» ütles ta,
«see aeg on kiire tulema.»
4. Aeg tuli. Maa ja mere pääl
silm mõnda seletas;
ei poolt nii armas olnud sääl
kui külatänavas.

Mööda suurt ja laia Volgat

Вниз по матушке, по Волге

Laialt
Широко

Vene rahvaviis
Русская народная песня

mf

1. Möö - da suurt ja lai - a Vol - gat,
1. Вниз по ма - туш - ке, по Вол - ге,

Vol - - - gat, möö - da
Вол - - - ге, по ши -

va - ba ve - te - väl - ja lai - - a.
po - ко - му раз - доль - - - ю.

2. Toovad piivi kaasa tuuled, tuuled.
Maru valla pääseb tormihoona.
3. Vete piir kaob pilve varju, varju.
Laineid vene julgelt lõikab.
4. Laineid vene julgelt lõikab, lõikab,
vete vahus puri helgib.

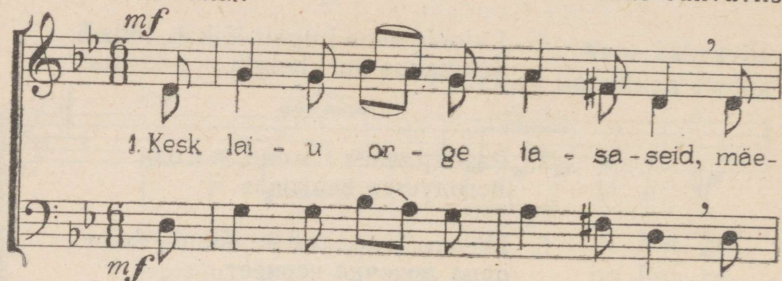
2. Разыгралась погода, погода
погодушая верховая.
3. Ничего в волнах не видно, видно,
одна лодочка чернеет.
4. Никого в лодке не видно, видно,
только парус белеет.

Kesk laiu orge tasaseid

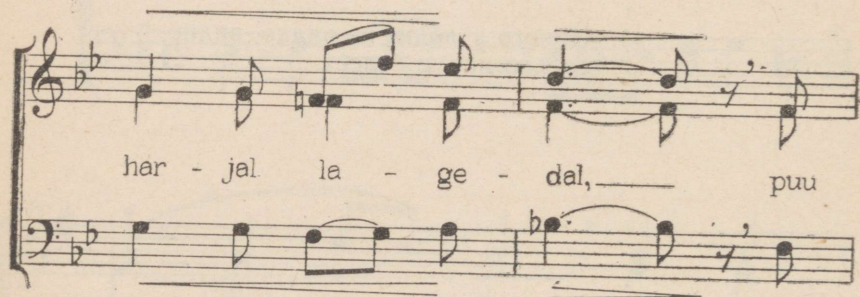
Mõõdukalt

Vene rahvaviis

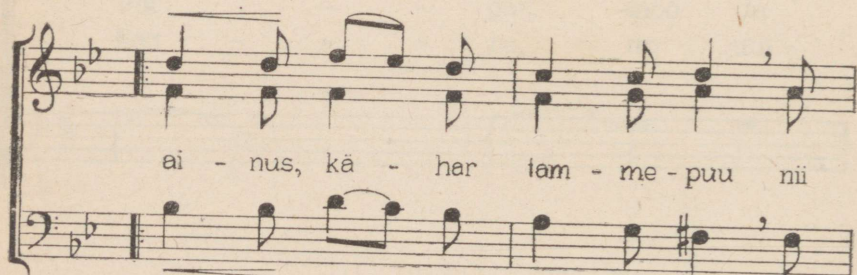
mf

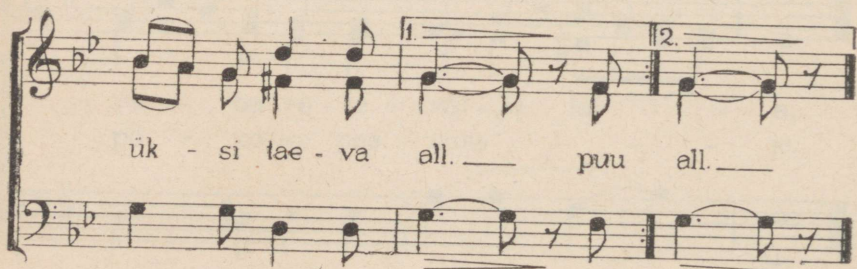
1. Kesk lai - u or - ge ta - sa - seid, mää-

har - jal la - ge - dal, — puu

ai - nus, kä - her tam - me - puu nii

ük - si tae - va all. — puu all. —

1. Kesk laiu orge tasaseid,
mäeharjal lagedal,
∴ puu ainus, kähär tammepuu
nii ükski taeva all. ∴
2. Kui tardund, eemal kõikidest,
kui valvur seisab ta,
∴ ööd, päevad ükski, vaeseke,
ja lahkuda ei saa. ∴
3. Ta leegitsevas päikeses
nii kurb ja nukker näib ...
∴ Kes kaitseks teda külma eest,
kui tuuli külas käib? ∴
4. Ei kuuske, kaske, remmelgat
siin ole lähedal,
∴ ei põõsast haljalehelist,
ei ainsat kaaslast tal. ∴

Punun pärjakese

Värskuõega

mf

Läti rahvalaul

A. Zilinski

1. Tant - sin, tant-sin ai - a - ke - ses,

no - pin val - geid roo - se, tant - sin, tant-sin

ai - a - ke - ses, no - pin val - geid roo - se.

1. Tantsin, tantsin aiakeses,
nopin valgeid roose.
2. Nopin, nopin valgeid roose,
punun pärja kauni.
3. Punun, punun pärjakese,
pähe panen pärja.
4. Tõuseb hommiktuulekene,
puhub juukseilt pärja.
5. Puhub minu pärjakese
sügavasse merre.

Hällilaul

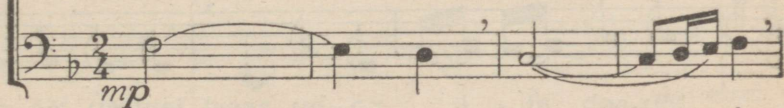
Läti rahvaviis

Õrnalt

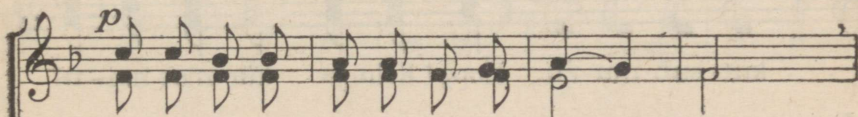
mp

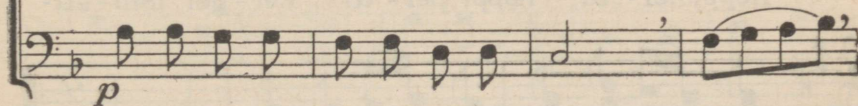
1. Ai - u, tu - du, ka - ru - poe - ga, äi - u, tu - du,
2. Taat läks ta - rust kär - gi too - ma, äi - u, tu - du,
3. Taat tõi kär - gi tün - ni - täi - e, äi - u, tu - du,

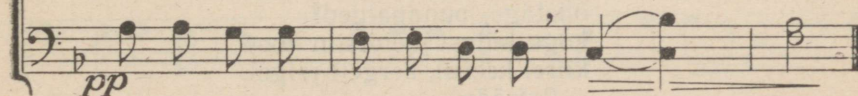
mp
Ai - - - u, tu - - - du,

p
la - me - jal - ga lap - su - ke - ne, tu - - - du, _____
memm läks met - sast mar - ju too - ma, tu - - - du, _____
memm tõi mar - ju kor - vi - täi - e, tu - - - du, _____

pp
la - me - jal - ga lap - su - ke - ne, tu - - - du.
memm läks met - sast mar - ju too - ma, tu - - - du.
memm tõi mar - ju kor - vi - täi - e, tu - - - du.

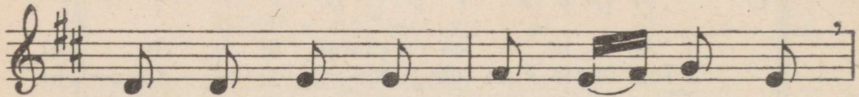
Hopakk

Tuliselt
mf

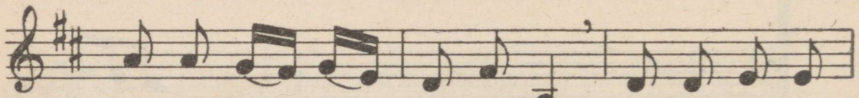
Ukraina tantsuviis

1. Kaa - sik ko - hab ke - va - dest,

ve - si vu - lab o - ja - ku - rus,

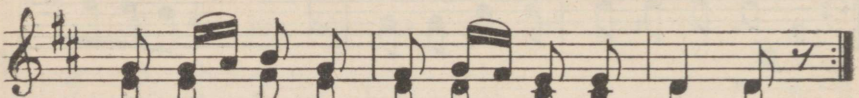
tõu-seb lil - li ro - hu seest, tant-su löö - ma

Refrään
kut-sub mu - ru. Hopp! Kelm ja kär - mas nei - u!

Hopp, nei - u! Hopp, pei - u! Ker - gel tant - su -

sam - mul tõt - le, lus - ti - li - selt hüp - le!

2. Toomehelbeid langeb puult, 3. Oi sa võlur, pillimees,
valgeid õilmeid õhku tulvab. kust küll tõid need viisid kaasa?
Meie tants kui tõstaks tuult, Pillihääl kord hõisates,
kiharaisse õisi külvab. kord kui kaja heljub aasal.
Refrään. Refrään.
4. Laskem tantsu uljas hoos,
õhetage, punapalged!
kogu külast meid siin koos
kiirel keerul, kergeil jalgel.
Refrään.

Karjus

Elavalt

Slovakkia rahvaviis

mf

1. Pu-hu sa pa-su-nat kar-jus, nüüd, mur-ul on
2. U-te-kest väikest siis joo-dan ka, väl-ja koos
3. Kõr-ve-tab keskpäe-va päik-se - kiir, lau-la ka

mf

f

hõ-be-ne kas-te - rüü. Va-ra ju tõu-sen,
kar-ja-ga saa-dan ta. O-jak'-se kal-dal
mi-nust sa lau-lu - viit. Õh-tu kui tu-leb,

f

koi-dul läen õu-e, va-bastan va-si-ka ta-rast ma.
kingul ma hal-jal si-nu-le lee-lo-tan lau-lu - kest.
vastas sul o-len, is-tu-me kõrvu veel vä-ra - val.

Kevadaeg

Rõõmsalt

Tšehhi rahvaviis

1 Puh-keb õis, puh-keb õis, mei-le ta
2 Jõu-dis mai, jõu-dis mai, päe-vi tõi

rõõ - mu tõi! Ke - vad taas, ke - vad taas!
sä - ra - vaid. Kau-nis aeg - ke - vad-kuu!

Hal - jen - dab aas! Lõ - bu - sad on lin - de
E - hib end puu. U - le sa - lu - de on

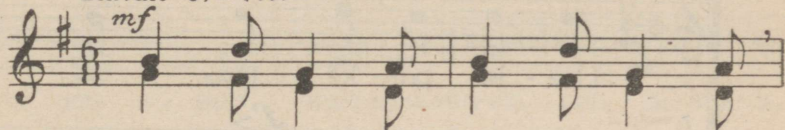
lau - lu - lood, hel - gi - vad ve - te - vood.
hal - jas loor, vai - nu - del mu - ru noor,

Är - ganud on e - lu nur - me - del, rõõ - mus on meel.
hü - hi - seb seal väljal vārs - ke tuul ke - vad - laul suul.

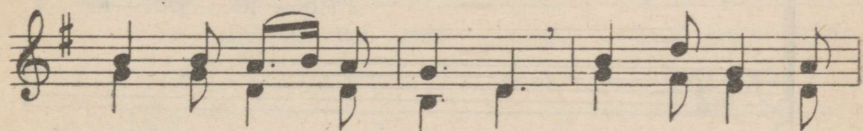
Kevadelaul

Elavalt $\text{♩} = 116\text{k}$

Rootsi rahyviis

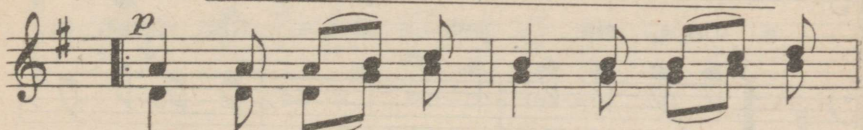
Ke - vad-päi - ke pais - tab soo - jalt,

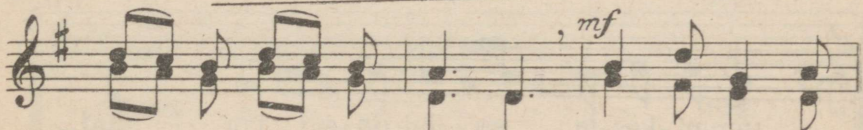
aa - sal öit - seb lil - li, o - ja - ke - ne

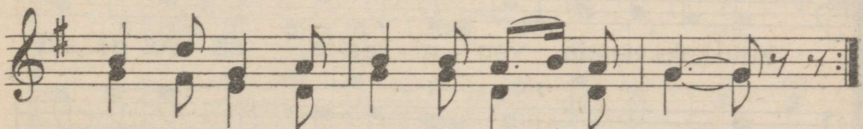
röömsalt voo - lab lä - bi hei - na - maa.

Kau - nilt kõ - lab lau - lu - hää - li

ü - le hal - ja aa - sa, si - ris - ta - des,

sa - la - kee - li hõis - kab mets ja maa.

Hele päike tõusis

Reipalt.

Leedu rahvalits
Kanon 3-häälneline

1. He - le päi - ke tõu - sis,

1 He - le päi - ke

The first system consists of three staves. The top staff is in treble clef with a key signature of one flat and a 2/4 time signature. It begins with a forte dynamic marking (*f*) and an accent (>). The lyrics "1. He - le päi - ke tõu - sis," are written below the notes. The middle staff is also in treble clef and begins with a forte dynamic marking (*f*) and an accent (>). The lyrics "1 He - le päi - ke" are written below the notes. The bottom staff is in bass clef and is mostly empty, with a few notes visible at the end.

lais-tis ü - le met - sa, kuid kaks ven-da,

tõu - sis, pais-tis ü - le met - sa,

1. He - le päi-ke tõu - sis, paistis ü - le

The second system consists of three staves. The top staff is in treble clef with a key signature of one flat and a 2/4 time signature. It begins with a repeat sign. The lyrics "lais-tis ü - le met - sa, kuid kaks ven-da," are written below the notes. The middle staff is also in treble clef and begins with a repeat sign. The lyrics "tõu - sis, pais-tis ü - le met - sa," are written below the notes. The bottom staff is in bass clef and begins with a forte dynamic marking (*f*) and an accent (>). The lyrics "1. He - le päi-ke tõu - sis, paistis ü - le" are written below the notes.

ven-ni-kes-ta, sa - dul-da-sid rat - sud,

kuid kaks ven-da, ven - ni-kes-ta, sa - dul-da-sid

met - sa, kuid kaks ven-da, ven - ni-kes-ta,

The third system consists of three staves. The top staff is in treble clef with a key signature of one flat and a 2/4 time signature. It begins with a repeat sign. The lyrics "ven-ni-kes-ta, sa - dul-da-sid rat - sud," are written below the notes. The middle staff is also in treble clef and begins with a repeat sign. The lyrics "kuid kaks ven-da, ven - ni-kes-ta, sa - dul-da-sid" are written below the notes. The bottom staff is in bass clef and begins with a repeat sign. The lyrics "met - sa, kuid kaks ven-da, ven - ni-kes-ta," are written below the notes.

kuid kaks ven-da, ven-ni-kes-ta, sa - dul-da-sid
 rat - sud, kuid kaks ven-da, ven - ni-kes-ta.
 sa - dul-da-sid rat - sud, kuid kaks ven-da,

1. 2
 rat - sud. 2. Sa - dul-da-sid rat - sud
 sa - dul-da-sid rat - sud. 2. Sa - dul-da-sid
 ven - ni-kes-ta, sa - dul-da-sid rat - sud.

3.
 3. sat - - - - - tus.
 3. kab - ja al - la sat - - - - - tus.
 3. sä - de-meid kui kab - ja al - la sat - tus.

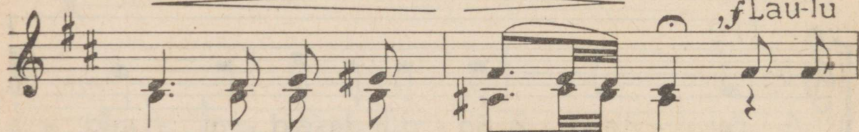
Kuule, kuidas hääli helab Suomen laulu

Pikaldaselt

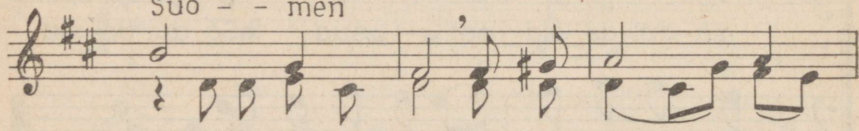
F. Pacius

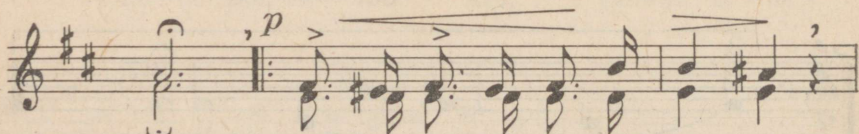
1. Kuule kui-das hää-li he - lab, Väi-nä -
1. Kuule, kuinka soit-to kai - kuu, Väi-nön
see on
Lau-lu

möi - se kand-lett kõ - - lab:
kan - te - lees - ta rai - - kuu!
Soo - - me
Suo - - men

see on Soo-me laul, see on Soo - - me
Laulu Suo-men on, lau-lu Suo - - men

laul.
on! Kuu-le kui-das män-nik mü - hab,
Kuu-le, hon-gat huo-kai-lee - pi,

kui-das jõ - gi jook-sul ko - hab. See on
kuu-le, kos-ket pau-hai-lee - pi! Lau-lu

Soo-me laul, see on Soo - me laul.
 Suo-men on, lau-lu Suo - men on.

2. Vaata, jää ja lumi välgub,
 päiksepaistel rõõmsalt vilgub:
 ;: see on Soome laul. ;:
 Vaata põhja eha, koitu,
 virmaliste leegi loitu:
 ;: see on Soome laul. ;:

3. Igas kohas hääli helab,
 hääli helab, keeli kõlab:
 ;: see on Soome laul. ;:
 Kui sa rõõmus, vend, siis tule,
 kui sa kurb, siis tule, kuule
 ;: Soome laulu häält. ;:

1. Kuule, kuinka soitto kaikuu,
 Väinön kanteleesta raikuu!
 Laulu Suomen on, laulu Suomen on!
 Kuule, hongat huokaileepi,
 kuule, kosket pauhaileepi!
 Laulu Suomen on, laulu Suomen on!

2. Kaikkiällä ääni kaikuu,
 kaikkiällä kielet raikuu!
 Laulu Suomen on, laulu Suomen on!
 Sydäntä jos suotu sulle
 murheess', ilossakin kuule
 Suomen laulua! Suomen laulua!

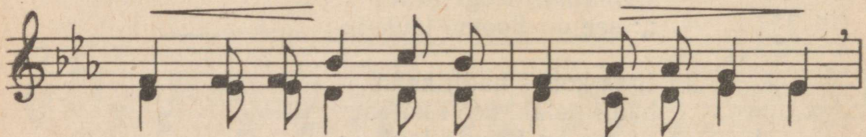
Kojutulek

Südamlikult,

Soome rahvaviis

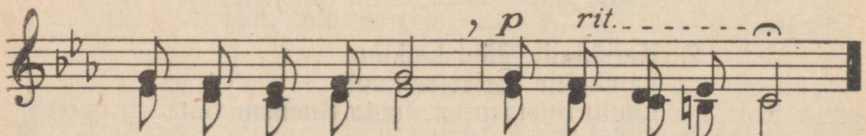
1. Sealt ju, mu kul - la - ke, pais - tab me ma - ja!
2. I - me - lik i - gat - sus a - sus mu rin - da
3. Kal - da all kop - pel ja õu - e all o - ja

Kuu - led, kuis kut - sub sealt met - sa - de ka - ja!
kau - gelt kuj sil - ma - sin tut - ta - vat pin - da.
ä - ra - tab meel - de mul kau - ni - ma a - ja.

1-3. Oi, mi - nu ko - du - ke, oi, mi - nu ko - du - ke,

ko - du jäl - le ma, ko - du jäl - le ma!

Santa Lucia

Liikuvalt

Napoli viis

1. Kuu hel - gib vaik-sel veel sä - ra - vas

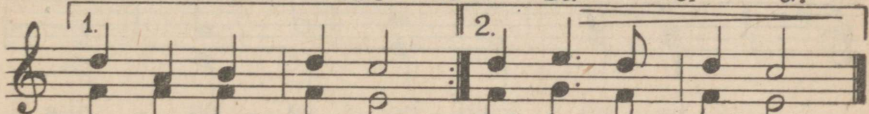
kiir - ges ja hei-dab la - he - le kuld-hõ - be

viir-ge. Ei se - da i - lu sa u - nus - ta

ii - al... San - ta Lu - ci - a!

San - ta Lu - ci - a! San - ta Lu - ci - a!

2. Mis oleks Napolist
kaunim maailmas!
Voog helgib tähtedest
öö soojas hõlmas.
Kaugelgi olles sa
ihaldad siia ...
Santa Lucia! Santa Lucia!

3. Oo heljuv avarus,
taevas nii kõrge!
Las kõlab laul mu suus,
süda nii kerge!
Ei seda ilu sa
unusta iial ...
Santa Lucia! Santa Lucia!

Ulesanne: Lugeda rütmisilpidega või koputada noodi järgi laulu rütmi.

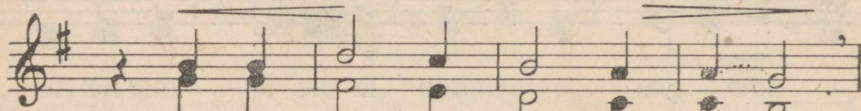
Kodule

Parajalt

Portugali rahvaviis

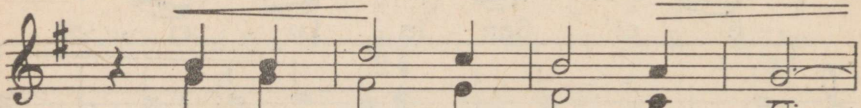
1. Seal, kus jō - gi va - hus voo - lab,

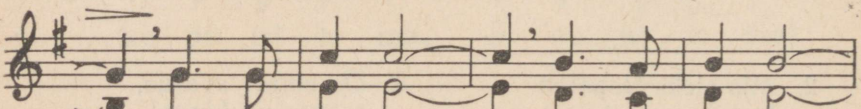
on mu ko - du - paik nii ar - mas.

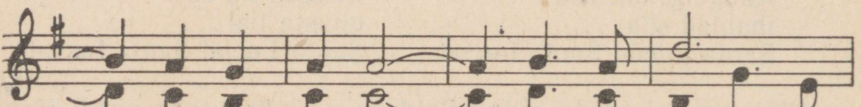
Na - gu aed, täis kau - neid lil - li,

na - gu kuld - ne pa - ra - diis. —

— Oh mu ko - du, — kal - lis ko - du, —

— mee - les mul on — lõp - ma - ta, (mee - les

sa.) Sa mu i - ha, sa mu loo - tus,

oh kui kal - lis, kui kau - nis sa!

2. Väike küla, kink ja oja
armsad mulle olete.
Isakodu, sünnimaja,
millal teda näha saan.
Oh mu kodu, kallis kodu...
3. Tahaks sind veel kordki näha,
end su ilus joovastada,
sinu päikse rajal käia,
kord su mullas puhata.
Oh mu kodu, kallis kodu...

Majake jõe kaldal

S. Foster

Pikaldaselt

Vana neegrilaul

f

1. Kus lai - salt vaik-ne jõe - gi voo-lab,
Veel ik - ka rän-dan vöö - ral pin-nal

kau - gus-se - viib... Mu sü - da sin - na
kurb on mu meel. Ja kau-get ko - du

jõu - da ih - kab, ko - ju, mis kau - gel on siit.
kan-nan rin-nas, kas näen-gi va - ne-maid veel.

mf Refraän:

Õn - - ne - tu ja kurb on. maa - ilm

kõik-jal rän-nu - teel. Siin mä - les - tu - sed

kau - gest ko - dust hel - gei-na mee-nu-vad veel.

2. Kord väiksest kodust ellu läksin
 vabalt kui lind.
 Seal veetsin palju õnnepäevi,
 lauludest helises rind.
 Seal vallatleda väike vennas
 minuga saab.
 Oo, seal, kus on mu armas ema,
 tahan kord puhata ma.

Refrään.

Õnnetu ja kurb on maailm
 kõikjal rännuteel.
 Siin mälestused kaugest kodust
 helgeina meenuvad veel.

3. See väike maja metsa ääres
 armas on mull',
 ta alati mul seisab meeles
 kõikjal mu rännakuteel.
 Kas iial näen ma mesilinde
 lillede seas,
 kas iial kuulen banjoviise
 seal, kus mu koduke hea?

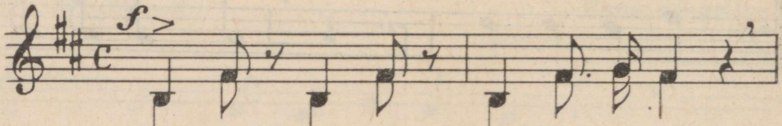
Refrään.

Hei-rup!

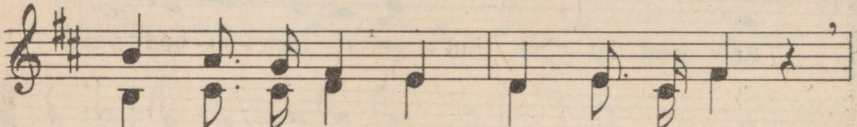
Rumeenia ehitajate laul

Kindlalt

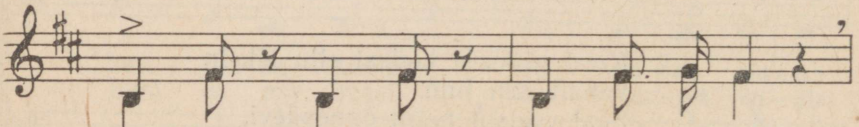
M. Vescan

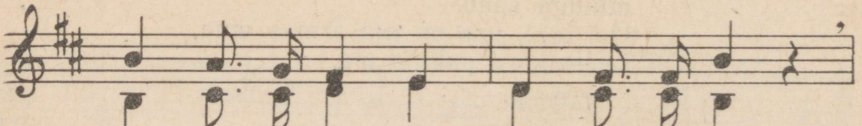
1. Hei - rup, hei - rup - töö s i - ga mees,
2. Hei - rup, hei - rup - vir - gad me käed,

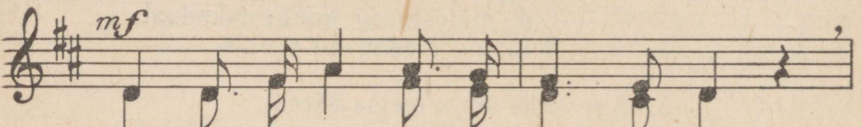
ker - ki - vad jõud - salt müü - rid me ees!
kõ - la - gu lau - lud, - töö s e - du näed.

Hei - rup, hei - rup - töö s i - ga mees,
Hei - rup, hei - rup - vir - gad me käed,

ker - ki - vad jõud - salt müü - rid me ees!
kõ - la - gu lau - lud, - töö s e - du näed.

Tööd meist ju i - ga - üks kal - liks peab,
Val - mib meil ma - ju ja tä - na - vaid,

teid ra - jab, e - hi - tab, ki - ve veab.
uh - keid ja i - lu - said tee - me neid.

Hei - rup, hei - rup, hei - rup, hei!
 Hei - rup, hei - rup, hei - rup, hei!

Töös bri - ga - dir e - si - reas.
 Ra - ja - me par - ke ja teid!

Küsimusi ja ülesandeid.

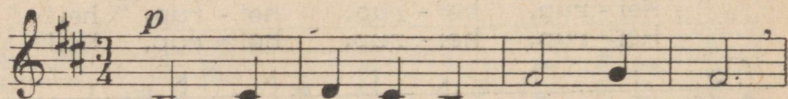
- Millises helistikus on laul «Hei-rup»?
- Moodustada vastav heliredel ja kolmkõla.
- Mängida neid klaveril ja laulda.
- Milline on paralleelne mažoor?
- Koputada noodi järgi laulu rütmi.

Ööbik

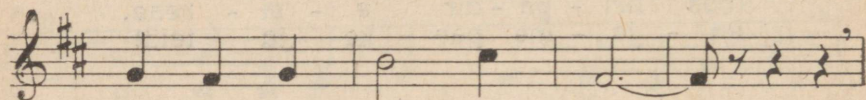
Rahvaluule

Rahulikult

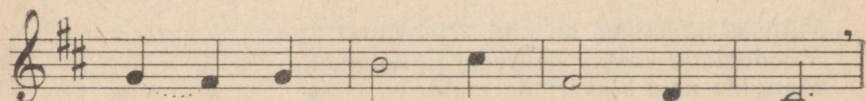
Korea rahvaviis

1. Kau - gel mä - ge - des lau - lab lind,
2. Öö - bik, kü - las - ta ko - du - maad,

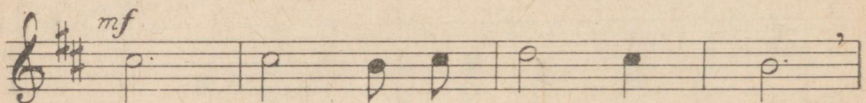
kuu - la - ma te - da jään. —
si - nu - le näi - tab teed —

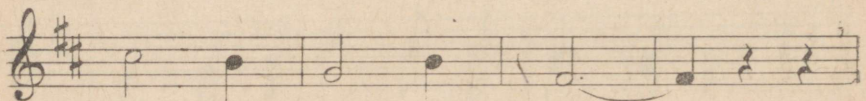
Hõis - ka, mu oo - bik, tun - nen sind,
kal - jul mei - e ma - ja ees

si - nu hõ - be - häält. —
õit - sev krü - san - teem. —

Su sū - da - meid või - tev viis
Mu ter - vi - tus tal - le vii,

arm - salt kô - lab sin —
kau - gelt, kau - gelt siit. —

Miks mi - nu mee - li kõi - dad sa,
Kuul - gu su lau - lu krü - san - teem

1.
se - da ma ei tea.

2.
kal - jul ko - du ees.

Tere hommikust!

Mõõdukalt

Kaanon 2-häälne
W. Wehrli

① *mf*
Käes hom - mik, taas sul - le nüüd

②
te - re üt - len ma, ka päi - ke saa - dab

ter - vi - si, eks sul - le sä - ten - dab ta!

Üks kask meil kasvas õues

K. E. Malm

Fr. Schubert

1797 — 1828

Möödukalt

mf

1. Üks kask meil kas-vas õu - es just

ma - ja uk - se ees; see o - li lap - se -

põl - ves mu ai - nus selt - si - mees. Ta

an - dis vi - lu, var - ju, ta mahl mind ko - su -

tas, ta ko - hin sa - ge - das - ti mu

sü - - dant ja - hu - tas, mu

sü - - dant ja - hu - tas.

2. Kui suureks sain, siis pidin
 ma kodust lahkuma,
 siis läksin viimast korda
 ta alla istuma.

Ta lehed kahisesid,
 kui lausuks salaja:
 «Jää, sõber, isamaale,
 :: siit leiad rahu sa!» ::

3. Nüüd olen kodust kaugel
 ja mõnda vaeva näind,
 ja mõni kallis lootus
 on minul tühja läind.

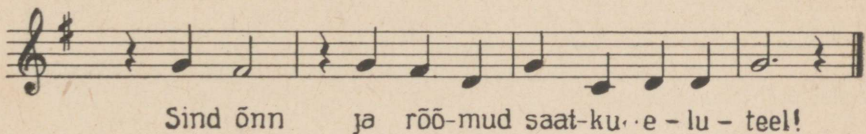
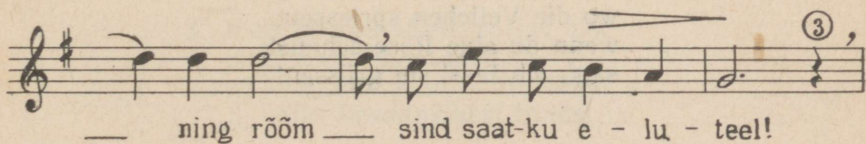
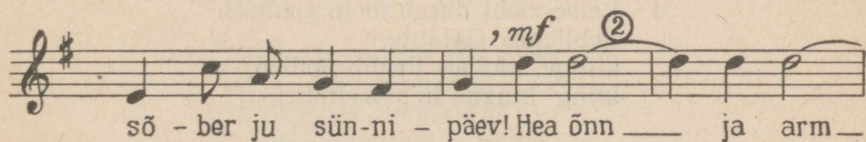
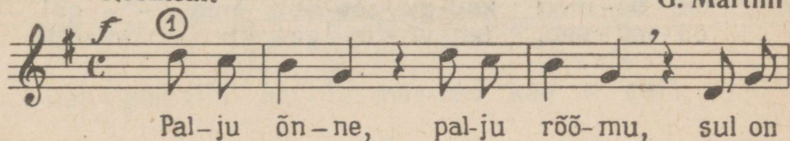
Ei kase kohin taha
 mu meelest kaduda,
 mul on, kui kostaks kõrvu:
 :: «Siit leiad rahu sa!» ::

Õnnesoov sünnipäevaks

Rõõmsalt

Kaanon 3-häälnelne

G. Martini

Kevadtervitus

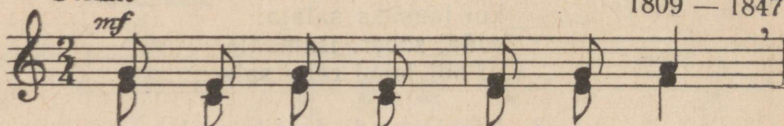
H. Heine

F. Mendelssohn

1809 — 1847

Õrnalt

mf

1. Vaik - sed lem - bed · he - li - nad
2. Kan - ni - kes - tes i - lut - seb

lā - bis - ta - vad hin - ge. Ke - vad - lau - lud
rõõm - salt kau - nis ma - ja. Uk - sik roos seal

lee - be - mad kau - gu - ses - se min - ge!
õil - mit - seb, ter - vi - ta - ge te - - da!

1. Leise zieht durch mein Gemüth
liebliches Geläute;
klinge, kleines Frühlingslied,
kling' hinaus in's Weite!
2. Zieh' hinaus bis an das Haus,
wo die Veilchen spriessen;
wenn du eine Rose schaust,
sag', ich lass' sie grüssen!

Metsalaul

Allegretto

E. Grieg

1843—1907

1. Kui met - sas kau - nil ke - vad - kuul on

kuul - da lin - nu - lau - lu, siis lee - belt pai - tav

lõu - na - tuul viib mu - re - môt - ted

kau - gel, viib mu - re - môt - ted kau - gel'.

2. Nii palju marju punamas
on pehmes rohusüles
ja õiehtes toomingas
∴ end õotsutamas tuules. ∴;
3. Kuis hõiskehääled, paitav õhk
meid meelitavad metsa,
et seal, kus lendlev lillilõhn,
∴: võiks kevadpäikest tunda. ∴:

Austus, au sulle, Venemaa!

Lõpukoor ooperist „Ivan Sussanin“

Kiirelt. $\text{♩} = 116\text{k}$

M. Glinka

1804 — 1857

1. Aus - tus, au sulle, Ve - ne - maa!

Au sul-le, au sul-le, i - sa-de maa! Sa

vä - ge-vaks sa - jan-deis ik - ka jää, me

kal - lis ning ar - mas-tud maa, sünni - maä,

Au ja kuul - sus rah -

va - le! Hur - raa! Hur -

raa! Hur - raa!

2. Austus, au põlvest põlve jääb!
 Au vene rahvale siin osaks saab!
 Kui vastu sul tõusevad vaenu väed,
 neid purusta armutult vägeval käel!
3. Austus, au teile, võitlejad!
 Kodumaa kangelaspoegade väed!
 Kes verd kodu kaitseks on valanud,
 ei ealeski kustu neist mälestus nüüd!
4. Austus, au sulle, Venemaal!
 Au sulle, au sulle, isade maa!
 Sa vägevaks sajandeis ikka jää,
 me kallid ning armastud maa, sünnimaa!
 Au ja kuulsus rahvale! Hurraa! Hurraa! Hurraa!

СЛАВЬСЯ

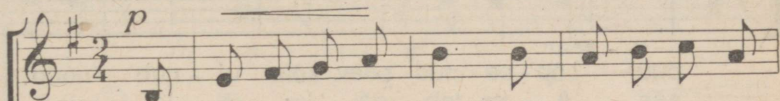
Заключительный хор из оп. «Иван Сусанин».
Муз. М. И. Глинка.

1. Славься, славься ты Русь моя,
Славься, ты русская наша земля.
Да будет вовеки веков сильна,
любимая наша родная страна.
2. Славься, славься из рода в род,
славься великий наш русский народ!
Врагов посягнувших на край родной,
рази беспощадно могучей рукой.
3. Славься, славься родная Москва!
Славься, великой страны голова!
Живи, возвышайся на радость нам,
на счастье народам, на гибель врагам.
4. Слава, слава героям-бойцам
Родины нашей отважным сынам!
Кто кровь за отчизну свою прольет,
того никогда не забудет народ.
Будь жив, будь здоров, весь наш край! Ура! Ура! Ура!

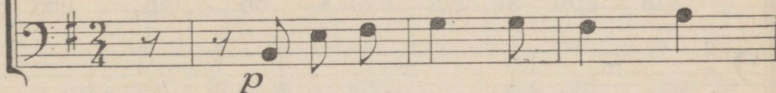
Hällilaul

P. Tšaikovski

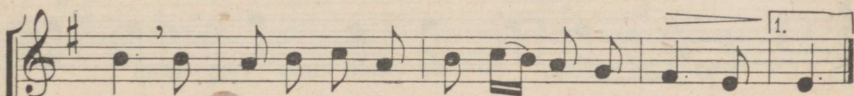
Moderato

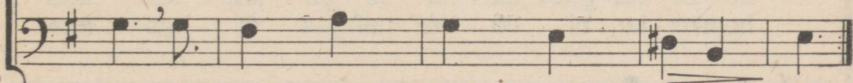
1. Maad val-vab vaik-ne öö ja kir-gas täh-te -
Veel väl-jas kõn-nib tuul, tal u - ne-lau-lud
2. Käes lap-se puh-ke - tund, nüüd ui - nu vaik-set
Õöl sü-gav si - ni - silm ja kõr-guv lai maa-

1 Maad val-vab öö ja täh - te -
Veel kõn-nib tuul, tal lau - lud
2. Käes puh-ke - tund, nüüd ui - nu
Õöl sü-gav silm, ja lai maa -

vöö, ning hõ-be-val-gust ak-na ta-ga kül-vab kuu.
suul,käib ui-nu-ta-mas lin-de pe-sas, kõr-gel
und. Su selt-siks ra-hus jär-ve-pee-gel, põ-lis - laas.
ilm, sind hom-mi-ku-ni oo-tab hal-jas õi-tes

vöö, ning hõ - be - val - gust kül-vab kuu.
suul,käib ui - nu - ta - mas kõr-gel
und. Su selt - siks ra - hus põ - lis - laas.
ilm, sind oo - tab hal - jas õi - tes

2 *p*

puul end
aas. mäng

p

puul. Lõp-pe-nud päev, kõik ui-nub nüüd,
aas. A-ra-tab päi-ke jäl-le sind,

p

päi-ke peit-nud e-ha kuld-ses rüüs Maad
kut-sub, ak-nal süü-a oo-tab lind Kees

val-vab vaik-ne öö ja kir-gas täh-te-vöö, ning
lep-se puh-ke tund, nüüd ui-nu vaikset und Sind

p

Maad val-vab öö ja täh-te-vöö, ning
Käes puh-ke-tund, nüüd ui-nu und, Sind

pp

hõ-be-val-gust ak-na ta-ga kül-vab kuu.
hom-mi-ku-ni oo-tab hal-jas õi-tes aas

pp

hõ-be-val-gust kül-vab kuu
oo-tab hal-jas õi-tes aas.

Suvekaanon

Painduvalt

Vana inglise laul 13.sajandist
Kahekordne kaanon (4+2 häälnel)

① *mf*

Õi - e - kuu on tul - nud ju - ja
Kä - - gu kau - - gel

②

lin - nud lau - la - vad, soe on tuul ja
ku - - kub ju, kä - - gu

④

pun - gad puul kõik jäl - le puh - ke - vad.
kau - - gel — ku - - kub ju.

Meie saatjaks olgu laul

Mõõdukalt

Kaanon 3-häälne

f ①

Mei - e saat-jaks ol - gu laul!

Mei - - e saat - jaks ol - - gu

, ② *mf*

laul. Saat - jaks ol - - gu laul!

Mei-e saat-jaks ol - - gu laul!

③ *p*

Saat - jaks ol - - gu laul,

mei-e saat-jaks ol - - gu laul!

Elagu

Hoogsalt

K. Tüرنpu

f

Ta
Nad } e - la - gu, e - la - gu,

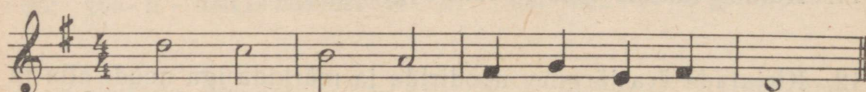
ff

e - la - gu, e - la - gu!

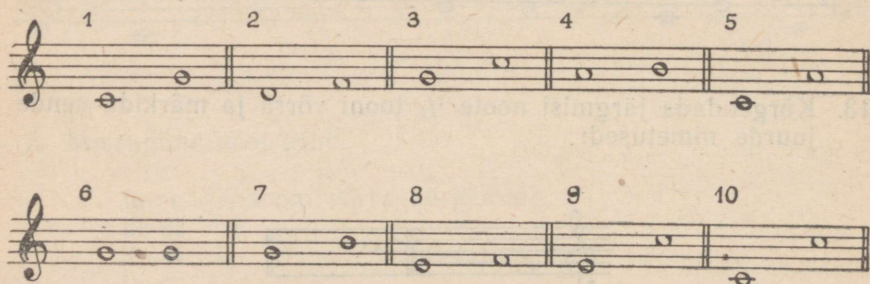
17. Kirjutada ära alljärgnev viis ja märkida iga noodi alla selle nimetus bassi võtmes:

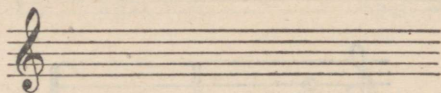
18. Kirjutada alljärgnevate nootide alla nende nimetused:

19. Kirjutada ära ja määratleda alljärgnevad intervallid:

20. Kirjutada nootides viiuli lahtiste keelte häälestus.

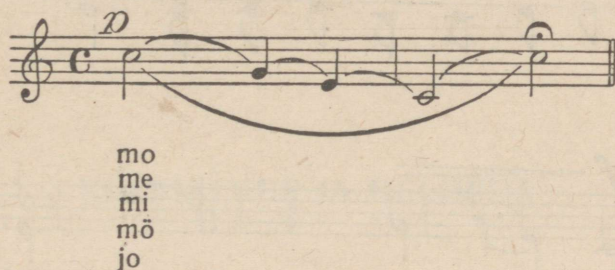

21. Määrata noodi järgi alljärgnevate laulude helistik:

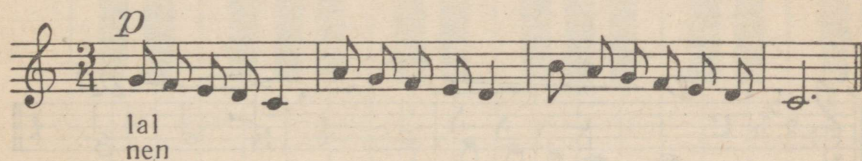
NSV Liidu hümn
Partei meid juhib
Rahulaul
Kuule, kuidas häält helab

Hingamis-, hääle- ja hääldamisharjutusi.

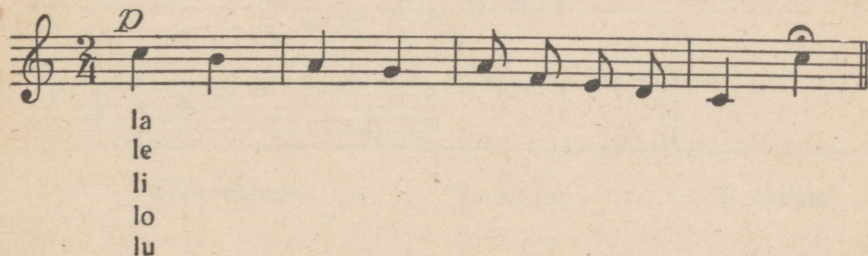
Laulda huulte aktiivse, ilmeka rakendamisega.

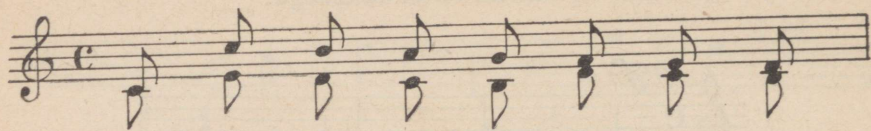
Laulda kergelt, lühitoonides.

Laulda pehme tooniga.

Laulda kergelt, lühitoonides.

Lal-lal
Nan-nan

mf

Lee, lee, lee, lee - - - lo!

p *pp*

Lee, le-le-le-le, lee, lee - - - lo!

p *pp*

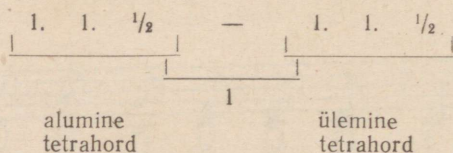
KLAVIATUUR JA HELIRIDA

The diagram illustrates the relationship between piano keys and musical notes across three octaves. At the top, a piano keyboard is shown with keys labeled with solfège names and their sharp/flat variations: do#-reb, re#-mib, fa#-solb, sol#-lab, la#-sib, do#-reb, re#-mib, fa#-solb, sol#-lab, la#-sib, do#-reb, re#-mib, fa#-solb, sol#-lab. Below the keyboard, the notes are written on a treble clef staff with their corresponding solfège names: do re mi fa sol la si do¹ re¹ mi¹ fa¹ sol¹ la¹ si¹ do² re² mi² fa² sol². The notes are grouped into three octaves: Väike oktaav (do to si), 1. oktaav (do¹ to si¹), and 2. oktaav (do² to sol²). A bass clef staff is also shown at the bottom left, with notes corresponding to the treble clef staff.

MAŽOORNE HELILAAD

Helilaadi, mis toetub mažoorsele heliredelile nimetatakse mažooriks.

Mažoorheliredeli astmevahed on järgmised:

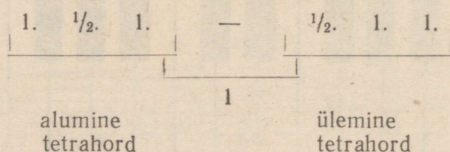

Mažoori iseloomustab parimalt ta põhitoonile ülesehitatud kolmkõla (heliredeli I, III ja V aste), mille III aste, asudes põhitoonist 2 tooni kaugusel, määrabki mažoorse (helge- või rõõmsakõlalise) iseloomu.

MINOORNE HELILAAD

Helilaadi, mis toetub minoorsele heliredelile, nimetatakse minooriks.

Minoorheliredeli astmevahed on järgmised:

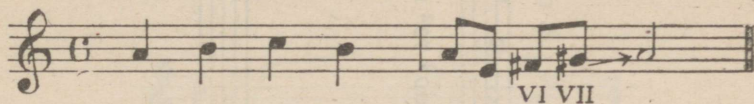
Minoori iseloomustab parimalt ta põhitoonile ülesehitatud kolmkõla (I, III ja V aste), mille III aste, asudes põhitoonist $1\frac{1}{2}$ tooni kaugusel, määrabki ta minoorse (kargekõlalise) iseloomu.

HELISTIKUD

Helilaadi, mille põhitoon on teada, nimetatakse helistikuks. Kuna helilaadi põhitooniks võib võtta iga heli, siis see võimaldab luua hulga mažoor- ja minoor-helistikke. Iga helistik kannab oma põhitooni nimetust, näit. Do-mažoor, la-minoor jne.

Ühiseid helisid omavaid mažoorseid ja minoorseid helistikke (näit. Do-mažoor ja la-minoor, Sol-mažoor ja mi-minoor jne.) nimetatakse paralleelseteks helistikeks.

Märkus: Minoorsetes viisides suurema tunglevuse saavutamiseks põhitoonile kõrgendatakse VII astet (sageli selle kõrval ka VI astet). Näiteks:

Minoorset heliredelit, milles on kõrgendatud VII aste, nimetatakse harmooniliseks minooriks; minoorset heliredelit, milles on kõrgendatud VI ja VII aste, nimetatakse meloodiliseks minooriks.

Minoorset heliredelit, kus ei esine selliseid kõrgendusi, nimetatakse loomulikuks minooriks.

Mažoorsete helistike nimetused märgitakse suure algustähega — Do-mažoor, Sol-mažoor, minoorsete helistike nimetused märgitakse väikse algustähega — la-minoor, mi-minoor jne.

BASSIVÖTI

Sol võti määrab kindlaks
1. okt. sol koha 2. joonel.

1. oktaav

2. oktaav

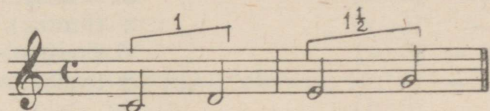
Fa võti (bassi võti)
määrab kindlaks väikese
okt. fa koha 4. joonel.

Väike oktaav

Do re mi fa sol la si do¹

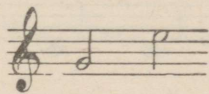
INTERVALLID

Lauludes on kõik helid üksteisest mingisugusel kaugusel. Näiteks *re'* on *do'*-st ühe tooni võrra kõrgemal, *sol'* on *mi'*-st poolteise tooni võrra kõrgemal jne.

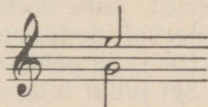

Kahe heli kaugust teineteisest, s. o. kahe heli kõrguste vahet nimetatakse **intervalliks**.

Intervall võib kujuneda nii kahe heli järgnevusest

kui kahe heli kokkukõlavusest

Esimesel juhul meil on tegemist **meloodilise**, teisel juhul — **harmoonilise** intervalliga.

Ühehäälses lauludes esinevad intervallid ainult meloodilisel kujul, kas tõusvalt või laskuvalt, näiteks

Mitmeäärses lauludes esinevad intervallid nii meloodilisel kui harmoonilisel kujul korraga, näiteks

Intervallide nimetustena kasutatakse ladinakeelseid arvsõnu, mis tähistavad intervalli helide astmelist kaugust üksteisest.

INTERVALLIDE NIMETUSED

Priim —	tähistatakse arvuga 1 (esimene)	
Sekund —	„ „ 2 (teine)	
Terts —	„ „ 3 (kolmas)	
Kvart —	„ „ 4 (neljas)	
Kvint —	„ „ 5 (viies)	
Sekst —	„ „ 6 (kuues)	
Septim —	„ „ 7 (seitsmes)	
Oktaav —	„ „ 8 (kaheksas)	

Intervallid do-st:

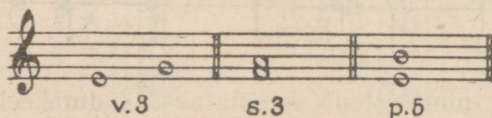
Eeltoodu eeskujul võib intervalle ehitada igast noodist.

Kuid intervalli astmelised nimetused ei määratle veel nende täpset suurust toonides. Intervallide täpne kõlaline suurus toonides oleneb neis sisalduvatest tervete ja pooltoonide arvust (näiteks $3\frac{1}{2}$ tooni, 2 tooni, $1\frac{1}{2}$ tooni). Sel juhul intervalli kõlalise suuruse täpsustamiseks lisanduvad intervalli põhিনিimetusele omadussõnad: puhas, suur, väike, näiteks:

Intervalle esineb kolmel põhikujul:

1. **Puhtad:** priimid (0 tooni), kvardid ($2\frac{1}{2}$ tooni), kvindid ($3\frac{1}{2}$ tooni) ja oktaavid (6 tooni).
2. **Väikesed:** sekundid ($\frac{1}{2}$ tooni), tertsid ($\frac{1}{2}$ tooni), sekstid (4 tooni) ja septimid (5 tooni).
3. **Suured:** sekundid (1 toon), tertsid (2 tooni), sekstid ($4\frac{1}{2}$ tooni) ja septimid ($5\frac{1}{2}$ tooni).

Vaatleme tuttavaid laule ja peame meeles, missuguse interval-
liga need algavad.

Tõusvalt:

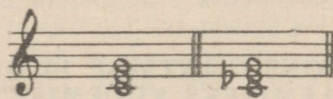
«Sind surmani»	(v. 2)
«Kangakudumise laul»	(s. 2)
«Vares vaga linnukene»	(v. 3)
«Oh seda elu ja õnne»	(s. 3)
«Jää kestma Kalevite kange rahvas»	(p. 4)
«Ikka julge poiste meel»	(p. 5)
«Sealt ju mu kullake»	(v. 6)
«Isamaa hiilgava pinnalta»	(s. 6)
«See on see maa»	(v. 7)
«Kaja»	(p. 8)

Laskuvalt:

«Isamaa, õitse sa»	(v. 2)
«Austus, au sulle, Venemaa»	(s. 2)
«Juba linnukesed»	(v. 3)
«Mängi, mängi, lõõtsapill»	(s. 3)
«Isamaa ilu hoieldes»	(p. 4)
«Kõik lapsed terves ilmas»	(p. 5)
«Kaunimad laulud»	(v. 6)

HARMOONIA

Kui lauluviisile lisandub talle sobivalt veel teine hääl või teised
hääled, siis tekib kooskõlade järgnevus — **harmonia**. Niisiis har-
moonia on mitme heli ühendamine kooskõlaks ja nende kooskõlade
järgnevus. Harmoniat juhivad kindlad seaduspärasused. Lihtsaim
harmonia on meile hästi tuntud kolmkõla, mis moodustub kol-
mest tertsidena asetatud helist:

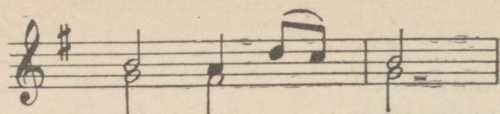

Harmoniaist eritleme:

1) **unisooni** — mitme sama kõrgusega heli üheaegset kõla:

Möö - da suurt ja lai - - a Vol - gat

2) **intervalli** — kahe erineva kõrgusega heli üheaegset kõla:

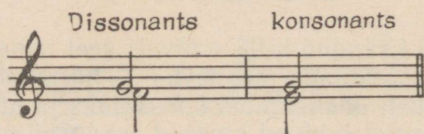

3) **akordi** — kolme või enama erineva kõrgusega heli üheaegset kõla:

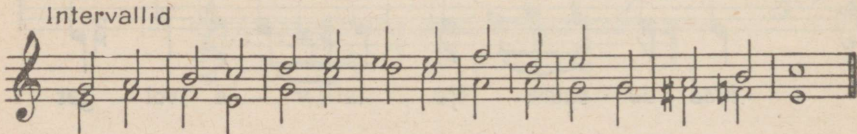
Märge: kui üheaegselt kõlavad erineva kõrgusega helid on asetatavad tertsidena, siis nad moodustavad akordi; pole neid aga võimalik tertsidena asetada, siis moodustavad nad **juhusliku kooskõla**.

Kahe- ja rohkemahäälseid laule lauldes võib tähele panna, et kooskõlad on põhiloomult kahe- ja kolmesugused — ühed tunduvad kõrvale sobivkõlalistena, teised — riidkõlalistena. Sobivkõlalisi kooskõlasi nimetatakse **konsonantsideks**, riidkõlalisi aga **dissonantsideks**.

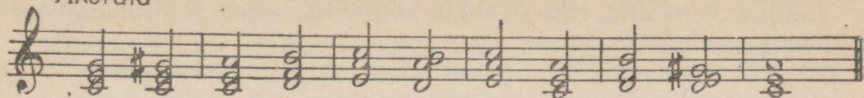

ÜLESANDEID KONSONANTSIDE JA DISSONANTSIDE MÄÄRATLEMISEKS KUÜLMISE JÄRGI

Kuulata alljärgnevaid harmoonilisi intervalle ja akorde ning määratleda, missugune neist on konsonants, milline dissonants.

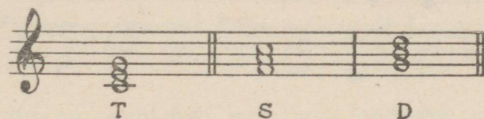

Akordid

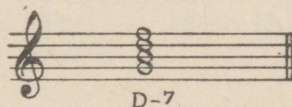

KOLMKÕLA JA SEPTAKORD

Kolmkõla on kolmest tertsidena asetatud helist moodustatud akord. Tähtsamad kolmkõlad helilaadis on I astme (toonika), IV astme (subdominandi) ja V astme (dominandi) kolmkõlad.

Septakord on neljast tertsidena asetatud helist moodustatud akord. Tähtsaim septakord helilaadis on V astme (dominandi) septakord (D-7). Seda nimetatakse **dominantseptakordiks**.

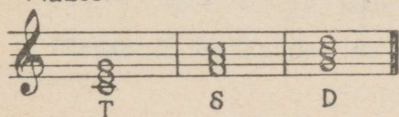

FUNKTSIONAALSUS

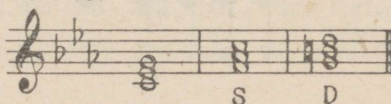
Helilaadi helid ja akordid nende omavahelistes suhetes võivad jätta püsiva ja ka püsimatu mulje. Helilaadi helide ja akordide omavahelisi suhteid nimetatakse **funktsioonideks**. Järelikult omavad helilaadi helid ja akordid kas püsiva või püsimatu funktsiooni.

Helilaadi kõige püsivamaks funktsiooniks on I astmele (toonikale) ehitatud kolmkõla. Seda nimetatakse toonika funktsiooniks (lühendatult T). Helilaadi kaks tähtsamat püsimatut funktsiooni on IV astme (subdominandi-S) ja V astme (dominandi-D) funktsioonid.

Mažoor

Minoor

Ülesandeid:

Laulda meloodiat, mis sisaldab kolme tähtsama põhifunktsiooni sugemeid:

Mažooris

First line of music for Mažooris, showing a melodic phrase with four measures. Brackets below the notes group them into four segments labeled T, S, D, and T.

Second line of music for Mažooris, showing a melodic phrase with four measures. Brackets below the notes group them into four segments labeled T, S, D-7, and T.

Third line of music for Mažooris, showing a chordal accompaniment with ten chords. Labels T, S, T, D, T, T, S, T, D, T, T, S, T, D, T are placed below the chords.

Minooris

First line of music for Minooris, showing a melodic phrase with four measures. Brackets below the notes group them into four segments labeled T, S, D, and T.

Second line of music for Minooris, showing a melodic phrase with four measures. Brackets below the notes group them into four segments labeled T, S, D-7, and T.

Third line of music for Minooris, showing a chordal accompaniment with ten chords. Labels T, S, T, D, T, T, S, T, D, T, T, S, T, D, T are placed below the chords.

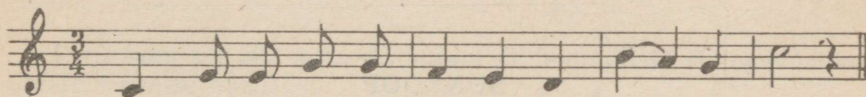
TRANSPONEERIMINE

Mõnikord võib tekkida vajadus näit. kõrgele häälele kirjutatud laulu madalamalt mängida ja laulda, või ka überpöörult. Sellisel juhul tuleb laul ümbernoodistada teise (madalamasse või kõrgemasse) helistikku. Heliteose ülekandmist ühest helistikust teise nimetatakse transponeerimiseks.

Iga laulu võib transponeerida soovi järgi kõrgemale või madalamale. Transponeerimise eeltingimuseks on vaid see, et laulu helide vahetised suhted jääksid muutmatuks.

Transponeerimise teostamiseks tuleb esmajoones selgusele jõuda laulu helistikus, näit.

Do-mažoor

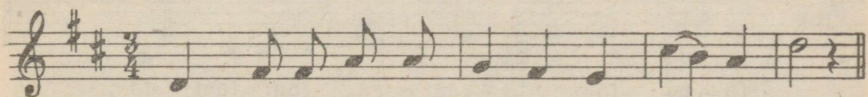

Nüüd tul-ge kuul-ma mu-hu-last, mu-hu-last.

Järgnevalt tuleb seoses sellega, mitme tooni võrra tahame laulu kõrgemale või madalamale transponeerida, määrata uus helistik. Näit. juhul, kui tahaksime eeltoodud laulukatkendit transponeerida 1 tooni võrra kõrgemale, määrame uue helistiku do-st 1 tooni võrra kõrgemale: Re-mažoori.

Siis asetame võtme kõrvale Re-mažoori mõlemad alteratsioonimärgid (fa-diees ja do-diees) ja antud laulu kõik noodid kirjutame 1 tooni võrra kõrgemale:

Re-mažoor

Nüüd tul-ge kuul-ma mu-hu-last, mu-hu-last.

Tahame aga sama laulu transponeerida 1 tooni võrra madalamale, siis, sõltuvalt sellest, et antud helistikust (Do-mažoorist) 1 tooni võrra madalamal on Si-bemoll, asetame võtme juurde Si-bemoll-mažoori mõlemad alteratsioonimärgid (si-bemoll ja mi-bemoll) ja laulu kõik noodid kirjutame ühe noodi võrra madalamale:

Si-bemoll-mažoor

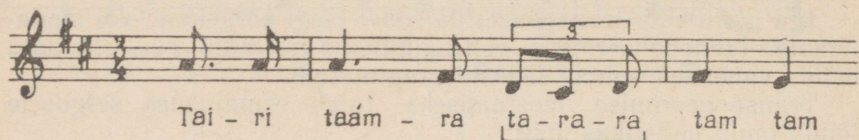

Nüüd tul-ge kuul-ma mu-hu-last, mu-hu-last.

Ülesanne: Transponeerida «Suvekaanon» ühe tooni võrra madalamale.

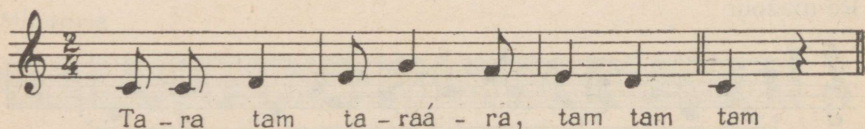
TRIOOL

Ajaüksuse jaotamine kolmeks võrdseks osaks annab **triooli** rütmi. Triooli rütmi võib iseloomustada rütmisilbistikuga «ta-ra-ra».

SÜNKOOP

Rütmilist nähtust, milles tugeval taktiosal asetsevale korrapärasele meetrumi rõhule on vastandatud nõrgale taktiosale tulev rütmiline rõhk, nimetatakse **sünkoobiks**. See jätab justkui ootamatu rütmilise kokkupõrke mulje ja mõjub rütmi voolava liikumise katkestusena. Sünkoobi rütm on iseloomulik mõnede rahvaste muusikale (ungari, tšehhi, slovaki, neegri). Eriti rohkesti kasutab sünkoobi rütmi džäss-muusika. Sünkoobi rütmi võib iseloomustada rütmisilbistikuga «ta-raá-ra»

LAULUKOOR

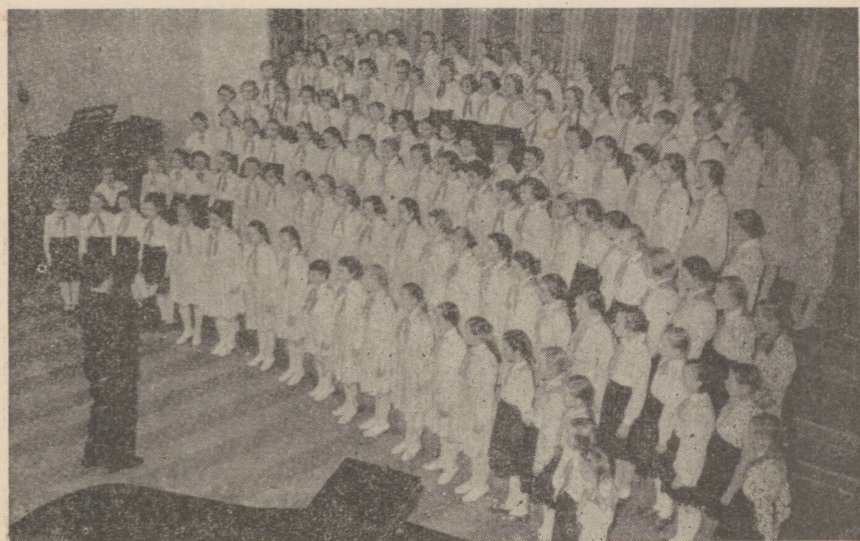
Laulukoor on üks armastatuid ja levinuid isetegevusliku muusitseerimise üksusi.

Laulukooride liigitus on järgmine:

Lastekoor — koosneb häälemurde ajastusse veel mitte jõudnud tütarlastest ja poistest. Lastekoor on tavaliselt kas kahe- või kolmehääline.

Häälerühmade koosseis: I hääl (do' — fa'')
II „ (la — re'')
III „ (sol — do'')

(Vt. lastekoori laulu partituuri — «Teekonna laul»)

Tallinna Pioneeride Palee Lastekoor

Tallinna Ed. Vilde nim. Pedagoogilise Instituudi Naiskoor

N a i s k o o r — koosneb naishäältest. Koor on 4-häälne.

Koosseis: I sopran (kõrge naishääl)
II „ (keskmine naishääl)
I alt (madal naishääl)
II „ (madalaim naishääl)

Riiklik Akadeemiline Meeskoor

Meeskoor — koosneb meeshäältest. Koor on 4-häälne.

Koosseis: I tenor (kõrge meeshääl)
II „ (keskmine meeshääl)
I bass (madal meeshääl)
II „ (madalaim meeshääl)

Tallinna Koolinoorte Segakoor

Segakoor — koosneb nais- ja meeshäältest. Koor on 4-häälne.

Koosseis: sopran (kõrge naishääl)
alt (madal naishääl)
tenor (kõrge meeshääl)
bass (madal meeshääl)

Segakoor on kõige täiuslikum ja ulatuslikum laululiste väljendusvõimaluste poolest.

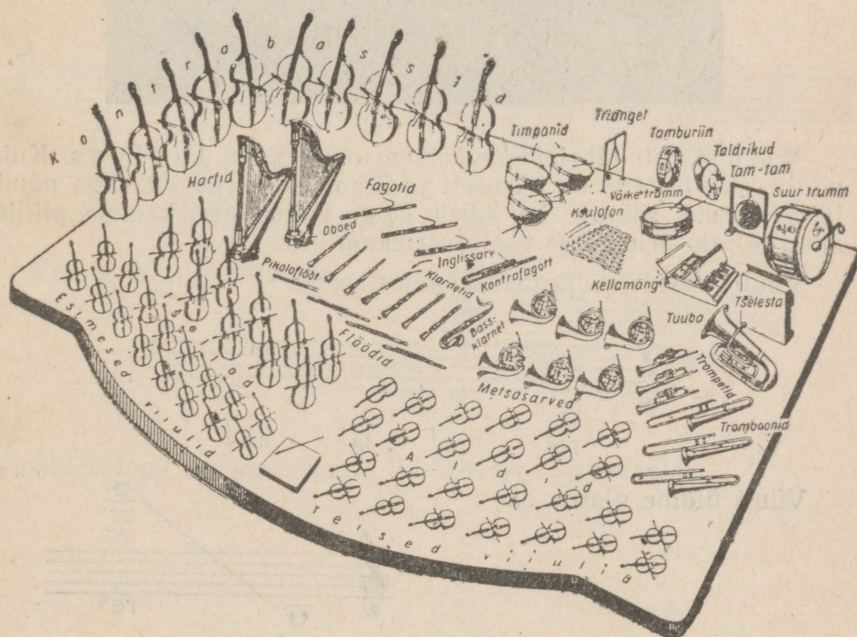
ORKESTER

Kontserdisaalis ja raadios kuuleme muusikat, mille ettekandest võtab osa mitukümmend mitmesugustel instrumentidel mängivat inimest. Sellist suurt instrumentidel mängijate rühma nimetatakse orkestriks.

Orkestrite liigitus on peamiselt järgmine:

1. keelpillide orkester — koosneb mitmesugust liiki keelpillidest;
2. puhkpillide orkester — koosneb mitmesugust liiki puhkpillidest;
3. sümfooniaorkester — koosneb mitmesugust liiki keel-, puhk- ja löökpillidest.

Pillide aetus sümfooniaorkestris.

Keelpillide rühma kuuluvad: viiul, alt (viola), tšello ja kontrabass.

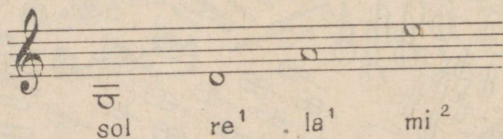
Need on kujunenud välja rahvapillidest ja täiuslikkuse saavutanud 17. ja 18. s. viulimeistrite Amati, Guarneri ja Stradivari kaudu. Kõikidel viiulpillidel on neli keelt.

Kõik keelpillid sarnanevad üksteisega kujult, kuid nende suurus on erinev ning seepärast mängitakse neid ka erinevalt: viiulit ja alti hoiavad muusikud lõua all, tšellot ja kontrabassi aga toetavad põrandale. Keelpille mängitakse poognaga. Seepärast nimetatakse kogu rühma poognaga mängitavateks keelpillideks, erinevalt harfist ja mõnest teisest keelpillist, mida mängitakse näppides.

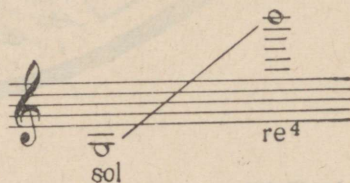

Viiuli heli tähelepanuväärsem omadus on laulvus. Kuid viiulil võib esitada ka kiiruselt ja liikumise kerguselt väga nõudlikke teoseid. Viiulile, kui ühele kõige väljendusrikkamale pillile, antakse orkestris kõige vastutusrikkam osa.

Viiuli keeled on järgneva häälestusega:

Viiuli üldine ulatus on

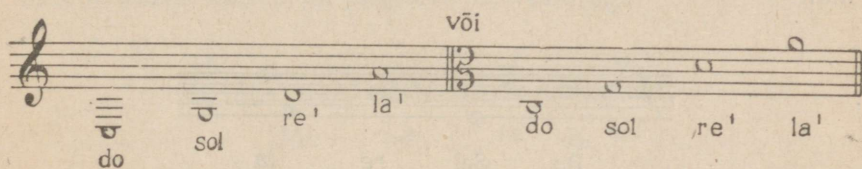

Viiuli tehniliste mänguvõimalustega tutvumiseks: P. Sarasate «Mustlasviisid».

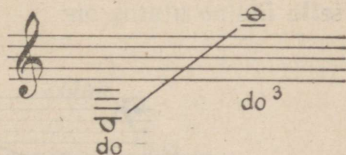
Alt (vioola) — on viiulisarnane, kuid ta on mõõtmetelt viiulist pisut suurem ja mõnevõrra madalama kõlaga.

Vioola keeled on järgneva häälestusega:

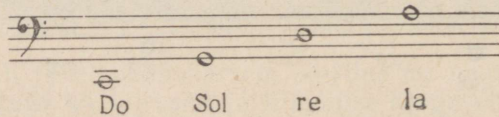
Vioola üldine ulatus on:

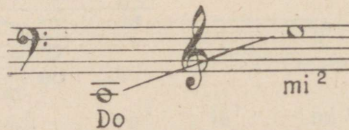
Vioola kõlaga tutvumiseks: P. Tšaikovski «Sügislaul».

Tšello heli on sama laulev ja tugeva kõlaga nagu viiuli heligi, kuid erineb sellest oma madala, mehise kõlavärvinguga. Tšello keeled on häälestatud violast oktaavi võrra madalamalt:

Tšello üldine ulatus on:

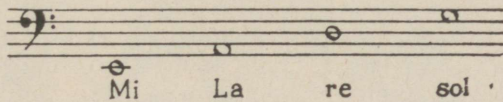

Tšello kõlaga tutvumiseks: C. Saint-Saëns'i «Luik».

Kontrabass on keelpillidest kõige suurem ja kõige madalama kõlaga. Ta sarnaneb tšellole, kuid on nii suur, et teda mängitakse püsti seistes. Kontrabassile antakse orkestris bassi osa.

Kontrabassi keeled on järgneva häälestusega:

Kontrabass kõlab noodistatust ühe oktaavi võrra madalamalt.

Kontrabassi üldine ulatus on:

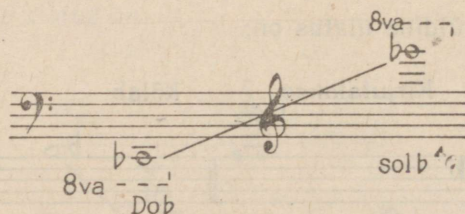
Kontrabassi kõlaga tutvumiseks: «Nõukogude madruste tantsu» esimesed variatsioonid R. Glieri balletist «Punane moon».

Orkestri keelpillidest tuleb eraldi märkida h a r f i. See on suur kolmenurkne püstkannel; omapäraselt mahedakõlaline; iseloomulikuks mänguvõtteks on arpedžod (s. o. üksikute helide mängimine üksteise järel).

Harfi keeled häälestatakse mažoor-helireana, kuid iga keelt saab kõrgendada kaks korda poole tooni (s. o. ühe terve tooni) võrra. Heli kõrgendamine toimub erilise pedaalseadeldise (7 pedaali) abil.

Harfi üldine ulatus on:

Harfi kõlaga tutvumiseks: sissejuhatus «Lilleda valsile» P. Tšaikovski balletist «Pähklipureja».

Puhkpillid jagunevad:

1. puupillideks ja
2. vaskpillideks.

Puupillid pärinevad karjaste pajuviiledest ja vilepillidest. Heliloojad kasutavad neid sageli looduse ja külaelu piltide edasiantmiseks.

Vaskpillide kõla meenutab sõjaväe signaale. Vaskpillide kõla annab muusikale sageli erilise võimsuse ja pidulikkuse.

Puupillide rühma kuuluvad:

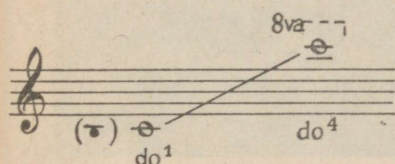
flööti, oboe, klarnet ja fagott.

Kõik need on valmistatud kas mustast puust, palmi, grenadilli või kookusepuust. Nende helikõrgust muudetakse aukude ja klappide avamise ning sulgemise abil. Auke või klappe avades lüheneb pillitoru helisev osa ja heli kõrgeneb, kuid sulgedes see pikeneb ning heli madaldub.

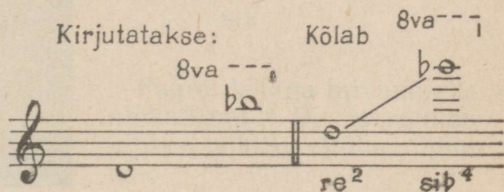

Flööti — aukhuulikuga kõrgekõlaline orkestripill, mille iseloomulikuks mänguvõtteks on kiirkäigud. Flöödil kõlavad hästi ka laulvad meloodiad, mis saavad selle instrumendi esituses erilise heleda varjundi. Piccolo flööti (s. o. väike flööti) — eelmisest oktaavi võrra kõrgem; läbitungiva kõlaga.

Flöödi ulatus on:

Piccolo-flöödi ulatus:

Oboe on kahekordse roojuulikuga pill; tundelise (lühirilise) iseloomuga, kuid mõnevõrra ninatoonilise kõlaga; tema esituses kõlavad eriti hästi laulvad, pikaldased meloodiad.

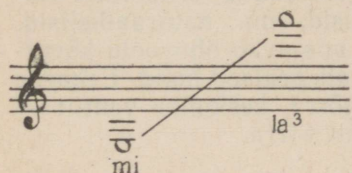
Oboe ulatus on

Oboe kõlaga tutvumiseks: II osa algloik Tšaikovski IV sümfooniast.

Klarnet — liitroo-
huulikuuga pill, mitmekesise kõla ja
puupillide hulgas kõige suu-
rema ulatusega.

Klarneti ulatus on:

Erihäälestuses Si-bemoll
(in/B) (kõlab kirjutatust suu-
re sekundi võrra madala-
malt).

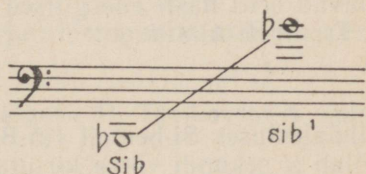

Klarneti kõlaga tutvumiseks: lõpulõik valsist M. Glinka oop.
«Ivan Sussanin».

Fagott on samuti
nagu oboegi kahekordse roo-
huulikuuga; omapärase, tuhmi-
võitu kõlaga basspill.

Fagoti ulatus on:

Fagoti kõlaga tutvumiseks:
algkatkend P. Ducas' sümfoo-
nilisest pildist «Võluri õpila-
ne».

Vaskpillide rühma kuuluvad:

trompet, metsasarv,
tromboon ja tuuba.

Kui kõik need pillid kõlavad koos, saavutatakse eriti võimas kõla.

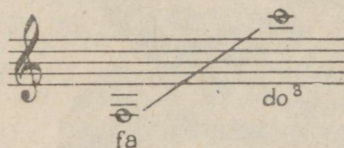
Kõik nad valmistatakse vaskplekist. Nende pillitoru algab nn. kausshuulikuga ja lõpeb laia kõlatrehtriga. Pasuna toru annab ülepuhumise teel teatud rea lahtiseid helisid, nn. naturaalhesisid. Nende madaldamisega ventiilide kaudu, mis avab õhuvoolu kõverdunud lisatorudesse, saavutatakse kõik vahepealsed helid. Esimene ventiil madaldab naturaalheli 1 tooni võrra, keskmine ventiil — $\frac{1}{2}$ tooni võrra ja kolmas ventiil $1\frac{1}{2}$ tooni võrra.

Trompet — särava, heroilise iseloomuga; tema esituses kõlavad eriti hästi energilised motiivid.

Trompeti ulatus on:

Erihäällestuses Si-bemoll (in-B)
(kõlab s. sekundi võrra kirjutatust madalamalt).

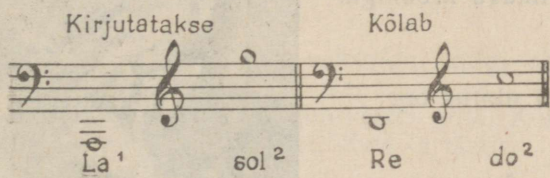
Trompeti kõlaga tutvumiseks:

Marss G. Verdi ooperist «Aida» (II vaat. II pildist).

Metsasarv — üks väljendusrikkamaid vaskpille; oma maheda, pehme ja laulva tooniga keskregistris on tal sageli tähtis osa orkestris.

Metsasarve ulatus on:

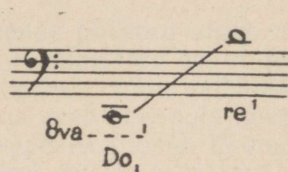
Erihäälestuses Fa (in F) (kõlab kirjutatust puhta kvindi võrra madalamalt).

Metsasarve kõlaga tutvumiseks: algosa P. Tšaikovski V sümfoonia II jaost.

Tuuba — madalaima kõlaga vaskpuhkpill; bassi osa täitja võimsatel kohtadel.

Tuuba ulatus on:

Tuuba kõlaga tutvumiseks: keskosa G. Meyerbeeri «Tõrvikute tantsust».

Tromboon — jõuline, madalakõlaline vaskpuhkpill; mängitakse liikuva krooniga.

Trombooni ulatus on:

Trombooni kõlaga tutvumiseks: lõik N. Rimski-Korsakovi idamaisest poemist «Shehesaadi» II jaost.

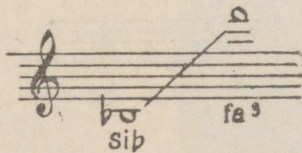

Vaskpillide hulka kuulub ka saksofon, kuigi ta on puupillidele (eriti klarnetile) sarnase ehitusega.

Saksofon on tuntumaid estraadiorkestri pille. Kõlalt ta jätab mulje nagu mängiksid koos klarnet, oboe ja tšello.

Saksofoni ulatus on:

Erihäällestuses Mi-bemoll (in-Es) (kõlab suure seksti võrra madalamalt).

Löökpillide rühma kuuluvad:

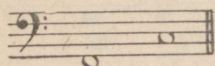
- timpanid, trummid (suur ja väike),
taldrikud, kellamäng, triangel.

Need on kõik rütmipillid.

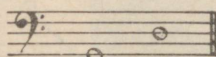

Timpan — kujutab endast vasest kateltrummi, millele on kaaneks peale tõmmatud nahk; pill on kruvide abil pingutatav ja häälestatav. Timpani heli on pehme ja kumisev.

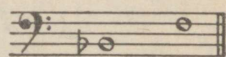
Erineva häälestusega timpaneid on orkestris tavaliselt 2—3. Nende ulatus on järgmine:

Fa - do

Sol - re

Si - fa

Timpanite kõlaga tutvumiseks: soololõik neljalt timpanilt
Ed. Tubina V sümfoonia lõpposast.

Suur trumm — suuremõõduline löökpill, kujutab endast laia metall-silindrit, mis on kummaltki poolt nahaga üle tõmmatud; taotakse viltotsalise nuiaga.

Väike trumm — väiksemamõõduline löökpill; metall-silinder, mis kummaltki poolt on nahaga üle tõmmatud; mängitakse pulkadega.

Toredat väikese trummi põrinat kuuleme N. Rimski-Korsakovi «Hispaania capricios».

Tamburiin — trumm, kujutab endast puust võru, mille külge on kinnitatud vasklitrid ja sageli ka kuljusekesed; ühelt poolt nahaga üle tõmmatud; mängitakse sõrmedega lüües või ka raputades.

Triangel — jämedast terastraadist kolmnurgaks painutatud löökpill, mida mängitakse metallpulgake-sega.

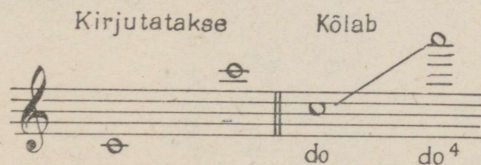

Taldrikud — kahest teineteise vastu taotavast vasksest kettast koosnev löökpill.

Kellamäng — heledakõlaline instrument, mis koosneb häälestatud metallplaadikestest, mida mängitakse puust vasarakestega.

Kellamängu ulatus on:

Kellamängu kõlaga tutvumiseks: «Kellukeste aaria» Delibes'i ooperist «Lakme».

Kastanjetid — hispaania päritoluga rütmipill; koosneb kahest puukettakesest, mis on nööriaga vabalt ühendatud käepideme külge ja raputades annavad omapäraselt teravrütmilist saatemängu.

Eesti Raadio sümfooniaorkester

Rõõmsalt
Viulid

Mu vii - ul on to - re, ta lu - gu - sid loob, — ja

Klarnetid

Ja klar-net, ja klar-net teeb dua, dua. dua väga nett, ja

Trompetid

Aga trom-pet see hõis-kab:tatata, tata daratata, ta-ta-dara, a-ga

Timpanid

Ent tim - pa - ni kö - ma, ka sel - lel on sõ - na: kolm

Metsasarved

Kuid met - sa - sar - ve ma - he hää l see

Trummid

Märkus: Algul esitavad kõik «pillid» antud järjekorras oma partii eraldi. Seejärel nad peale veelkordset «viuli» esitust moodustavad samas järjekorras dueti, tertseti, kvarteti, kvinteti ja lõpuks kujundavad toreid seksteti.

ik - ka nii i - lu - said vii - si - sid toob.
 klar - net, ja klar - net teeb dua, dua väga nett!
 trom - pet see hõis - kab:ta-ta-ta, ta-ta-da-ra,ta-ta-ta-ta!
 üks, kolm üks tumm, tumm, tumm, tumm, pumm!
 kõ - - lab na - - gu i - - me - väel.

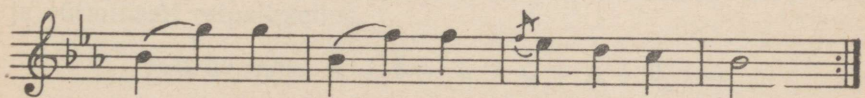
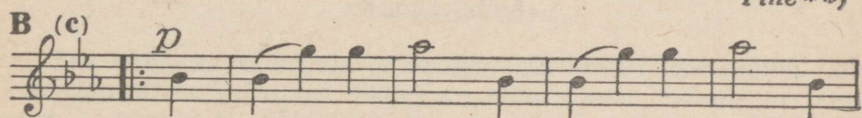
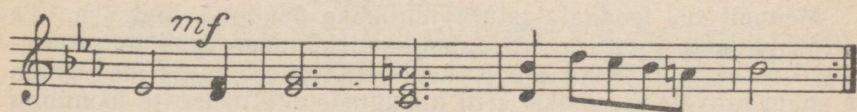
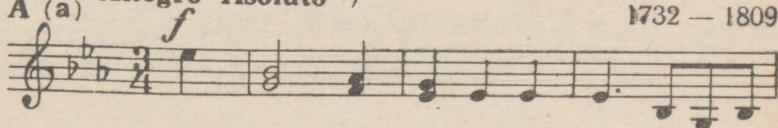
* Partituur — mitmehäälese heliteose noot, milles üksikud häälepartiid on eraldi välja kirjutatud.

** «quodlibet» — muusikapala, mis koosneb reast eritektidega iseseisvate viiside humoorikast ühendusest.

MENUETT

A (a) Allegro risoluto *)

J. Haydn
1732 — 1809

* Allegro risoluto — otsustavalt, kiiresti.
** Fine — lõpp.

(d)

D.C. al Fine***)

J. HAYDN (1732—1809)

Menuett

Menuett oli feodaalajastul pidulikuks õukonna tantsuks. Ta iseloomulikuks jooneks olid aupaklikud kummardused ja peenutsevad reveransid. Kuid aja jooksul muutus see tants ikka enam ja enam rahvapärasemaks, eriti niisuguste suurmeistrite loominguga kaudu nagu Haydn, Mozart ja Beethoven. J. Haydni «Menuett» on rahvapärane, mõnusalt liikuv, optimistliku laadiga ja siirast rõõmust kantud pala.

Pala ülesehitus: A (a+b)+B (c+d)+A (a+b)

***) Da Capo al Fine — algusest kuni lõpuni.

KANAARIALIND

(temaatika)

W. A. Mozart

1756 — 1791

A *Allegretto* *) *mf*

B

C **) *tr*

W. A. MOZART (1756—1791)

«Kanaarialind»

See väike karakterpala geniaalse suurmeistri loominguist lähtub rütmilis-meloodilises liikumises oma ajastu levinumast tantust — menuetist. Põhimeeleoluks on siin õrnus, südamlikkus ja päikesepaistelisus. Sellele vastavalt on pala mažoorises helilaadis ja rütmiliselt reipailmeline.

Pala ülesehitus: A + B + A + C + A + B + A

*) Allegretto — kaunis kiiresti.

***) tr. *tr* — triller; kirjutatud tooni kiire vaheldumine naabertooniga.

VALSS

Tempo di Valse *)

F. Schubert
1797 — 1828

The musical score is written for piano and consists of seven staves. It begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 3/4 time signature. The first staff starts with a piano (*pp*) dynamic. The piece features a first ending (marked '1.') and a second ending (marked '2.'). Dynamics vary throughout, including *mf*, *p*, and *pp*. The score concludes with a repeat sign and a fermata over the final note.

*) Tempo di valse — valsi tempo.

**) — tähendab, et partiiis korduvad kaks eelnevat kõrvutiolevat takti.

F. SCHUBERT (1797—1828)

Valss

Valss on üks levinumaid tantse. Selle algallikaks on austria rahvatants «Ländler». Palju valsse on loonud austria helilooja Franz Schubert. Ta valsid, erinevalt hilisema aja (J. Straussi) valssidest, kujutavad endast väikseid klaveripalakesi (kahe- või kolmejärgulisi). Neile kõigile on omané rahvalik lihtsus ja siirus ning haruldane meloodilisus.

Siin toodud F. Schuberti «Valss» si-minooris omab igatsevalt-nukrat põhimeeleolu. Ilmekalt laulev meloodia, nõrke liikumine, terav rütm ja tagasihoidlik, pehmetooniline kõla annavad talle õhuliselt õrna, nukralt unistava iseloomu. Sügavat tundelisust kriipsutab alla ka ta minoorne helilaad, mis aga lõpu eel ootamatult asendub mažooriga. Selline ootamatu mažoori ilmumine mõjub väga värskelt ja värvikalt ning loob justkui heleda päikese-kiire ilmumise mulje, mis sügavalt haarab oma soojusega.

F. CHOPIN (1810—1849)

Masurka

Masurka on elavatempoline poola rahvatants $\frac{3}{4}$ taktis. Ta iseloomulikuks jooneks on tujukus ja terav rütm, mis oma iselaadsete aktsentidega takti rõhutuul osadel tantsule väga temperamentse ilme annavad.

Täiuslikku käsitlust on masurka leidnud poola helilooja F. Chopini loomingus. Ta rohkearvulised masurkad, nagu siingi esitatud pala, on oma muusikalise ilu ja elulisusega toredaiks poeetilisteks piltideks rahva elust.

Pala ülesehitus: A + B + A + C + A

POLKA

(temaatika)

P. Tšaikovski

1840 — 1893

Moderato *)

The image shows the musical score for a Polka by P. Tchaikovsky. It consists of two staves, A and B, written in treble clef with a key signature of one flat (B-flat) and a 2/4 time signature. Staff A is marked with a dynamic of *f* and a tempo of *Moderato* with an asterisk. Staff B is also marked with a dynamic of *f*. The music features a mix of eighth and sixteenth notes, with some triplets and slurs.

P. TŠAIKOVSKI (1840—1893)

Polka

See on üks populaarsemaid klaveripalasisid kuulsa helilooja «Lastealbumist». Tants on kujundatud kolmejärgulisena. Rütmi-line kergus ja nõtked meloodilised hüpped annavad sellele muusikale kelmikalt-naljatleva iseloomu. Koomiliselt kõlab keskosa, milles meloodia kandub madaltoonidesse ja võtab seega justkui kohmakama ilme. Kuid keskosa lõpus kõla järk-järgult selgineb ja siirdub taas kõrgtoonides algteemale.

Pala ülesehitus: A + B + A

*) *Moderato* — parajalt, mõõdukalt.

LINNUKE

(algkatkend)

E. Grieg
1843 — 1907

Allegro leggiero *

The image shows a musical score for the piece 'Linnuke' by Edvard Grieg. It consists of two staves of music, each with a treble clef and a 6/8 time signature. The music is written in a key with one flat (B-flat). The first staff begins with a dynamic marking of *p* (piano). The score includes various musical notations such as eighth and sixteenth notes, rests, and slurs. There are also some accidentals, including a sharp sign (#) in the lower part of the score. The piece is marked 'Allegro leggiero'.

EDVARD GRIEG (1843—1907)

Linnuke

Norra helilooja Edvard Griegi klaveripalas «Linnuke» on kujutatud üksildast nukrutsevat siristajat. Paiguti kuulduv selles midagi muinasjutulist, fantastilist, nagu see on üldse omane E. Griegi loominguale.

*) Allegro leggiero — kiirelt, kergelt.

LÕOKE

(eelmäng)

M. Glinka
1804 — 1857

Moderato *)

**) 8

M. GLINKA (1804—1857)

Lõoke

M. Glinka laul «Lõoke», mis lähtub vene rahvalaulust, algab sissejuhatusega klaveripartii. Selles on helilooja poeetiliselt kujutanud õrnaimelist lõo lõõritamist. Kogu laulu läbib mõtisklev meeleolu, mis lähtub sissejuhatuse ja salvide vahemängu lõõritusmotiivist. Laulu meloodias avaldub haruldast tundesirust ja puhtust.

*) Moderato — parajalt, mõõdukalt.

**) 8 va — mängida oktaavi võrra kõrgemalt.

PIONEERIDE MARSS

Tempo di marcia *)

E. Kapp
1908

a) *f*

Musical notation for part a) in G major, 2/4 time. It consists of a single staff with a treble clef. The music begins with a forte (*f*) dynamic and features a series of chords, each followed by a quarter rest, creating a rhythmic pattern of eighth notes.

b)

Musical notation for part b) in G major, 2/4 time. It consists of two staves with a treble clef. The music features a series of eighth notes with accents, followed by a melodic line with slurs and accents.

c) *mf*

Musical notation for part c) in G major, 2/4 time. It consists of two staves with a treble clef. The music features a melodic line with slurs and accents, starting with a mezzo-forte (*mf*) dynamic.

Continuation of the musical notation for part c) on a second staff, showing the continuation of the melodic line with slurs and accents.

d) *f* (d')

Musical notation for part d) in G major, 2/4 time. It consists of two staves with a treble clef. The music features a series of eighth notes with accents, followed by a melodic line with slurs and accents, starting with a forte (*f*) dynamic. A dynamic change to *(d')* is indicated.

Continuation of the musical notation for part d) on a second staff, showing the continuation of the melodic line with slurs and accents.

*) Tempo di marcia -- marsi tempo.

EUGEN KAPP (1908)

Pioneeride marss

Tsüklist «Tallinna pildid»

Helilooja Eugen Kapp on püüdnud oma klaveripalade sarjaga «Tallinna pildid» väljendada mõningaid Tallinna linnale kõige iseloomulikumaid jooni. Selles leiame niisuguseid palu, nagu «Kadriorg kevadel», «Russalka», «Uus turg», «Laulupidu» jne., ja kõige selle keskel sammuvad südilt vahvad pioneerid. Kuuleme justkui noorte kindla sammu taustal (a) heledakõlalist fanfaarimotiivi (b), mis areneb rõõmsaks marsiks. Sellele liitub uljas pioneeride laulumotiiv (c), milles kajastub piiritut kodumaa armastust. Taas kõlab tuttav fanfaarimotiiv (b), sellega liitub teine (d) ja kokkukutse signaali järel jätkub endine marss ning kaob kindlal sammul kaugusse.

BARKAROOL *)

(temaatika)

P. Tšaikovski

a) *Andante cantabile* **) *D*

b)

c)

*) Barkarool — paadilaul.

**) *Andante cantabile* — väljapeetult, parajalt pikkamisi, laulvalt.

P. TSAIKOVSKI

Barkarool

Tsüklist «Aastaajad»

Klaveripala «Barkarool» kuulub P. Tšaikovski lühipalade tsüklistisse «Aastaajad», mis avab meile kõige ilmekamal kujul need helilooja mõtted ja tunded inimese saatusest, ta võitlusest õnne eest, ta isiklikest elamusist, mis alati heliloojat erutasid ja mis ikka on olnud ta muusika sisuks.

Tsükkel «Aastaajad» koosneb 12 üksikpalast, millest igaüks, esitades teatud kuud, annab poeetilisel kujul edasi mõne karakterse meeolu, olustikulise või looduspildi. Tsüklist on palad, mis kajastavad pilte rahva elust («Vastlad», «Viljalõikus») ja töötavast inimesest («Niitja laul»). On aga ka lüürilist meeolukust («Barkarool», «Sügislaul»), looduspilte («Lumilill», «Lõokese laul») jne. Kõik see on leidnud helilooja poolt sügavalt läbituntud, hingestatud kajastamist.

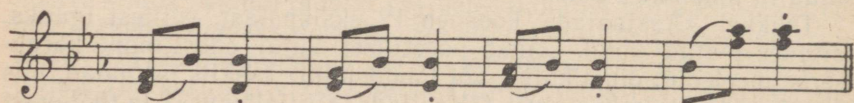
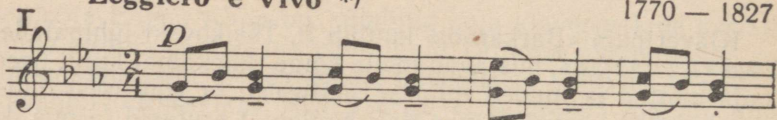
«Barkaroolis» on helilooja lähtunud paadisõidu suvemeeoludest. Selle laialt laulvas minoorises meloodias (a) tundub soojalt paitava suveöö hõngu ja ühetasaselt liikuvast saatepartiiis (b) — vaikset lainterütmi. Pala mažoorne keskosa aga annab edasi noorusliku rõõmu tundeid (c). Lõpus kostab uuesti endine unistav laul, kuid duetina (minooris). See kaob kaugusse...

EKOSSEES

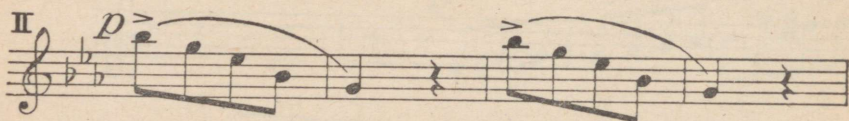
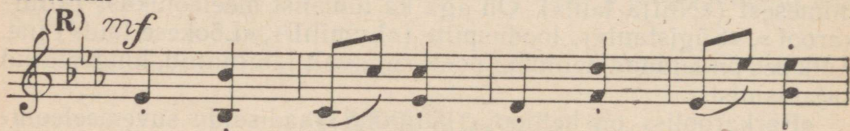
(temaatika)

L. Beethoven
1770 — 1827

Leggiero e vivo *)

Refrään

*) Leggiero e vivo — kergelt ja elavalt.

Pala ülesehitus: I + R + II + R + III + R + IV + R + V + R + VI +
 + R + I + R

L. van BEETHOVEN (1770—1827)

Ekossees

Ekossees on algpäritolult elavaloomuline vana šoti hüppetants $\frac{2}{4}$ taktis.

Beethoveni «Ekossees» koosneb reast mitmekesisest episoodidest, mis omavahel on liidetud ühtseks tervikuks. Heliteose 1. episood (I) omab pisut vallatleva, naljatleva iseloomu. Talle liitub vahetult refrään (R), mis on kõikidele järgnevaile episoodidelegi ühine ja oma tunglevuse ning tantsulise painduvusega mõjub kaaskiskuvalt. Järgmine episood (II) on pehmekõlaline ja sellele järgnev refrään (R) mõjub ta kõrval eriti kontrastselt. Uues epi-

soodis (III) on kõrvutatud kaks meeleolu: energiline liikumine vaheldub nõrke, pehme liikumisega. Järgnevat episoodi (IV) ta eriti õrna painduvusega võiks iseloomustada naiselikuna. Selle refräänile (R) järgneb eelviimane episood (V), mis samuti nagu kolmasti jätab ilmeka kahekõne mulje. Ja lõpposa (VI) oma mehise marsilaadse iseloomuga ja sellele järgneva refrääniga (R) kroonib mõjuvalt kogu heliteost. Pöördumine iga uue episoodi järel tagasi ühe ja sama refräänini (R) juurde tekitab mulje vanast rõmsast tantsupeost, kus meie ees kõik ringleb ja keerleb oma mitmekesisuses, kusjuures kõiki seob ühine liikumisirõom (väljendub eriti eredalt korduvas refräänis).

VARIATSIOONID EESTI RAHVAVIISEL „VARES, VAGA LINNUKENE“

Teema

Andante

A. Kapp

1878 — 1952

Var. I

Moderato

Var. II

Allegro

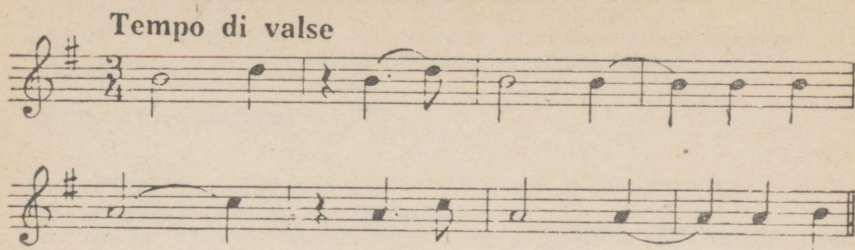
Var. III

Andante

*) Variatsioon — teisend.
Andante — väljapeetult, parajalt pikkamisi käies.
Moderato — mõõdukalt.
Allegro — kiiresti.

Var. IV

ARTUR KAPP (1878—1952)

Variatsioonid eesti rahvalaulule «Vares, vaga linnukene»

Variatsioonid on niisugune heliteos, kus mingi motiiv leiab mitmekülgset lahtimõtestamist. See toimub selle motiivi teisendatud kordamiste kaudu, mis annavad talle sügava ja mitmekesise tähenduse. Variatsioonid on saanud alguse rahvamuusikast, kus rahvalaulik või pillimees oma esitust teisendab (varieerib), olenevalt ettekande sisust.

Meie vanameistri Artur Kapi variatsioonid on kirjutatud õppivale noorsoole. Nende algteemaks on tuntud eesti rahvalaul «Vares, vaga linnukene».

1. variatsioon areneb mõõdukas, väljapeetud liikumises. Olgugi et see näib keerulisemana algteemast, tunneme me temas selgesti algteemat, kuid elavamas väljenduses.

2. variatsioon elavneb tunduvalt. Liikumine võtab katkestamatu ilme ja suundub kõrgpunktī, et

3. variatsioonis maad anda rohkem väljapeetud mõtisklusele.

4. variatsioon on valss algteemal. Nõtkes tantsulises liikumises keerleb omapärasel kujunduses meile tuntud viis. Teos lõpeb keerleva hooga. Elame teemal üle mitmesuguseid meeleolusid, mis lõpuks leiavad kinnitust valsirõõmus.

Tempo di valse — valsi tempos.

VÄIKE MUUSIKA OSKUSSÖNASTIK

A a r i a — laialt arendatud heliteos soolohäälele orkestriga (ooperist, oratooriumist).

A c c e l e r a n d o — kiirendades.

A k o r d — vähemalt kolme heli üheaegne kõlamine.

A l l a r g a n d o — laienedes.

A l l e g r e t t o — kaunis kiiresti.

A l l e g r o — kiiresti.

A l t — madal naishääl; ka keelpillide rühma kuuluv altviul.

A n s a m b e l — kahest või rohkemast pillimängijast või lauljast koosnev esi-
nejate rühm.

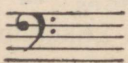
A l t e r a t s i o o n i m ä r k — alusastme kõrgendus- (#) või madal-
dusmärk (b)

A n d a n t e — väljapeetult; parajalt pikkamisi käies.

A t e m p o — algtempo.

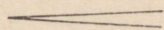
B a r k a r o o l — paadilaul.

B a s s — kõige madalam meeshääl.

B a s s i v ö t i — märk, mis määrab kindlaks väikese oktaavi fa
koha noodi joonestiku 4. joonel.

B e k a a r — keelumärk (b)

B e m o l l — madaldusmärk (b) .

C r e s c e n d o (lüh. *cresc.*) — paisudes.

D a C a p o a l F i n e — algusest kuni sõnani «Fine» (Lõpp).

D i e e s — kõrgendusmärk (#) .

D i m i n u e n d o (lüh. *dim.*) — kahandades.

D u e t t — kahest lauljast koosnev ansambel.

Duo — kahest mängijast koosnev ansambel.
Dünaamilised märgid — kõlajõu muutemärgid.
Etüüd — muusikapala, mis on määratud mängutehnika arendamiseks.
Fantaasia — 1. mõttekujutus, 2. ka vabas vormis heliteos.

Fermaat — peatusmärk ◡ .

Fine — lõpp.

Forte (lüh. f) — valjult.

Fortissimo (lüh. ff) — väga valjult.

Intonatsioon — väikseim iseseisva ilma heliteose osa (viisikäik, motiiv).

Juhttoon — heliredeli VII aste, mis juhib põhitoonile.

Harmonia — kooskõla.

Kaanon — mitmehääline heliteos, milles kõik hääled esitavad üht ja sama meloodiat, kuid astuvad sisse üksteise järel kindlas korras.

Kammermuusika — väikestele ansambelitele loodud muusika.

Kantaat — suurem kooriteos solistide ja orkestriga.

Kappellmeister — orkestrijuht.

Kromaatiline — pooltooniliselt kulgev helirida.

Kvartett — neljast lauljast või mängijast koosnev ansambel.

Largo — laialt, pikaldaselt.

Leggiero — kergelt.

Lento — aeglaselt, pikkamööda.

Maestoso — pidulikult, suursuguselt.

Maestro — meister, koori- või orkestrijuht.

Marcato — rõhutatult.

Marss — rütmikas marssimise toetamiseks määratud heliteos.

Masurka — erkisa iseloomuga poola rahvatants $\frac{3}{4}$ taktis, iseloomustavaks iseärasuseks on lisarõhk teisel taktiosal.

Mažoor — hele (röömsa) iseloomuga helilaad.

Meetrum — võrdsete kestustega rõhuliste ja rõhutute ajaühikute ühtlane kordumine.

Meloodia — ühehäälselt lauldav või mängitav viis.

Menuett — rahulikkude liigutustega vana prantsuse tants $\frac{3}{4}$ taktis.

Mezzo-forte (lüh. mf) — poolvaljult.

Mezzo-piano (lüh. mp) — poolvaikselt.

Minoor — karge (nukra) iseloomuga helilaad.

Moderato — parajalt, mõõdukalt.

Oktaav — VIII aste mingist heliredeli astmest; ka helirühm mingist helist kuni järgmise samanimelise helini.

Ooper — muusikaline draama.

Operett — muusikaline komöödia.

Orkestreerima — orkestrile seadma.

Paralleelsed helistikud — ühesuguseid helisid omavad mažoor- ja minoor-helistikud (näit. Do-mažoor ja la-minoor).

Partituur — mitmehäälese heliteose noot, milles üksikud häälepartiid on eraldi välja kirjutatud.

Paus — vaikimise vältuse märk.

Piano (lüh. p) — vaikselt.

Pianissimo (lüh. pp) — väga vaikselt.

Polka — tšehhi päritoluga kiireloomuline hüppetants $\frac{2}{4}$ taktis.

Refrään — laulu kordussalm.

Register — ühise värvinguga heliderühm.

Romanss — lüürilise iseloomuga muusikateos soolohäälele saatega.

Ritardando (lüh. rit) — aeglustades.

Rubato — rütmilisi vabadusi taotlev ettekandelaad.

Rütm — muusikateose helide vahekord nende vältuste järgi.

Serenad — äratusmuusika.

Sforzando — järsu rõhuga.

Sonaa t — suurteos mõnele pillile; koosneb tavaliselt neljast osast, mis koos moodustavad ühtse terviku.

Sopran — kõrge naishääli.

Staccato — lühitoonides, järsult.

Sümfoonia — suurteos orkestrile; koosneb tavaliselt neljast erinevast osast, mis koos moodustavad ühtse terviku.

Takt — heliteose osa, mis algab tugevõhuga ja lõpeb enne järgmist tugevõhku.

Tempo — liikumise kiirus muusikas.

Tempo di marcia — marsi tempos.

Tempo di menuetto — menueti tempos.

Tempo di polka — polka tempos.

Tempo di valse — valse tempos.

Tenor — kõrge meeshääli.

Tetraord — neliheli; heliredeli üks pool, koosneb neljast noodist.

Toonika — helistiku põhitoon.

Transponeerima — heliteost üle kandma ühest helistikust teise.

Trio — kolmest lauljast või mängijast koosnev ansambel (lauljate kohta on kasutusel ka sõna — tertsett).

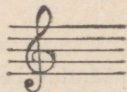
Tämbri — antud häälele või instrumendile omane kõlaiseloom (kõlavärving).

Unisoon — mitme samakõrgusega heli üheaegne kõlamine.

Valss — sujuva nõrke iseloomuga tants $\frac{3}{4}$ taktis.

Variatsioon — teisend.

Viiulivõti —

märk, mis määrab kindlaks 1. oktaavi sol

koha noodijoonestiku 2. joonel.

Vivace — elavalt.

Vokaalmuusika — laulumuusika.

Võtmemärgistik — noodivõtme kõrvale asetatud kõrgendus (#) või

madaldusmärgid (b) nn. alteratsioonimärgid.

Quodlibet — muusikapala, mis koosneb eritextidega iseseisvate viiside ühendusest.

SISUKORD

Austus, au sulle, Venemaa — M. Glinka	130
Eesti NSV hümn — G. Ernesaks	5
Ei saa mitte vaiki olla — M. Härma	87
Elagu — K. Türnpu	137
Emakesele — A. Kapp	63
Entusiastide marss — I. Dunajevski	38
Hei-rup — M. Vescan	122
Hele päike tõusis — leedu rahvaviis	112
Hopakk — ukraina rahvaviis	108
Hällilaul — läti rahvaviis	107
Hällilaul — P. Tšaikovski	133
Instrumentaal «quodlibet» — W. Geisler	180
Internatsionaal — P. Degeyter	7
Jalgpalli-kaanon — M. Kunz	59
Järv leegib eha paistel — rahvalik viis	98
Kalamehe mõrsja — R. Päts	92
Karjase laul — eesti rahvaviis, R. Päts	100
Karjus — slovakkia rahvaviis	109
Kas tunned maad — F. Berat	45
Kesk laiu orge tasaseid — vene rahvaviis	104
Kevadaeg — tšehhi rahvaviis	110
Kevadelaul — rootsi rahvaviis	111
Kevadtervitus — F. Mendelssohn	128
Kügelaul — M. Lüdig	94
Kodule — portugali rahvaviis	118
Kodumaa — I. Šmōslov	31
Kodumaa kutsub — G. Podelski	52
Kojutulek — soome rahvaviis	116
Kommunistlike noorte laul — J. Meitus	17
Komsomol — A. Novikov	14
Koolikell — B. Kõrver	36
Kuljuste helinal — ameerika rahvaviis	56
Kuule, kuidas hääli helab — F. Pacius	114
Küll sinust meri mehe teeb — B. Kõrver	76
Laul Kodumaale — I. Dunajevski	28
Laul Kodumaast — E. Kapp	34
Laul kohtujaist — D. Sostakovitš	26
Lipp punab kõrgel — R. Päts	20
Lõbusõit — R. Päts	50
Mai tuli — G. Ernesaks	74
Majake jõe kaldal — vana neegrilaul. S. Foster	120
Meie saatjaks olgu laul — kaanon	136
Meil aiaäärne tänavas — eesti rahvaviis, C. Kreek	101
Metsalaul — E. Grieg	129
Mida süda meilt nõuab — R. Päts	23
Minge üles mägedele — K. A. Hermann	90
Mängi, mängi, lõõtsapill — L. Tauts	80
Mööda mägiteid ja orge — Aturov	44
Mööda suurt ja laia Volgat — vene rahvaviis	102
Naistepäev koolis — S. Taev	62

Noor kaardivägi — vana tööliste mailaul	42
Noorsoo laul — V. Muradeli	12
Noorte naturalistide marss — I. Dunajevski	84
Nõukogude Armeele — H. Kõrvits	60
Nõukogude Liidu hümn — A. Aleksandrov	3
Näärilaul — eesti rahvaviis, R. Päts	48
Nüüd laulgem — kaanon	19
Partei meid juhib — V. Muradeli	9
Pill oll' helle — setu viis, R. Päts	96
Punalipp — itaalia tööliste võitluslaul	40
Punun pärjakese — läti rahvaviis	106
Päike on õhtule läinud — rahvalik viis	79
Rahulaul — E. Arro	18
Santa-Lucia — napoli viis	117
Sind surmani küll tahan — A. Kunileid	88
Suusasõit — H. Toots	54
Suvekaanon — vana inglise laul	135
Talvepolka — L. Normet	52
Tantsulugu — rootsi rahvaviis, T. Vettik	46
Teekonna laul — A. Neggo	68
Tere hommikust — kaanon, W. Wehrli	125
Tore mai — S. Tsintsadze	72
Tütre tänu — eesti rahvaviis	64
Veetlevaim lill — L. Beethoven	67
Õhtulaul — vana koolilaul	82
Õnnesoov sünnipäevaks — G. Martini	127
Ööbik — korea rahvaviis	124
Uks kask meil kasvas õues — F. Schubert	126

— * —

Kordamisülesanded	139
Hääleharjutusi	143
Muusika teooria	145
Klaviatuur ja helirida	145
Mažoorne helilaad	145
Minoorne helilaad	146
Helistikud	146
Intervallid	149
Harmonia	151
Kolmkõla ja septakord	153
Funktsionaalsus	153
Transponeerimine	155
Triool ja süntkoop	156
Laulukoor	157
Orkester	161
Muusikainstrumentid	162
Muusika kuulamiseks	
Menuett — J. Haydn	183
Kanaarialind — W. A. Mozart	185
Valss — F. Schubert	186
Masurka — F. Chopin	188
Polka — P. Tšaikovski	189
Linnuke — E. Grieg	190
Kurb lauluke — V. Kalinnikov	191
Lõoke — M. Glinka	192
Pioneeride marss — E. Kapp	193
Barkarool — P. Tšaikovski	194
Ekossees — L. Beethoven	196
Variatsioonid eesti rahvaviisil — A. Kapp	198
Väike muusika oskussõnastik	200

LAULUDE REGISTER VIISIDE AUTORITE JÄRGI

Aleksandrov, A.	Nõukogude Liidu hümn (S. Mihhalkov ja G. El-Registan)	3
Arro, E.	Rahulaul (E. Dolmatovski)	18
Aturov	Mööda mägiteid ja orge (S. Alõmov)	44
Beethoven, L.	Nüüd laulgem — kaanon	19
	Veetlevaim lill (Bürgeri järgi)	67
Berat, F.	Kas tunned maad (M. Veske)	45
Degeyter, P.	Internatsionaal (P. Pottier)	7
Dunajevski, I.	Enfusiastide marss (A. D'Aktill)	38
	Laul Kodumaale (V. Lebedev-Kumatš)	28
	Noorte naturalistide marss (M. Matussovski)	84
Ernesaks, G.	Eesti NSV hümn (J. Semper)	5
	Mai tuli (J. Smuul)	74
Geisler, W.	Instrumentaal «quodlibet»	180
Glinka, M.	Austus, au sulle, Venemaa (oop. «Ivan Sussanin»)	130
Grieg, E.	Metsalaul	129
Hermann, K. A.	Minge üles mägedele (M. Veske)	90
Kapp, A.	Emakesele (M. Lipp)	63
Kapp, E.	Laul Kodumaast (L. Tormis)	34
Kunileid, A.	Sind surmani küll tahan (L. Koidula)	88
Kõrver, B.	Koolikell (M. Kesamaa)	36
	Küll sinust meri mehe teeb (M. Kesamaa)	76
Kõrvits, H.	Nõukogude Armeele (R. Parve)	60
Martini, G.	Õnnesoov sünnipäevaks — kaanon	127
Meitus, J.	Kommunistlike noorte laul (Oop. «Noor kaardivägi»)	17

Mendelssohn, F.	
Kevadtervitus (H. Heine)	128
Muradeli, V.	
Noorsoo laul (S. Mihhalkov)	12
Partei meid juhib (S. Mihhalkov)	9
Neggo, A.	
Teekonna laul (A. Neggo)	68
Normet, L.	
Talvepolka (J. Koortmann)	52
Novikov, A.	
Komsomol (S. Mihhalkov)	14
Pacius, F.	
Kuule, kuidas hääli helab	114
Podelski, G.	
Kodumaa kutsub (U. Laht)	32
Päts, R.	
Kalamehe mõrsja (A. Haava)	92
Karjase laul (rahvaluule)	100
Lipp punab kõrgel (J. Sumakov)	20
Lõbusõit (rahvaluule)	50
Mida süda meilt nõuab (L. Ošanin)	23
Näärilaul	48
Pill oll' helle (rahvaluule)	96
Schubert, F.	
Üks kask meil kasvas õues (K. E. Malm)	126
Smõslov, I.	
Kodumaa (N. Suslennikov)	31
Sostakovitš, D.	
Laul kohtujaist	26
Taev, S.	
Naistepäev koolis (S. Taev)	62
Tauts, L.	
Mängi, mängi, lõõtsapill (R. Parve)	30
Toots, H.	
Suusasõit (M. Nurme)	54
Tsintsadze, S.	
Tore mai (M. Baratašvili)	72
Tšaikovski, P.	
Hällilaul	133
Vescan, M.	
Hei-rup (Rumeenia ehitajate laul)	122
Wehrli, W.	
Tere hommikust — kaanon	125

RAHVASTE LAULE

Ameerika:	
Kuljuste helinal	56
Majake jõe kaldal	120
Eesti:	
Ei saa mitte vaiki olla (A. Haava) — M. Härma	87
Järv leegib eha paistel (A. Haava)	98
Karjase laul (rahvaluule) — R. Päts	100

Kiigelaul — M. Lüdig	94
Meil aiaäärne tänavas (L. Koidula) — C. Kreek	101
Pill oll' helle — R. Päts	96
Päike on õhtule läinud (F. Kuhlbars)	79
Tütre tänu	64
Itaalia:	
Punalipp — Itaalia tööliste võitluslaul	40
Santa-Lucia — Napoli laul	117
Korea:	
Õõbik	124
Leedu:	
Hele päike tõusis	112
Läti:	
Hällilaul	107
Punun pärjakese	106
Portugali:	
Kodule	118
Rootsi:	
Kevadelaul	111
Tantsulugu	46
Slovakkia:	
Karjus	109
Sooime:	
Kojutulek	116
Tšehhi:	
Kevadaeg	110
Ukraina:	
Hopakk	108
Vana koolilaul:	
Õhtulaul	82
Vene:	
Kesk laiu orge tasaseid	104
Mööda suurt ja laia Volgat	102
Revolutsioonilised laulud:	
Internatsionaal (P. Pottier) — P. Degeyter	7
Noor kaardivägi	42
Kaanonid:	
Jalgpalli-kaanon — M. Kunz	59
Meie saatjaks olgu laul	136
Nüüd laulgem — L. Beethoven	19
Suvekaanon — vana inglise laul	135
Tere hommikust — W. Wehrli	125
Onnesoov sünnipäevaks — G. Martini	127

Пятс Рихо Эдуардович

ПЕСЕННИК

для VII класса

На эстонском языке

Эстонское Государственное Издательство

Таллин, Пярнуское шоссе, 10

•

Toimetaja A. Pajuru.

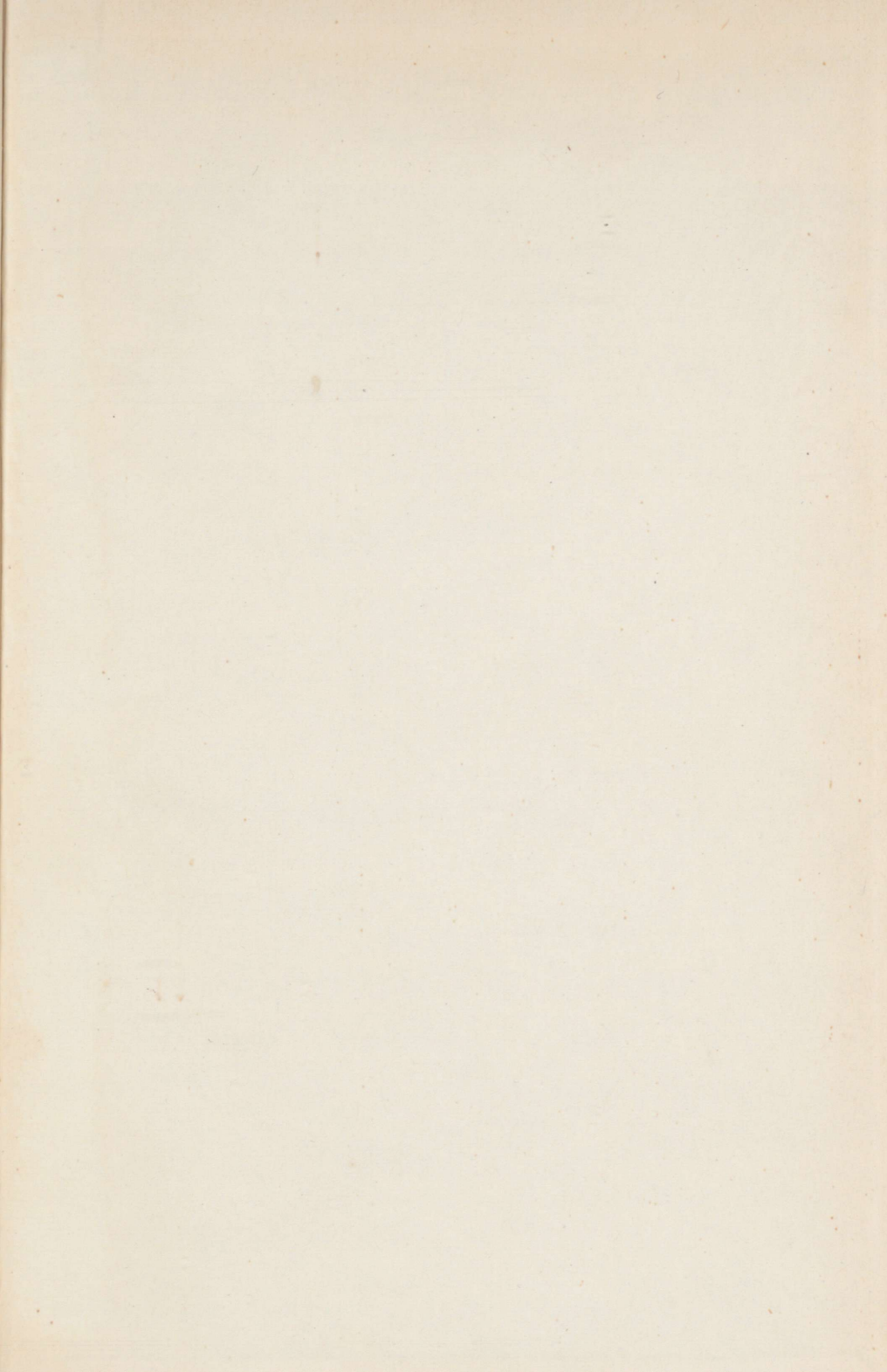
Tehniline toimetaja A. Sepp.

Korrektorid P. Hiie ja E. Künarpu.

Ladumisele antud 31. III 1960. Trükkimisele antud 16. VI 1960. Paber 60×92, 1/16. Trükipoognaid 13. Arvutuspoognaid 10,84. Trükiarv 10 000. Tellimise nr. 1406. Trükikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk tn. 40/42.

Hind rubl. 2.20

6-6

Rbl. 2.20

1961. a. — 22 kop.

A-23154

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00494922 0